Amigoe

JULES EISDEN

Vandaag
* Eisden en Bislip informateurs, p. 1
* PDB bereidt zich voor op verkiezingen, p. 2
* Artsen willen uitspraak rechter over ministrieel handelen, p. 3
* Benzineprijs toch niet omhoog, p.5
* Bon bataya entre Dragons i Divi Divi, p. 7

PEDRO BISLIP

98STE JAARGANG - No.: 17 VRIJDAG 22 JANUARI 1982

KWESTIE-GOLAN NAAR ALGEMENE VERGADERING VN

Veel steun verwacht voor Jordaanse resolutie

Arabische landen willen spoedzitting Assemblee

NEW YORK — Arabische afgevaardigen bij de Verenigde Naties hopen dat de Algemene vergadering van de VN voor het eind van de volgende week bijeen kan komen voor een speciale spoedzitting over de Golan-hoogte. Dit heeft de Jordaanse ambassadeur bij de VN, Hazen Nuseibeh, meegedeeld. Hij zei dat de voorgestelde zitting, die naar verwachting een week gaat duren, het logische antwoord is op het veto dat de Verenigde Staten woensdag in de Veiligheidsraad hebben uitgesproken over een Jordaanse resolutie over de kwestie van de Golan. In de resolutie werden alle landen opgeroepen strafmaatregelen te nemen tegen Israel wegens het annexeren van de hoogvlakte, die tot de oorlog van 1976 aan Syrie toebehoorde.

Nuseibeh zei te verwachten dat de Veiligheidsraad volgende week dinsdag of woensdag weer bijeenkomt om een resolutie aan te nemen, waarin om de speciale zitting van de Algemene Vergadering wordt gevraagd. Over een dergelijke resolutie kan geen veto worden uitgesproken. Na het aannemen van de resolutie zou de Assemblee binnen 24 uur bijeen geroepen moeten worden. De Jordaanse afgevaardigde verklaarde dat er ontmoetingen worden geregeld tussen gedelegeerden van de Arabische en ongebonden landen om het bijeenroepen van de Algemene Vergadering te onderschrijven. Hij zei te hopen dat zoveel mogelijk ministers van Buitenlandse Zaken naar New York komen om de spoedzitting bij te wonen. De besluiten van de Assemblee kunnen niet door een veto worden tegengehouden en zijn niet bindend. Er is nog geen tekst voor de resolutie in de Algemene Vergadering, aldus Nuseibeh. Uit weingelichte kringen is vernomen dat een Arabische resolutie veel steun zal krijgen.

Paus bezoek bv

LONDEN — De rooms-katholieke kerk in Groot-Brittannie heeft een besloten vennootschap (b.v.) opgericht die alle commerciele activiteiten zal verzorgen rond het bezoek dat paus Johannes Paulus II in mei aan het Verenigd Koninkrijk brengt.

Volgens het dagblad de Times heeft de onderneming blijkbaar tot doel de populariteit van de paus in baar geld om te zetten. De b.v. wordt geadviseerd door een Amerikaans publiciteitsbureau dat onder anderen ook werkt voor de bokser Mohammed Ali. De Britse omroepmaatschappijen BBC en ITV zijn inmiddels al zeer ontstemd geraakt over het optreden en de eisen van de onderneming, aldus de Times.

De onderneming, die de naam "Paus-bezoek-b.v." draagt, eist bijvoorbeeld geldbedragen voor de uitzending op radio en t.v. van het pauselijk bezoek. Ook verlangt de b.v. van de omroepmaatschappijen een verklaring dat ze zullen afzien van de fabricage van videobanden van het gebeuren. Ze wil zichzelf het recht voorbehouden van de verkoop van videobanden. De BBC en ITV zijn echter van oordeel dat het bezoek van de paus gelijk staat aan een officieel staatsbezoek en daarom "kosteloos" moet kunnen worden verslagen.

El Salvador wraakt PLO-hulp aan verzet

NEW YORK — El Salvador heeft de Palestijnse bevrijdingsorganisatie PLO gisteren in een diplomatiek schrijven om uitleg gevraagd over haar beweerde steun aan het Salvadoriaanse verzet. PLO-leider Jasser Arafat verklaarde verleden week volgens Libanese persberichten dat landen van de PLO actief zijn bij het Salvadoriaanse verzet. Bovendien zouden Palestijnse piloten dienst doen bij de Nicaraguaanse luchtmacht.

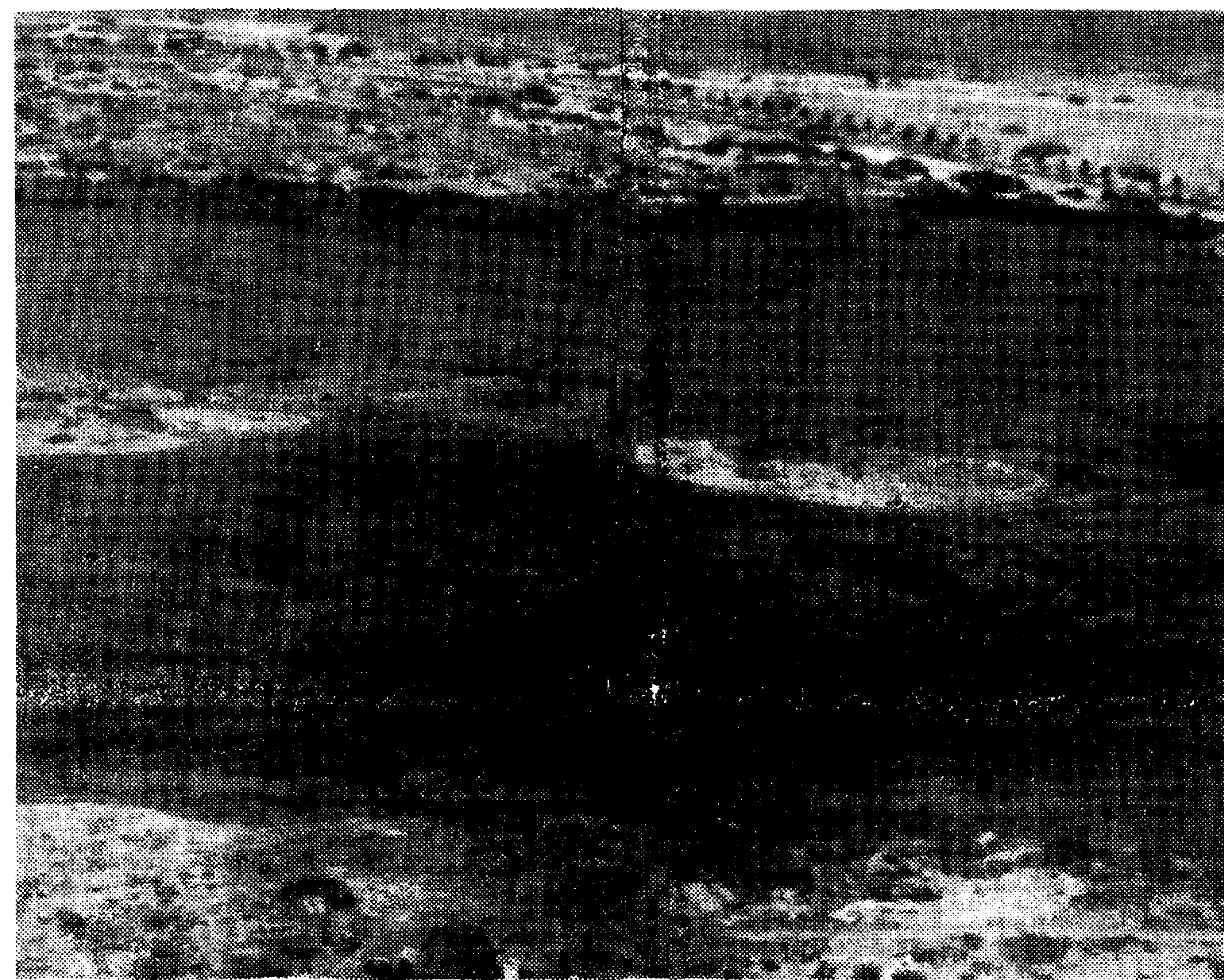
De berichten uit Libanon leidde tot verontwaardiging onder delegaties van enige Latijns-Amerikaanse landen, aldus VN-diplomaten. Bij Midden-Amerikaanse landen toonde met zich bevreesd voor buitenlandse inmenging in hun aangelegenheden. Het Salvadoriaanse schrijven aan de PLO is daar een weergave van. Als de beweringen op waarheid berusten beschouwt El Salvador de PLO-bemoeienis als een schending van de internationale afspraken over inmenging in binnenlandse aangelegenheden, aldus de Salvadoriaanse VN-ambassadeur.

AMSTERDAM — Internationals vriendelijker. Hypotheekbanken vast, verzekeringen verdeeld, banken vaster, uitgevers ruim prijshoudend, aannemers en scheepvaart verdeeld, Heineken en Pakhoed vriendelijk, lokale markt overwegend omhoog, staatsfondsen vast.

Staking in Panama-kanaal

PANAMA-STAD — Meer dan 3.000 Panamese havenarbeiders zijn gisteren in staking gegaan voor hogere lonen. Havenfunctionarissen vreesden dat de staking de scheepvaart door het kanaal in gevaar zou brengen.

De havens van Cristobal aan de Atlantische Oceaan en Balboa aan de Stille Oceaan zijn door de staking verlamd. Schepen die niet moeten worden afgehandeld in de havens kunnen gewoon door het 50 km lange kanaal varen, maar een functionaris van de Panamakanaalcommissie vreesde dat de ingangen van het kanaal verstopt zouden raken door schepen die wel afgehandeld moeten worden. Hoe lang de staking zou duren kon hij niet voorspellen.

ORANJESTAD — De royale regenval van de laatste tijd zorgt ervoor dat Aruba (voorlopig) goed nat en groen blijft. Overal op het eiland komt men abnormale grote waterplassen tegen op plekken die gelukkig geen overlast veroorzaken aan lopend en rijdend verkeer. Bijgaande foto toont een van deze plekken ten noorden van de Holiday Inn Aruba.

In Sandinistisch Nicaragua

Tussen hierarchie-basis in kerk groeiende kloof

MANAGUA — De groeiende kloof tussen de top van de rooms-katholieke kerk in Nicaragua en de basis is deze week bevestigd door het gedwongen aftreden van de Italiaanse Franciscaan Mario Iacomelli als pastoor van de parochie La Colonia el Carmen bij de hoofdstad Managua. Ondanks heftige protesten uit de parochie heeft de orde hem teruggeroepen. Pater Iacomelli stond bekend om zijn sociaal engagement. In de gemeente staat het als een paal boven water dat aartsbisschop Obando van Managua, een verhard tegenstander van de Sandinistische regering, de aanzet tot dit aftreding heeft gegeven.

Vorig jaar werd de Spaanse priester Manolo Batala, eveneens werkzaam in een basisgemeente in de hoofdstad, door zijn orde teruggeroepen, naar later bleek, was dat gebeurd op verzoek van aartsbisschop Obando. Pater Batalla is inmiddels terug in Nicaragua, maar hij wacht tot nu toe vergeefs op een gemeente die hem wordt toegewezen. Ook religieuzen uit Frankrijk en Italie, die in het onderwijs werkzaam waren, moesten de afgelopen tijd het land verlaten.

Sinds de zege van de Sandinisten op dictator Somoza in 1979 zijn twee lijnen in de r.k. kerk van Nicaragua zichtbaar. Aan de ene kant de bisschoppen, die zich aan de kant van de oppositie scharen. Aan de andere kant de priesters, die in de basisgemeente meewerken aan het welslagen van de Sandinistische revolutie.

Amnestie voor gevangenen in Iran

TEHERAN — De Iraanse leider, ayatollah Chomeini, heeft gisteren amnestie verleend aan 75 gevangenen uit Koerdistan en Chiraz. Dit ter gelegenheid van de week van de eenheid en de verjaardag van de profeet (Mohammed), zo deelde het Iraanse dagblad "Ettelaat" mee. De meeste vrijgelaten gevangenen zaten vast wegens "politieke misdrijven", zo voegde het eraan toe.

Zuidafrikaanse negers gestikt in cachot

JOHANNESBURG — In het Zuidafrikaanse, 'thuisland' Bophuthatswana zijn drie negers gestikt in een cachot waarin het hoofd van hun dorp hen met twee anderen drie dagen zonder eten en drinken had opgesloten, omdat zij de stamregels zouden hebben geschonden. Volgens de in Johannesburg verschijnende 'Rand Daily Mail' die dit gisteren meldde, waren de vijf mannen, nadat zij eerst waren geslagen, naakt in een ruimte van twee vierkante meter in de dorpsschool opgesloten. De twee overlevenden die in een ziekenhuis werden opgenomen, verklaarden dat een van hen was gestraft omdat hij zijn vrouw had mishandeld, en de ander omdat hij tijdens een begrafenis sterke drank had gebruikt en zich kritisch over het dorpshoofd had uitgelaten. Dorpsbewoners zeiden dat herhaaldelijk mensen in dat cachot werden gestopt, maar dan slechts een persoon tegelijk, en voor een nacht.

Britse prijs voor Amerikaanse dirigent

LONDEN — De 22-jarige Amerikaan Andrew Litton heeft de eerste plaats gekregen in een concours van de BBC voor aankomende dirigenten. Op de tweede en derde plaats eindigden ook Amerikanen.

Nieuwe ontvoering in Italie

ROME — Onbekenden hebben gisteravond in Rome de 35-jarige Luigi Amodio ontvoerd, wiens familie eigenares is van drie particuliere ziekenhuizen.

Hoewel tot nu toe nog geen losgeldeis was gesteld voor Amodio's vrijlating, geldt als zeker dat de man slachtoffer van afpersers is geworden.

[redacted]

ANPA

Deze week
* Smiles & Smirks
* Ruben La Cruz
* Amigoe di Mucha
* Polen
* Ook beenmerg kan worden overgeplant
* Tussen de brulapen van het Surinaamse regenwoud

Paus steunt sancties tegen Polen niet voluit

WARSCHAU/WENEN/VATICAANSTAD — **Het Vaticaan heeft zich gisteren voorzichtig gedistantieerd van de bewering van de Amerikaanse president Reagan, dat de paus de Amerikaanse sancties tegen Polen zou steunen. In zijn verklaring zegt de paus dat de maatregelen van veel regeringen, waaronder de Amerikaanse, niet tegen het leven van Polen zijn gericht, maar bedoeld zijn ter ondersteuning van het vrijheidsstreven van het Poolse volk. Maar anderzijds wordt beklemtoond dat het Vaticaan geen politieke uitspraken doet.**

De Poolse regering heeft de boeren deze week opgeroepen hun opgeslagen graanvoorraden aan de staatsinkoop-bureaus te leveren, omdat anders in de steden ook het brood schaars zal gaan worden. De omvangrijke overstromingen in het gebied van Plock betekenen een nieuwe tegenslag voor de voedselvoorziening. Hier is ongeveer 10.000 hectare akkerland ondergelopen en er zijn 4.000 runderen verdronken. Uit het gebied zijn 14.300 mensen geevacueerd.

Uit officiele cijfers blijkt dat sinds de afkondiging van de noodtoestand ruim 150 mensen zijn veroordeeld wegens het organiseren van stakingen en andere overtredingen van de noodtoestand. Krachtens artikel 6 van de decreten voor de noodtoestand wordt automatisch gevangenisstraf opgelegd. Gisteren hoorden drie werknemers van de Ursus-tractorenfabriek in totaal negen-eenenhalf jaar gevangenisstraf tegen zich uitspreken. Tijdens een verhitte rechtszitting trokken de advocaten de wettigheid van de noodtoestand in twijfel. Ze zeiden dat de rechtbank een politiek instrument was, dat werd gebruikt om mensen te veroordelen die alleen maar gebruik maakten van het stakingsrecht om hun bond te verdedigen. Rechter Jankowski antwoordde dat de verdediging zich op morele gronden baseerde, maar dat de rechter dat niet kon doen. "De morele normen van degenen die de noodtoestand hebben afgekondigd zullen door de geschiedenis beoordeeld worden", zo meende de rechter. Toen de rechter de overwegingen bij het vonnis voorlas liepen sympathisanten van de verdachten uit protest de zaal uit. Ze sloten zich aan bij medestanders buiten het gerechtsgebouw, die het Poolse volkslied zongen. De politie greep niet in - ongeveer de helft van de rond 150 veroordeelden heeft tot dusver een straf gekregen van minder dan drie jaar, 39 mensen kregen drie jaar gevangenis, en 30 mensen kregen zwaardere straffen.

Amerikaanse sancties treffen gewone Polen

Maatregelen tegen gemeenschap gericht

WARSCHAU — **De sancties van de Verenigde Staten (tegen de Sovjet-Unie en Polen wegens de staat van oorlog in Polen) treffen de "gewone" Polen rechtstreeks, zo heeft de staatssecretaris van Buitenlandse Handel, Antoni Karas, volgens het officiele persbureau PAP gisteren verklaard. Hij meent dat "Warschau" zijn economische afhankelijkheid van het westen dient te verminderen en de banden met het communistische blok dient aan te halen.**

De opschorting van de kredietverlening en vervolgens van voedselleveranties betekent dat er minder bij de Polen op tafel komt en die is toch al niet rijk gedekt, zo zei Karas. Vermindering van de Amerikaanse maislevering zou alleen al het vleestekort op de binnenlandse markt dit jaar met 250.000 ton vergroten. Een verbod op vissen in Amerikaanse wateren door Poolse schepen zou niet alleen betekenen dat er voor de Polen minder vis beschikbaar komt, maar ook dat er dit jaar deviezeninkomsten van twintig miljoen dollar verloren gaan. Een verbod op lenen van nieuwe kredieten door de Amerikaanse Export-Import Bank zou de productie van veel belangrijke producten belemmeren en zou een negatieve uitwerking hebben op de Poolse uitvoer.

De weigering van "Washington" om nog meer krediet aan Polen te verstrekken, is volgens de staatssecretaris in strijd met de overeenkomst die de Poolse regering en westerse schuldeiserlanden vorig jaar hebben gesloten.

Polen is tot dusverre zijn verplichtingen nagekomen en is ondanks de zeer moeilijke economische toestand steeds bereid door te gaan met besprekingen over sanering van de in 1982 vervallende schulden, zo zei Karas. De maatregelen die men wil nemen, dragen een alles omvattend karakter omdat zij zijn gericht tegen de hele economie en de hele gemeenschap. "Zij zijn erop gericht de productie (in Polen) te verlagen, en aldus het verbruik en de levensstandaard", beklaagde hij zich.

Polen beschouwt de sancties niet als een economische oorlog tussen oost en west. Sommige landen bekijken de zaken met werkelijkheidszin en willen de samenwerking met Polen voortzetten, zo voegde staatssecretaris Karas eraan toe.

Terdoodveroordeling in Zuid-Korea

SEOEL — De Zuidkoreaanse uitgever Lee Tae-Bok, die ervan is beschuldigd dat hij met studenten en arbeiders ondergronds samenzwoer voor het invoeren van het communisme in Zuid-Korea, is vandaag in Seoel ter dood veroordeeld.

Lee's rechterhand, de 26-jarige student-economie aan de universiteit van Seoel, Lee Sin Keun, kreeg levenslange gevangenisstraf en negentien andere studenten en vijf arbeiders gevangenisstraffen die variëren van 2 tot 15 jaar.

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n
Curaçao N.A.
Postbus 577
Giro 440.000
Bankrek. nr. 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank N.V.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen):
672000
Directie: drs E. R. Wilsoe.
Namens Antilleen News Holding n.v.:
R. F. Show.
Redactie-raad:
Goretti Selsbach,
Frans Heiligers en
Mayra van der Dijs.
Overige leden Redaktie:
Oswald Chatlein, Toon van Dongen, Bernadette Beroud, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse).
Advertentie-afdeling (acquisitie): Ingrid de Meayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.
ADVERTENTIE-AFDELING:
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 7.30 - 16.00 uur.
Zaterdag 7.30 - 10.00 uur.
Alle advertenties voor de volgende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 3 uur binnen zijn.

ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30 - 16.00 uur worden opgegegeven, behalve op zaterdag.
Alléén zoekertjes die op maandag en donderdag vóór 12 uur binnen zijn kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE (ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djibie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, J. A. Abrahamblvd z/n, tel.: 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties:
Vance James, kantoor: tel.: 2283 - 3040; huis: tel.: 3072.

SABA:
Correspondente: Eleonora Piers tel.: 3288 (kantoor) en 3245 (huis);
Fotografe: Elina Drieze.

ST. EUSTATIUS:
Correspondente: Anne Hofstee, tel.: 2222; fotografe: Olga Schats, tel.: 2222.

DEN HAAG:
Correspondent: Jan Schinkelshoek, Wingerd 540, Waddinxveen, tel.: 01828-7432.
DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (ook abonnementen):
Curaçao,
Districo n.v.
tel.: 70503, 70504, 70304.
Aruba, Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire: Entrejol 153-A, tel.: 4222.

Losse nummers 50 cent.
Abonnementen op Antillen twaalf gulden per maand.
(Bovenwinden elf gulden per maand).
Buiten Antillen (Nederland): NAfl. 80,15 per maand (luchtpost) of NAfl. 24,00 per maand (zeepost), jaarlijks vooruit te betalen.

AGENDA CURAÇAO

WEEKEINDE DIENST

Eilandsgeneeskundigen: 23 januari 1982 van 08.00 uur t/m 25 januari 1982 om 06.00 uur:
Stads- en 2de distrikt Oost: dokter J. Tseng, spreekkamer Zuid Bonam, tel.: 78026; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur, spoedgevallen: tel.: 80631.

22 januari 1982 van 18.00 uur t/m 25 januari 1982 om 06.00 uur:
Stads- en 2de distrikt West: dokter S. Guerrero, spreekkamer Muizenberg, tel.: 44349; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur, Spoedgevallen: tel.: 55771.

Banda Abao 3de distrikt: dokter R. Vonhogen, spreekkamer Barber, tel.: 641658-641605; spoedgevallen: tel.: 641658 - 641605.

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag gesloten; de wacht heeft zuster Josefa, tel.: 25460, pageboy 027-565; op zaterdag- en zondagochtend is zuster V.d. Loo te bereiken op tel.: 52746.

KLEUTERBUREAU: van 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

★★★

GEZINSVERZORGING (kwido pa famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur; kantoor Santa Maria 17, tel.: 80222.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30 15.30 uur, vrijdagmorgen van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

VERLOF BEGRAFENIS
23 Jan.: P.A. I Scherptong, Paradijs 8.
24 Jan.: E.R. v. der Horst, Hanarieweg 3.

★★★

BIOSCOPEN

CINELANDIA
19.15 en 21.15 uur *Penitentiary*, (Aktiefilm, Engels, boven 18 jaar, fl.2.50 en fl.3.50); 24.00 uur *The Minx* (Sexfilm, Engels, boven 18 jaar, fl.2.50 en fl.3.50)

THEATER DE TEMPEL
19.00 en 21.00 uur *Shout* (Aktiefilm, Engels, boven 18 jaar fl.5,—); (zaterdag); 14.30 uur *People that time forget* (Adventure, Engels, alle leeft. fl.5,—)

GOLDEN DRIVE-IN
21.00 uur *Superman 2* (Adventure, Engels, alle leeft. fl.5,—); 24.00 uur *Spetters* (sexfilm, Engels boven 18 jaar fl.5,—)

TELECURACAO: 17.00 little house on the prairie; 18.00 cartoons; 18.15 AGHUSA; 18.45 telenovela: La Esclava Isaura; 19.15 deporte tele-8; 19.30 EVD-programma; 20.00 nòtisiero tele-8/VIS-nieuws; 20.30 Benson; 21.00 Hill Street Blue; 22.00 show di Job; 23.00 sluiting.

TANDHEELKUNDIGE KLINIEK: woensdagmiddag van 14.00-16.00 uur gelegenheid voor behandeling.

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

BOTICA'S (nachtdienst)
Otrabanda: del Pueblo tel.: 25444; Punda: Juliana, tel.: 54500

★★★

DIVERSEN
CARNAVAL
20.00 uur Ambiente Kayente-Kayente - Wilhelmina Park.

CENTRO CULTURAL BOLIVAR Y BELLO
20.00 uur Lezing: onderwerp: Relaties tussen Curaçao en Venezuela.; Spreker: Dr. Carlos Felice Cardot.

★★★

ZATERDAG
DIVERSEN
OPENBARE BIBLIOTHEEK
(Centrale Bibliotheek, Johan v. Walbeeckplein 13, Afd. Volwassenen): dinsdag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00 uur; maandag, woensdag en vrijdag van 14.00-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-18.00 uur; zat. van 09.00-12.00 uur.
De studiezaal is op maandag en donderdag ook open van 10.00-12.00 uur.

JEUGDBIBLIOTHEEK
(Conscientiesteeg, Plaza Brion): maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.

CHRISTOFFELPARK: 08.00-15.00 uur geopend voor publiek (na 14.00 uur wordt niemand meer toegelaten).

ALLIANCE FRANÇAISE (bibliotheek, Fokkerweg 7): elke zaterdagmiddag van 14.00-18.00 uur gelegenheid tot lenen van Franse boeken.

TENTOONSTELLING CURAÇAOS MUSEUM is weer geopend voor het publiek; openingstijden: 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

[redacted]

Telbon nv in maak

KRALENDIJK — Deze week bracht het Bestuurscollege van Bonaire een werkbezoek aan Curacao om aldaar de projecten van vernieuwing van de telefooncentrale en de uitbreiding van het telefoonnet en de gedeeltelijke vernieuwing daarvan te bespreken. In het algemeen kan het bedrag dat gemoeid is met dit project gesteld worden op ongeveer 7 miljoen gulden. Om tot de benodigde financien te komen bestaan er twee alternatieven en één ervan sluit het vragen van financiele hulp aan de Nederlandse Regering niet uit. Het andere alternatief zal zijn het financieren van het project door een plaatselijke bank. Deze twee alternatieven zullen ongetwijfeld leiden tot het stichten van een naamloze vennootschap (NV). De maatregelen om daartoe te komen zijn in feite al in een ver gevorderd stadium. De nv zal dan gaan draaien onder de naam Telefonia Bonairiano nv met de weinig verrassende afkorting Telbon nv. Tijdens de besprekingen op Curacao is beslist, dat binnen het tijdsbestek van een maand de directeur van Landsradio (LRD) ir, Eikelenboom met een schema zal komen om de periode tussen de uitvoering van het project en de renovatie van de centrale en het net, te overbruggen. Het BC heeft meegedeeld, dat dit project niet alleen van urgent belang is, maar ook bovendien uiterst belangrijk voor de ontwikkeling van het eilandgebied.

Alliance bijeenkomst

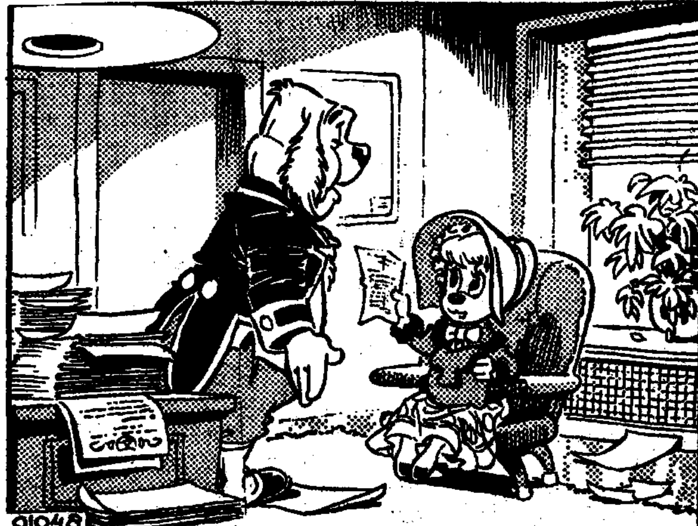
WILLEMSTAD — De Alliance Francaise houdt donderdag 28 januari zijn maandelijkse bijeenkomst ten huize van de familie Ernesto Mirza (Santa Rosaweg 71). De aanvang is half negen. Het glas zal dan geheven worden op het nieuwe jaar, terwijl voorzitter Johnny van Ierland een kort overzicht geeft van de activiteiten in 1981 en ook de laatste ontwikkelingen van het reeds begonnen jaar onder de loep genomen worden. De leden van de Alliance wordt verder gevraagd eventuele ideeen over sprekers enz. door te geven. Deze zijn heel welkom. Op de komende bijeenkomst zal Josephine Sweers de verleden jaar overleden chansonier George Brassens herdenken.

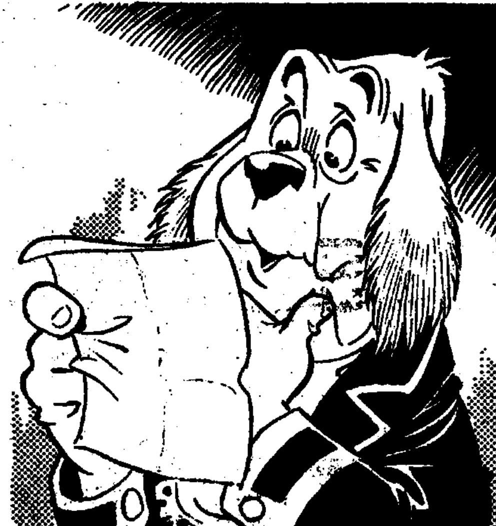
Simabo: uitspraak landsbemiddelaar niet volgens afspraak

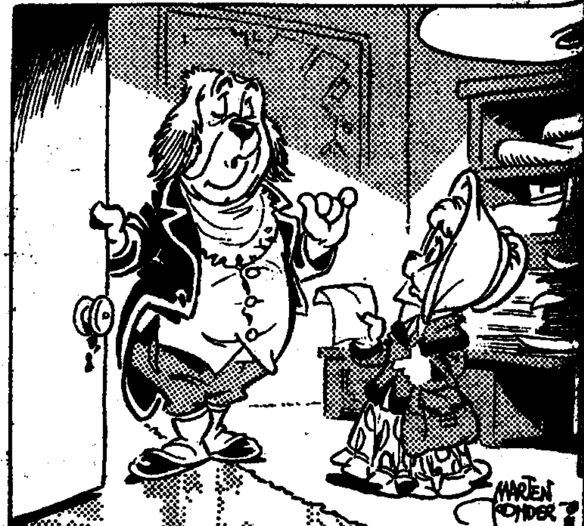
KRALENDIJK — In een schrijven van de Landsbemiddelaar aan de vakbond Simabo stelt deze, dat de arbitragecommissie nu een tiental direct uitvoerbare aanbevelingen heeft gegeven. De overige aanbevelingen die in het rapport staan zullen moeten worden uitgevoerd in nauw overleg met een in te stellen team van deskundigen. In zijn brief van 29 december 1981 zegt Landsbemiddelaar mr Elco Karel, dat zodra het instellen van dat team van deskundigen een feit is geworden, door hem zelf stappen zullen worden ondernomen om zonodig tot uitvoering van de overige aanbevelingen te komen. Deze opmerking van mr Karel werkt volgens de Simabo storend en is volgens de interpretatie van de vakbond dan ook niet volgens de gemaakte afspraken.

De Simabo wil in alle duidelijkheid stellen dat het rapport integraal uitgevoerd dient te worden, zoals was neergelegd in het verzoek van de leerkrachten [redacted]

Heer Bommel en de aamnaak

01048— Juffrouw Doddel ging zitten en begon in haar tas te zoeken.

"Ben je niet meer in dienst van Ollie?" vroeg ze.

"O ja," zei de bediende. "Heer Olivier was zo goed mij weer aan te nemen nadat ik een mispas gedaan had op aanraden van de almanak, zodat ik plotseling op straat stond, met uw welnemen."

"O," prevelde de bezoekster, niet begrijpend. Ze had intussen gevonden wat ze zocht en hield een brief omhoog.

"Kan je me dan zeggen wie dit geschreven heeft?" vroeg ze.

Joost begon te lezen en er verscheen een verbaasde trek boven zijn wenkbrauwen.

"Nee maar," sprak hij. "Het is toch wat. De NV Tot Nut van het Algemeen heeft het genoegen mevrouw Doddel haar woning in eigendom aan te bieden als blijk van hoogachting en vriendschap, terwijl haar meubilair, dat door een woesteling in elkaar is geslagen, door nieuw vervangen zal worden. Dat staat hier. Alleraardigst, als ik me zo mag uitdrukken."

"Dat is het zeker," zei Doddeltje. "Maar wie heeft het geschreven?"

"Juffrouw Truus," zei Joost. "Maar die heeft haar ontslag genomen en is weg. Deze brief is van de directie tot Nut, die in het hotel woont. Dat weet ik wel zeker, als ik mij verstouten mag."

....Bonaire's lof gezongen in een Amerikaanse strip....

PDB bereidt zich op verkiezingsstrijd voor

KRALNDIJK — De voorzitter va de Partido Democratico Beriano (PDB) Jopie Abraha heeft namens het bestuur va die partij een persverklarin uitgegeven waarin wordt eegedeeld, dat de PDB alle vrbereidingen treft voor een mgelijke verkiezing nog dit jaar. in het kader van deze vorbeidingen heeft de partij en bestuursvergadering ehouden waar tevens de kandidaten voor de verkiezingslijst anwzig waren.

[redacted] deze vergadering van [redacted] janbari gaf voorzitter [redacted] een uitgebreid over- [redacted] van de besprekingen die [redacted] voerde met de gouverneur [redacted] de huidige politieke pro- [redacted] waar het Land voor- [redacted] Weer bleek, dat gezien de [redacted] situatie het enige [redacted] alternatief zou zijn om [redacted] statenverkiezingen uit [redacted] om zo snel mogelijk [redacted] te verkrijgen in [redacted] zaken, maar vooral ten [redacted] van de toekomstige [redacted] structuur. [redacted] Jopie Abraham konden [redacted] besprekingen met de gouver- [redacted] die ruim tweeen-eenhalf [redacted] duurden als buitengewoon [redacted] gekwalificeerd [redacted] waarbij de gouverneur [redacted] geinteresseerd bleek in de [redacted] van de PDB, die [redacted] Abraham ongetwijfeld [redacted] vertrouwen van de meerder- [redacted] van de bevolking zal ver- [redacted] bij de komende [redacted]

[redacted] de vergadering van partij- [redacted] en partijraad afgelopen [redacted] kan men binnenkort [redacted] een nieuw manlied en een [redacted] ontwerp van de [redacted] tegemoet zien. In het [redacted] van een reorganisatie van [redacted] partij gelooft men [redacted] op die manier een [redacted] identiteit aan de partij zullen geven. Zondag 31 januari zal de PDB een algemene ledenvergadering houden op de Gabichi Ranch, waar tevens een nieuw bestuur gekozen zal worden en bovendien de partijraad, adviesraad en partijwijkleiders geinstalleerd zullen worden. Op deze vergadering zal dan ook het plan de campagne voor de verkiezingen gepresenteerd worden, onafhankelijk of de verkiezingen vervroegd zullen worden tot dit jaar of dat deze op het normale tijdstip volgend jaar gehouden zullen worden. Tot slot deelt voorzitter Abraham in zijn persverklaring mee, dat in de rijen van de PDB een enorme geestdrift heerst voor de komende verkiezingen omdat men in de vaste veronderstelling verkeert, dat de meerderheid de steun zal geven aan de PDB waardoor er een frisse wind zal gaan waaien door de eilandsoverheid. De heer Abraham zegt voorts zonder enige twijfel te geloven in de overwinning van zijn partij, omdat vele personen de gelederen van de Partido Patriotico Boneriano (PPB) verlaten hebben ten gunste van de PDB.

KRALENDIJK — Kortgeleden hebben de leden van de Sint Antonius Stichting (Sociedad San Antonio de Padua) een nieuw bestuur gekozen. De stichting heeft zijn oorsprong in Rincon. Het nieuwe bestuur bestaat uit voorzitster Popo Beaumont, tweede voorzitter Eddy Frans, secretaris Boeboei Cicilia, tweede secretaris Bonifacio Coffie, penningmeesteresse en tweede penningmeesteresse Losanto Anthony en Canuta St Jago. Commissarissen zijn Bibiano Janga, Jose Antony en Nilo Nicolaas.

Stripverhaal speelt zich op Bonaire af

KRALENDIJK — Momenteel verblijft op Bonaire een van de meest populaire Noordamerikaanse striptekenaars Erwin Hasen, die inmiddels al bewezen heeft een goede vriend van het eiland te zijn, door zijn stripfiguur Dondi zijn avonturen te laten beleven op een Caribisch eiland dat de naam draagt van Bonairy, maar verder zeer duidelijke overeenkomsten vertoont met Bonaire. In Amerika blijken veel lezers van de meer dan 100 dagbladen waarin deze strip verschijnt het werkelijke eiland in de Caribische Zee te herkennen. In New York City verschijnt de strip in de Daily and Sunday News, altijd nog goed voor een oplage van meer dan drie miljoen kranten.

Het verhaal zelf heeft niet veel om het lijf, maar de serie die in februari zijn vervolg krijgt, vertelt wel markante punten van het eiland. Het jongetje Dondi bezoekt bijvoorbeeld de bekende Capt'n Don in Habitat waar hij geniet van de vissen en de koraalformaties. Daarbij is hij bevriend met een Bonaireaan die Cai-Cai heet en die opvallende gelijkenis vertoont met de bekende toeristengids en zanger Calcai Cicilia.

In verband met de vestiging van een watercultuurproject laat Hasen zijn vervolgserie weer op het eiland spelen. Helemaal vreemd is dat niet, want Erwin Hasen bracht reeds in 1975 een bezoek aan het eiland en is sindsdien in contact gebleven. Zijn tweede bezoek aan Bonaire leerde hem behalve het watercultuurproject ook beseffen: het eiland is ook geinteresseerd in de bescherming van flora en fauna en de vestiging van een onderwaterpark, hetgeen in de strip ongetwijfeld ook een rol gaat spelen.

Andre de La Varre, een radiocommentator aan de Noordoost kust van Amerika wijdde een radioprogramma aan de strip die op Bonaire speelt en een uitgeefster van de Buffalo Express Deborah Williams wijdt een artikel aan een interview met Hasen, waarin deze vertelt, dat het eiland echt bestaat. Gezaghebber Sint Jago zal Erwin Hasen tijdens een receptie ontvangen en hem een waarderingscertificaat van het eiland aanbieden voor de reclame die Hasen in Amerika maakt voor het eiland.

Vertraging ALM vluchten op Bonaire

KRALENDIJK — Gistermiddag ontstond er een aanzienlijke vertraging in de middagvlucht van de ALM toen om 16.45 uur bleek, dat de Twinotter die de vlucht Bonaire naar Curacao moest maken enige technische storing ondervond. De ALM vond het niet verantwoord het vliegtuig voordat een technische inspectie had plaats gehad, de vlucht te laten uitvoeren. In verband met het feit, dat de andere Twinotter twee volledig bezette vluchten moest uitvoeren naar Aruba, bleek het evenmin mogelijk de gestrande passagiers zonder al te grote vertraging naar Curacao over te brengen.

Slechte reclame voor Curacao

WILLEMSTAD — De Washington Post publiceerde begin deze maand een lijst van beste en slechtste eet- en andere gelegenheden die de schrijver Michael Carlton in 1981 heeft ervaren. Curaçao ontbrak daar niet in, maar dan wel in de categorie "slechtste".

Het slechtste hotel dat Carlton verleden jaar heeft gehad was zonder enige moeite op te sommen: het Hilton hotel op Curaçao dat met kop en schouders boven de rest uitsteekt. Vuile kamer, waardoor de voeten alweer vies waren als je van de badkamer naar het balcon liep; het pleisterwerk liet los; de radio werkte niet; kamerservice had een uur nodig voor een ontbijt; de ontvangsthal riekte onaangenaam en de nachtclub vroeg buitenzinnig hoge prijzen voor waterige drankjes.

AANLEIDING INGREEP IN CAPRILES-KLINIEK

Plan Vereniging Geneeskundigen:

Uitspraak rechter over optreden van minister

WILLEMSTAD — De Vereniging van Geneeskundigen wil een uitspraak van de rechter om te zien of minister mr Boy Hernandez bevoegd is in te grijpen in het medisch beleid dat door dr Wout Bos werd gevoerd in de dr Capriles kliniek als waarnemend geneesheer-directeur. Hierover is gisteravond tijdens een druk bezochte vergadering beslist en vanmorgen werd daarvoor al een advocaat in de arm genomen.

In de medische wereld rommelt het al geruime tijd over beslissingen die minister Hernandez neemt op het gebied van de volksgezondheid. Het overkoepelend orgaan van deze medici van Curaçao, Bonaire en de Bovenwinden, de Vereniging van Geneeskundigen, heeft daarom gisteren een vergadering belegd. Daar gaven diverse betrokkenen bij de recente ontwikkelingen in de Capriles kliniek hun visie en standpunten over een en ander, waarna zich een heftige discussie ontspon over de te nemen stappen. Daaruit viel in elk geval op te maken dat de aanleiding voor deze stellingname van de gezamenlijke medici is hetgeen minister Hernandez dr Bos opdroeg te volbrengen binnen vijf dagen, namelijk scheiding van mannelijke en vrouwelijke patienten in de Capriles kliniek omdat er sexueel contact tussen de patienten zou bestaan. In feite zijn er een reeks van ontwikkelingen door de jaren heen zover gekomen dat deze maatregel daar een logisch gevolg van is. De medici willen daarom niet zozeer duidelijkheid om de persoon dr Bos, alswel een meer principiele uitspraak van de rechter of de bewindsman bevoegd is zich te mengen in interne beleidszaken op deze kliniek. Daarom werd het idee van een kort geding al snel van de hand gewezen en werd gesproken over een verder gaand bodemgeschil.

GESPIERDE TAAL

De gemoederen liepen vrij hoog op tijdens deze vergadering, waarin hier en daar "gespierde taal" werd gebruikt. Duidelijkheid wordt gewenst over de vraag of het geoorloofd is aan de minister om in te grijpen in de kliniek. De tweede vraag is of de ingreep van de minister beschouwd kan worden als een inmenging in puur medische aangelegenheden. Over de eerste vraag is vanmorgen een advocaat geraadpleegd die in eerste instantie al te kennen gaf wel brood te zien in zo'n rechtsgeding om een principiele gerechtelijke uitspraak te krijgen. Het bestuur van de Vereniging van Geneeskundigen beraadt zich hier verder over.

ONGEFUNDEERD

Minister Hernandez heeft de Curaçaose Huis-artsenvereniging inmiddels in antwoord op hun protestbrief laten weten wel degelijk advies te hebben ingewonnen voordat hij overging tot de opdracht tot scheiding van mannelijke en vrouwelijke patienten in de Capriles-kliniek. Hij schrijft hierover advies te hebben ingewonnen van de directeur van het departement van Volksgezondheid, dokter Carol Elassais, en deskundigen op psychiatrisch terrein. "De in uw brief vervatte conclusies zijn ongefundeerd en berusten op het feit dat u verkeerd bent voorgelicht", laat de bewindsman weten. Hij vermeldt evenwel niet wie verstaan worden onder psychiatrisch deskundigen, noch wat hun advies of die van de heer Elassais heeft ingehouden. Want hij kan die ook naast zich neer hebben gelegd.

AANVALLEN

ABISKO, een organisatie die zegt op te komen voor het sociaal welzijn van Curaçao, keert zich vandaag in een perscommuniqué tegen zowel het beleid gevoerd door minister mr Boy Hernandez van Volksgezondheid als de aanvallen op Antilliaanse specialisten. Volgens ABISKO heeft zij de bewindsman verleden jaar al gewezen op zijn "onverantwoordelijk en los-vast beleid" in de Capriles-kliniek. Er is de minister geattendeerd op diverse internationaal geldende aanbevelingen voor de geestelijke volksgezondheid, maar die lapt de bestuurder aan zijn laars. Zijn "verkeerde beslissing" (welke? — RED) wordt een klap voor die uitgangspunten beschouwd.

ABISKO vindt ook dat de minister niets heeft gedaan om een personeelsplanning mogelijk te maken. In plaats daarvan zou de minister mensen met een twijfelachtige reputatie blijven binnenhalen die vervolgens voor onnoemelijk veel problemen zorgen in de Capriles kliniek en in het St. Elisabeth hospitaa. "Daar worden nu de vruchten van geplukt", schrijft ABISKO, die beweert zich in het verleden ook gekeerd te hebben tegen chantage van NASKHO. Het is onaanvaardbaar dat Antilliaanse specialisten als Virginia en Liz Linares (overigens uit de Dominicaanse Republiek RED) door het slijk worden gehaald, stelt ABISKO.

Prikklok afgeschaft

WILLEMSTAD — De heer Roy Markes, Statenlid voor de MAN, wil van minister Mr Boy Hernandez vernemen waarom plotsklaps de prikklok in de Capriles-kliniek werd afgeschaft. Hij wil weten of dat gebeurd is in opdracht van de bewindsman.

Verder informeert hij naar de bevindingen met de prikklok tot het moment van afschaffing en naar een eventuele nieuwe manier die wordt toegepast in de kliniek om het te laat komen van personeelsleden te registreren.

Scheiding naar geslacht nog niet uitgevoerd

WILLEMSTAD — MAN-Statenlid Roy Markes wil weten waarom nog niet alle mannen en vrouwen in de Capriles-kliniek zijn gescheiden van elkaar, zoals hij in november al had geeist binnen vijf dagen.

De heer Markes vraagt hier expliciet naar omdat toen dr Wout Bos, voormalig geneesheer-directeur de minister lieten weten dat niet te kunnen uitvoeren binnen vijf dagen, dat aanleiding is geweest voor de onslagname van dr Bos. Naar de heer Markes ter ore is gekomen is die maatregel twee maanden later nog niet uitgevoerd. Ook wil hij de motieven van de minister voor deze opdracht weten en of er een onderzoek naar het functioneren van de gemengde afdelingen daaraan vooraf is gegaan.

Zakenvaria

VAN REV FRANCIS Chambers OSA assistant director van het Biscayne College in Miami wordt vernomen, dat deze zondag op Curacao zal aankomen en te bereiken is in het Avila-hotel. Donderdagmorgen 28 januari reist hij door naar Aruba, waar hij in het Aruba Sheraton-hotel te bereiken is. Het bezoek aan Aruba en Curacao houdt verband met de groeiende belangstelling voor dit college.

Markes (MAN) stelt 100 vragen aan minister

Medische staf Capriles-kliniek zwaar onderbezet

WILLEMSTAD — Het MAN-Statenlid Roy Markes heeft in een honderdtal vragen minister mr Boy Hernandez van Volksgezondheid duidelijkheid gevraagd over tal van aspecten verbonden aan het beleid gevoerd ten aanzien van de dr Capriles-kliniek. Ondermeer wil hij weten hoe het komt dat de medische staf van deze psychiatrische instelling zo onderbezet is.

Volgens de concept-landsbegroting van dit jaar zou de medische staf moeten bestaan uit een geneesheer-directeur tevens psychiater, vier psychiaters en vijf arts-assistenten. Sedert december 1980 is de functie van geneesheer-directeur vacant. De heer Markes wil weten wat de minister heeft gedaan om die post op te vullen hoeveel kandidaten zich hebben aangemeld voor die functie en waarom er nog steeds niemand is aangesteld. Klaarheid wil hij over de hem bereikte informatie dat minister Hernandez aan één van de sollicitanten heeft laten weten dat in die vacature al voorzien zou zijn.

DRINGEND

De heer Markes begint zelf zijn vragen al indirect te beantwoorden als hij opsomt dat er per 1 januari dit jaar maar één full time psychiater in dienst is van de kliniek en twee parttimers. Dat betekent dat nog niet de helft is opgevuld. Dan snapt hij ook niet waarom de minister toch besluit om een van deze parttimers, dr Wout Bos, mee te delen dat zijn contract met de kliniek ingaande 1 februari niet wordt verlengd. Het Statenlid wil dat de bewindsman met de dringende redenen voor de dag komt die zo'n beslissing rechtvaardigen.

Gaarne wil hij ook weten of de minister over deze stap wel overleg heeft gevoerd met het departement van Volksgezondheid en als dat hiet het geval is, beschouwt hij dat zeer ongebruikelijk.

Enkele malen vraagt hij duidelijkheid over de werkmodellen die gehanteerd zouden moeten worden in de Capriles-kliniek en in hoeverre daar rekening mee wordt gehouden in de werving van nieuw personeel, zowel voor de medische staf als voor de verpleegkundigen.

VERLOOP

Onder de arts-assistenten is het verloop kennelijk ook op gang gekomen. Hoewel het er totaal vijf moeten zijn volgens de Landsbegroting 1982, waren dat er per 1 januari dit jaar drie, terwijl een van hen al heeft besloten om zijn ontslag te nemen met ingang van 1 maart. Deze artsen zijn in opleiding tot specialist en behoeven derhalve een intensieve en adequate supervisie die moet aansluiten op de door hen gevolgde artsenopleiding. Een goede communicatie tussen deze artsen-assistenten en de specialist is daarvoor een vereiste. De specialistenregistratiecommissie heeft enige tijd geleden bij Nederland toestemming gevraagd om opleidingsbevoegdheid te krijgen voor psychiaters in de Capriles-kliniek. Uit de vragen van het MAN-Statenlid kan worden afgeleid dat gezien de huidige ontwikkelingen het verschil in werkmodellen en het ontbreken van de onderlinge communicatie, de kans op honorering van dat verzoek kleiner wordt. Dat op zich zal zich wreken op de kwaliteit van de patientenzorg. In het andere geval kan de kwaliteit juist worden opgeschroefd.

Hij wenst van de minister vernemen hoeveel psycholog de kliniek in dienst heeft hoeveel daarvan ook werkeli als zodaning bezig zijn m patientenzorg. Hij doelt op d Virginia als hij meer informat vraagt over de psycholoog die augustus vorig jaar werd bela met de administratieve zak van de kliniek voor het gev de geneesheer-directeur niet is. In de praktijk komt h er volgens Markes op neer d Virginia dit inmiddels al als zi vaste taak heeft. Nu mo minister Hernandez maar ee laten weten of dat met zi medeweten gebeurt en of hij h daarmee eens is. Markes vin dat deze psycholoog zich me moet toeleggen op hetgeen h heeft gestudeerd en wil weten de bewindsman bereid is de situatie recht te trekke Temeer daar er een functiona is binnen deze kliniek die zi juist gespecialiseerd heeft Hospital Administration, weten de heer Stanley Bodo na daartoe een studie-opdrac te hebben gehad enkele jar geleden van de centra regering. Hij wil bovendi weten of de huidige directi structuur gebaseerd is op e advies opgesteld door e speciale commissie daarvo ingesteld.

WILLEMSTAD — In het kader van de Kiwanis-week van 18 januari tot en met 24 januari schonk de Kiwanis Club Curacao gisteren 25 planten aan Huize St Jozef voor de speeltuin van dat tehuis. Medewerking daartoe was verleend door de gedeputeerde en het diensthoofd van de LVV. De planten worden door Kiwanis-leden zelf geplant in de speeltuin van Huize St Jozef. Gisteren werd door gedeputeerde W. Franco die gedeputeerden Lourens en Wout vertegenwoordigde, symbolisch het eerste boompje geplant. Op de foto het moment waarop de gedeputeerde daarbij geassisteerd wordt door de jarige Fabian van Huize St Jozef en de Kiwanis-voorzitter Jules Ilario.

Over fasering uitbetalingen:

Directie Elisabeth Hospitaal schakelt landsbemiddelaar in

WILLEMSTAD — De directie van het St Elisabeth Hospitaal heeft de landsbemiddelaar ingeschakeld om te bemiddelen in de problemen die zijn gerezen met de hospitaalbond CBV over de uitbetaling van de terugwerkende kracht van de nieuwe hospitaal-cao.

Jossy Martina, pr-functionaris van het Elisabeth Hospitaal vertelde de Amigoe dat reeds tijdens de cao-onderhandelingen aan de onderhandelingencommissie van de CBV was meegedeeld door de directie van het ziekenhuis dat alle bereikte verbeteringen in de nieuwe cao, gefaseerd zouden moeten worden ingevoerd gezien zwakke liquiditeitspositie van het hospitaal.

Dit standpunt, aldus legde de heer Martina uit, is door de directie naar voren gebracht tijdens een bespreking met de landsbemiddelaar in aanwezigheid van de bondsdelegatie die begrip opbracht daarvoor en toezegde een voorstel uit te zullen werken.

De heer Martina verklaarde verder dat alvorens de cao werd ondertekend de vorige maand, de directie weer wees op de liquiditeitspositie van het Elisabeth Hospitaal.

Concreet werd bij die gelegenheid meegedeeld, aldus de heer Martina, dat alle nieuwe cao-voorwaarden met onmiddellijke ingang van kracht zouden zijn. Wel zou de halve procent verhoging van de vakantie-uitkering (die van 6 1/2 tot 7 procent is verhoogd) in maart dit jaar worden verrekend. De niet opgenomen vakantiedagen zullen uiterlijk in augustus van dit jaar worden verrekend.

De bond had volgens de heer Martina geen bezwaren naar voren gebracht bij die gelegenheid terwijl de cao werd ondertekend zonder problemen verder.

Pas toen de hospitaaldirectie de genoemde fasering van uitbetaling van de vakantie-uitkering en schriftelijk vastlegde, reageerde het bondsbestuur afwijzend volgens de heer Martina.

Zoals de Amigoe gisteren publiceerde belegde het bondsbestuur een ledenvergadering eergisteren waarbij de leden ook het faseringsvoorstel afwezen.

Nadat het bondsbestuur een telegram zond aan de hospitaaldirectie waarin om duidelijkheid werd gevraagd over het al dan niet onmiddellijk uitbetalen van de terugwerkende kracht van de cao, werd het bondsbestuur gisterenmiddag uitgenodigd voor een gesprek.

Daaruit is geen duidelijkheid gerold en de partijen konden geen accoord bereiken, vertelde de heer Martina, die daaraan toevoegde dat daarop de directie van het Elisabeth hospitaal het initiatief nam om de landsbemiddelaar in te schakelen.

Vanmorgen vond het eerste gesprek plaats tussen de landsbemiddelaar mevrouw Migda Maria, en de directie van het ziekenhuis.

Later zou ook het bondsbestuur worden opgeroepen om de kwestie te bespreken met de wnd landsbemiddelaar.

Min. Veeris vreest paniekstemming

Memo bijz. schoolbesturen op Beleidsnota regering

WILLEMSTAD — De gezamenlijke besturen van bijzondere scholen van de Antillen hebben een antwoord-nota opgesteld op een passage uit de Beleidsnota van de regering die hen direct treft. Die is gisteren doorgenomen en wordt in de loop van de volgende week naar de minister van Onderwijs en de Staten gestuurd. De volgende maand wordt een nota voorbereid als reactie op de hele nota.

De schoolbesturen vergaderden verleden week al vanwege hun ongerustheid over de passage waarin in feite wordt aanbevolen tot nationalisatie van het hele onderwijs. In een vervolgvergadering werd gisteren een door het RK Centraal Schoolbestuur opgesteld memorandum behandeld en goedgekeurd. Deze wordt nu gecorrigeerd en ter ondertekening toegestuurd aan alle bijzondere schoolbesturen voordat ze naar de media en de officiele instanties wordt gestuurd. Het betreft een regelrechte reactie op de passage over de beheersstructuur. In februari komen deze schoolbesturen weer samen om aan de hand van nu voor te bereiden schriftelijke reacties op de hele nota, verder te praten.

Minister Jacques Veeris van Onderwijs heeft in een vandaag verspreid communiqué een beroep gedaan op iedereen om niet te reageren op delen van de Beleidsnota, maar die in zijn geheel te bestuderen. Bovendien wijst hij erop dat het geen wetsvoorstel is noch een definitief document. Het is een eerste versie die geheel open staat voor discussie. Pas bij een tweede herziene visie, na voeling gehouden te hebben met het hele onderwijsveld, zal de regering haar standpunten bepalen ten aanzien van de inhoud en aanbevelingen. "Premature reacties in paniekstemming dragen mijns inziens niet bij tot een gezonde discussie van dit bijna 200 pagina's tellend werkstuk, waarin een grote diversiteit van onderwerpen behandeld wordt", schrijft de minister.

Aangezien de beleidsnot commissie het eerste jaar g sprekken heeft gevoerd met betrokkenen en vervolgens a derhalf jaar heeft gewerkt a uitwerking van hetgeen is ing wonnen aan informatie, is het raadzaam om de periode t april te benutten om het rappo te bestuderen, stelt de bewind man. "Het werk van onze eige Antilliaanse experts' verzet m betrekking tot een dermate g compliceerde, maar tevens ze belangrijke materie als het o derwijs, verdient een serieuze b handeling", besluit hij.

Symposion over sikkelcelziekte

WILLEMSTAD — Blijken een bericht in de Antilliaans nieuwsbrief van he Antillenhuis Nederland is ve leden maand een symposiu gehouden over de Sikkelce ziekte en wel in het Troper instituut in Amsterdam. He gaat hierbij om een ziekte welk verhoudingsgewijs vee voorkomt op de Antillen. He thema betrof dan ook het voo komen van deze ziekte op d Nederlandse Antillen. He symposion was bedoeld voor d Antillianen die in Nederlan medicijnen studeren of die zic na hun artsexamen aan he specialiseren zijn. Men acht deelname belangrijk, omdat he Nederlandse medische studie schema slechts oppervlakkig o deze ziekte ingaat. Onder d sprekers op de bijeenkoms waren verschillende medici d op de Antillen werkzaam zij geweest. Zoals dr L.W. Statiu van Eps, internist, oogarts P.J Spierenburg, de longarts d C.J.J. Westermann en verder nog door de internisten P Leeuwerik en P. de Jong, doc A. Saleh Jr, de chirurg B. d Waele en de artsen H. Landma en J. Landman. Zij hebben all maal ervaring gehad me bedoelde ziekte op de Antillen.

AGENDA ARUBA

LOSSE NUMMERS OP Aruba: dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, Ingrid-La Fama, Popular, Piet Soda Fountain en Spark and Clean.

NOORD: Panaderia Turibana.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, De Wit Stores in Aruba, Caribbean- en Sheratonhotel, Van Dorp in Americana en Holiday Inn drugstore.

Kantooruren: 08.00 - 12.00/ 14.00 - 17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316, 22950. Pageboy: 027 - 774.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100

ALARMCENTRALE: 115.

BIOSCOPEN
ORANJESTAD
Boulevard Theater: 20.30 *"Seems like old times"* (14 jr); 24.00 *"Contamination"* (18 jr); Rialto: 20.00 *"Can't stop the music"* (14 jr); 22.30 *"Sweater girls"* (18 jr)
BALASHI
Drive Inn: 20.30 en 24.00 *"Thief"* (18 jr)
SAN NICOLAAS
Principal: 20.30 *"Rise and fall of Idi Amin"* (14 jr); 24.00 *"Grazy horse and drunken monkey"* (14 jr).

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz: tel.: 28288; Paradera: tel.: 25543; Savaneta: tel.: 47020; Brazil: tel.: 48301Dakota: tel.: 29008; San Nicolas: tel.: 45906; Tijdens kantooruren: van : 07.30-12.00/13.30-17.00 uur; Patiastraat 27, tel.: 24444.

WACHTREGELING
DOKTOREN
(Oranjestad, Sta Cruz, Paradera en Noord) dokter T.H.K. Lin, Noord 68, tel.: 21522/22694.
(San Nicolaas en Savaneta) dokter E. Westrate, via Centro Clinica San Nicolas, tel.: 48833.
BOTICA'S: Oranjestad: del Pueblo, tel.: 21253; San Nicolas: San Lucas, tel.: 45119.
DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 21.00 uur informaties via verkeerstoren.
MARINIERSKAZERNE (Savaneta): 19.00 uur cursus AOB.
CARNAVAL
18.00 uur Verkiezing Carnavalskoningin, Brazil - Christuskoning School.

SPORT
VOLLEYBALL
(Idefre)
18.30 uur Bibliotheek vs Bestuurskantoor; 19.30 uur Eilandsontv. vs Luchthaven; 20.30 uur Eilandsfin. vs W.E.B. - Sportcentrum Savaneta.

ZATERDAG
DIVERSEN
STICHTING TOT BEVORDERING VAN VERANTWOORD OUDERSCHAP: dagelijks van 08.00-12.00/13.00-16.00 uur-Medical Center, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 225 of 219.
Bij praktijken in het Wit Gele Kruis-gebouw: dinsdag 09.00-11.00 uur te Noord 66; 13.00-15.00 uur te Oranjestad, Koningstraat/Emmastraat; woensdag: 13.00-15.00 uur te Sta Cruz 39C; donderdag: 09.00-11.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
OPENBARE BIBLIOTHEEK (Oranjestad): openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-12.00/13.30-18.00 uur; dinsdag van 09.00-12.00/13.30-17.00 uur; donderdagochtend gesloten en 's middags open van 13.30-17.00 uur.
FILIAAL SAN NICOLAS openingstijden: maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-12.00/13.30-17.30 uur; dinsdag van 13.30-17.30 uur; donderdag gesloten.
FILIAAL DAKOTA: dinsdag en vrijdag van 16.00-20.00 uur.
BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Zuidstraat 1A, tel.: 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.00-17.00 uur.

ORANJESTAD — Tijdens een culturele avond in de Openbare bibliotheek, heeft de bekende schrijver en dichter, Ernesto Rosenstand (rechts op de foto), zijn nieuwe gedichtenbundel "Un anhelo sin fin" officieel aan de gemeenschap voorgesteld. De heer Rosenstand hield een lezing over zijn literaire leven en onthaalde de aanwezigen op een paar van zijn gedichten.

Volleytoernooi overheidspersoneel

ORANJESTAD — De tussenstand in de door Idefre georganiseerde volleybalcompetitie voor overheidsdiensten is momenteel als volgt: In de dames-poule: O.V.N.I. (6 punten), Insp. der Bel (4), Bestuurskantoor (2), Gezondheidsdienst (2), Bibliotheek (0) en Luchthavendienst (0); heren poule 1: Luchthaven (4), Eil. Ontvanger (4), Politie (2), Gezondheidsdienst (2) en Telefoondienst (0); heren poule 2: Insp. der Bel. (6), Douane (4), Deco (4), Bibliotheek (2), M.L. Kingschool (0).; heren poule 3: WEB (6), Brandweer (4), Lands Lab. (4), Eilands Financien (2) en Landsradio (0).

Nummerplaten aangekomen

ORANJESTAD — De nummerplaten 1982 voor voertuigen zijn op Aruba aangekomen. Automobilisten die reeds hun auto-belasting betaald hebben, kunnen vanaf dinsdag hun nummerplaat gaan halen. De laatste dag voor betaling van de auto-belasting voor het eerste halfjaar is 15 februari.

La Fama gaat meer aandacht besteden aan jeugd

SAVANETA — Voetbalvereniging La Fama gaat in het nieuwe jaar extra aandacht besteden aan de juniorenspelers en de beginnelingen. Aanstaande maandag zal op eigen terrein gestart worden met het trainingsprogramma voor junioren. De trainingen zullen iedere maandag en woensdagmiddag om vijf uur worden gehouden onder leiding van Erik Bisslik.
De trainingen voor beginnelingen (jongens van 9-12 jaar) beginnen dinsdag onder leiding van Puppy Diaz en assistent. Hier zijn de trainingsdagen iedere dinsdag en donderdagmiddag om 4 uur op het La Fama-veld.

TELEARUBA: 17.00 Flintstone Frolics; 17.30 Incredible Hulk; 18.15 Cartoons; 18.30 News in English; 18.45 Telenovela: Amor Prohibido; 19.30 Cocktail Musical; 20.00 Telenoticias; 20.30 Special: Ennia Challenge Cup: (Kunstrijden op de Schaats); 21.15 Wrestling; 22.15 Harper Valley PTA: (Bad day at Harper Valley); 22.45 Movie of the week: (Midas Run); 24.30 Resumen di noticias; 24.35 Sluiting.

Morning Mirror over criminaliteit

Sint Maarten moet niet voorbeeld buren volgen

WILLEMSTAD — De golf van misdrijven in de vorm van overvallen, inbraken enz. op Sint Maarten wordt zonder te bewijzen steeds weer toegeschreven aan buitenstaanders, zo stelt het SM-blad Morning Mirror in een hoofdartikel vast. Maar ook het tegenovergestelde kan niet bewezen worden wat de herkomst van de dieven en inbrekers betreft. Morning Mirror wijst er in dit verband wel op het gemak, waarmee outsiders van alle mogelijke afkomst (soms ook dubieuze) worden toegelaten tot Sint Maarten en er zich soms ook kunnen vestigen.
Hoe dan ook, Morning Mirror is van mening, dat de autoriteiten de ontwikkeling nauwgezet in de gaten moeten houden. De toeristen komen naar Sint Maarten, ook al omdat het er zo rustig is. Misschien moge de criminaliteit nog niet het hoogtepunt hebben bereikt, men doet er goed aan niet het voorbeeld te volgen van sommige buren in de Caribische regio, waar de misdaad uit de hand is gelopen met alle gevolgen vandien. Voor deze gebieden is het wellicht te laat om zich te herstellen, Sint Maarten heeft de kans om te voorkomen dat het deze desastreuze kant uit gaat.
In hetzelfde hoofdartikel wordt er ook aan herinnerd dat verschillende handelaren al eerder het idee hebben geopperd om zich te bewapenen en zelf patrouilles te organiseren. Men heeft geen of weinig vertrouwen meer in de politie.
Morning Mirror meldt in een ander bericht dat er in het Bestuurskantoor onlangs een spoedvergadering werd gehouden door de gezaghebber, inspecteur Anthony Willems en andere autoriteiten om over de golf overvallen en inbraken te spreken. Het blad meldt dat het er naar uitziet dat het politiekorps op de Bovenwinden versterkt zal worden. Wel wijst Morning Mirror er op, dat in het Gorsira-rapport al gezegd werd dat de politie op de Bovenwinden met een personeelstekort kampt.

Lago niet ingelicht

Benzine nog voor oude prijs

SEROE COLORADO — Desgevraagd deelde de heer Carlos de Cuba van Lago's Public Relations de Amigoe vanmorgen mee, dat Lago de prijs van de benzine nog niet verhoogd heeft. Tot hedenmorgen had de Lago-directie niets van Economische zaken gehoord, terwijl Lago wel in de krant moest lezen dat de prijs verhoogd moest worden. Lago zal daar toe pas overgaan — vermoedelijk morgen of maandag — als hiervoor de officiele toestemming wordt ontvangen. Bij de benzinepompen op Aruba was vanmorgen nog benzine tegen de oude prijs verkrijgbaar. In een speciaal programma voor tele-Aruba gaf de Pr-man van Economische zaken Tony Pina gisteravond een bijzonder goed verzorgd en overzichtelijk geheel waarom de benzineprijs verhoogd mocht worden. Over de bijzonderheden van deze verhoging berichtte de Amigoe gisteren reeds uitvoerig. Bij Economische zaken op Aruba waren vanmorgen geen inlichtingen te krijgen waarom Lago niet officieel op de hoogte werd gesteld van de toegestane verhoging.

Personalia

ANDRES ROBERT Geerman van Aruba, is op de Dean's list geplaatst van het college of Boca Raton, in de Amerikaanse staat Florida. Geerman die een opleiding in het hotelwezen volgt, behaalde een puntengemiddelde van 3.60. Hij is een zoon van de familie Andres Geerman, Piedra Plat 66.

Marihuana verbrand

ORANJESTAD — De afdeling Verdovende middelen van de politie vergezeld van het Openbaar Ministerie heeft gisteren in een van de ovens van Lago het grootste deel van de in beslag genomen partij marihuana verbrand. Intussen duurt het onderzoek in deze marihuanazaak, de Colombia connection nog steeds voort. Zoals bekend werden reeds twaalf personen aangehouden en werd bijna 1200 pond marihuana buitgemaakt.

Finales school-trefbal en softbal

ORANJESTAD — In de sportwedstrijden in schoolverband zijn op het onderdeel trefbal, de finalisten reeds bekend. Dit zijn: Pieter Boerschool, Rosario College en St. Annaschool. De finale-wedstrijden worden zondag om een uur in de Sporthal gespeeld. Hierna volgt de prijsuitreiking. Ook de kampioen en subkampioen van het jongens softbaltoernooi, respectievelijk Paulusschool en Benildeschool, moeten zondag om half drie in de Sporthal aanwezig zijn om hun trofeeen in ontvangst te nemen. De softbalfinale voor meisjes wordt dinsdag om half vier, in het Arandas ballpark gespeeld tussen de Pieter Boerschool en de Prinses Wilhelminaschool.

ORANJESTAD — Onder grote belangstelling werd gistermorgen het congres Lichamelijke Opvoeding (LO), van de Simar, te Colegio Arubano officieel geopend. Ruim 120 leraren en aankomende leraren nemen deel aan het congres. Beide sprekers, Simar-voorzitster, Madonna Stephens en Onderwijsgedeputeerde Felix Flanegin wensten de deelnemers een zeer vruchtbaar congres toe. Het wordt hard werken, maar ik geloof niet dat leerkrachten bang zijn van werken, aldus mej. Stephens. Gedeputeerde Flanegin noemde lichamelijke opvoeding een vak dat tot nu toe vaak is verwaarloosd wegens gebrek aan faciliteiten. Hij hoopte dat het congres zal bijdragen dat dit vak spoedig de plaats krijgt wat het verdient. Voorzitster Stephens maakte nog bekend dat een telegram van verhindering was binnengekomen van de minister van onderwijs. Bij de foto: de gedeputeerde aan het woord en een gedeelte van de deelnemers aan het luisteren.

.....DE GEBROEDERS Lee-Tai nemen dit jaar actief deel aan de kinderparade met een groep die Een Oosterse droom zal uitbeelden. Verschillende voorwerpen en gewoonten uit het Oosten zullen te zien zijn. De groep bestaat uit 75 kinderen en de brassband "Moondogs".....

.....DE VERKIEZING van kinderkoningin van Tanki Leendert is gistermiddag niet doorgegaan. Besloten werd Mabis Koolman uit te roepen tot kinderkoningin van Tanki Leendert. Zij zal zaterdag worden gekroond tijdens de verkiezing van de jeugdkoningin van Oranjestad in het RCA-gebouw.....

.....HET DISTRICT Brazil kiest vanmiddag om zes uur haar kinderkoningin. Dit gebeurt in de Cristo Rey school. De kandidaten zijn: Shahaira Werleman, Linouska Roja, Rebecca Maduro, Payola Werleman, Sherrienne Kelly, Angelique Bontekoe, Reineta Roja en Maria Quandt.....

.....VOOR HET Calypsonian & Roadmarch festival, op de 28e in het Lago Sportpark, hebben Mighty Singer en Mighty Crusher zich als nieuwe kandidaten ingeschreven.....

.....PRINS DOBLE (Rudy Erasmus) en Pancho C (Edwin Kock) zijn twee nieuwe kandidaten voor de verkiezing van de grote Prins en Pancho op zondag in de Caiquetio Club.....

.....DE SAC vernam gisteren dat een grote groep in Nederland wonende Arubanen present zal zijn om op 21 februari deel te nemen aan de grote paarde.....

.....MET GROOT GENOEGEN vernam de SAC de beslissing van de Aruba Tivoliclub om dit jaar weer deel te nemen aan de grote parade. Tivoli was de afgelopen twee jaren niet present op deze parade, maar organiseerde vorig jaar - met succes - wel iets nieuws voor Aruba: een lichtparade 's avonds in Oranjestad. De comeback van Tivoli is een garantie dat de parade van dit jaar beter zal zijn dan die van vorig jaar.....

.....IN HET RCA-sportcentrum heeft woensdagmiddag de verkiezing plaats van de kinderkoningin van Aruba. De kleine kandidaten zullen eerst in short-set en daarna in japon op het podium verschijnen. Ouders van de kandidaten worden eraan herinnerd zo spoedig mogelijk zes pasfoto's van hun kind bij het SAC-kantoor in te leveren.....

IN HET RCA-clubgebouw werd Martha Werleman gekozen als kinderkoningin van Oranjestad. Bij de foto: de pas door Aruba Trading-directeur, Leo Kuiperi gekroonde koningin.

.....DE MARINIERSkazerne Savaneta doet dit jaar iets extra aan carnaval en heeft de kandidaten van de verschillende koninginne-verkiezingen voor een receptie uitgenodigd. Dit is op 12 februari, dezelfde dag dat op Aruba drie oorlogsschepen met Jantjes aanwezig zullen zijn.....

.....OOK VOOR HET REY di Tumba-feest op 14 februari heeft zich een nieuwe kandidaat gemeld. Dit is Courtney Rosaria, die met begeleiding van Combinacion Perfecta zijn "Waye Candela" zal zingen.....

.....ALLE KANDIDATEN voor de verkiezing van kinderkoningin van Aruba worden morgenochtend om half negen in de studio van TeleAruba verwacht. Dit in verband met opnames voor het Matinette-programma.....

ORANJESTAD — Bij al het politieke nieuws van de afgelopen dagen kwam ook het bericht dat AVP en RUBA besprekingen gaan beginnen om te zien op welke wijze bij een eventuele verkiezing met één lijst kan worden gekomen.
Op bovenstaande Kroon-tekening brengt Watty zijn serenade aan Henny, die dank zij "Ban cas bek" vanuit het AVP huis welgevallig de serenade aanhoort.

Dienst in teken van Gebedsweek

ORANJESTAD — In de Protestantse kerk in Oranjestad, de zogenaamde oude kerk, zal zondag een bijzondere dienst worden gehouden in verband met de gebedsweek. Dr ds Harmen Geurs zal voorgaan en spreken over het thema: Het duizendjarig vrederijk uit de Openbaring. In de dienst zal mevrouw Lucy Henriquez zingen. De dienst begint om tien uur en alle belangstellenden worden uitgenodigd.

ATTT: ook graag zondag nacht benzine service

ORANJESTAD — De Esso servicenter in Oranjestad ontving een telegram van de bond van taxi-chauffeurs in verband met het 24 uren open blijven van dit pompstation. Het bestuur en de leden van Aruba transfer tour and taxi (ATTT) waarderen ten zeerste de medewerking die het pompstation verleent aan de gemeenschap en aan het openbaar vervoer in het bijzonder. De hoop wordt uitgesproken dat deze 24-uur service ook op zondagen van kracht zal zijn.

DE OPENING MORGEN van de nieuwe zaak van Aruba Trading company (ATC) aan de Nassaustraat heeft heel wat foto's uit de "oude tijd" te voorschijn gebracht. Op bovenstaande foto het personeel van ATC uit de jaren 50 met in het midden directeur I. Zadocks met naast hem Annie Croes, voorts tweede van links oud S&F directeur Joop Bon met naast hem mejuffrouw Annie Fingal die met 49 jaren de oudste werknemster van het bedrijf is. Op de andere foto ATC veertig jaar geleden, gevestigd (op de voorgrond) in de benedenverdieping van het pand van Mokkie Arends (waar nu Riviera en Palais Royal zijn gevestigd) met daarnaast de oude showroom en het oude Arubaanse huis waarin de fruitzaak van Saladin was gevestigd (op deze plaats staat nu het nieuwe ATC gebouw.

Zakenvaria

IN TROCADERO werd gisteren door de ENNIA een bijeenkomst gehouden, die geheel in het teken stond van de inbraak — en brandbescherming. Tijdens de bijeenkomst — na een inleiding van Ennia directeur Luis Santine — volgde een serie interessante uiteenzettingen door Hans Zaandam van de security groep, onderinspecteur van politie Van Leerdam, Norman Kuiperi van Normarkt en het hoofd van de brandweer ing. Juan Lopez. De heer Van Leerdam stond uitvoerig stil bij de inbraken terwijl Hans Zaandam onder meer sprak over geldtransporten en Norman Kuiperi, die veel succes met zijn alarm-installaties boekt, over het grote nut om een alarminstallatie aan te brengen.
Uit het overzicht van het hoofd van de brandweer Juan Lopez bleek dat de brandweer afgelopen jaar 700 alarmen afhandelde. In de brandweer is thans vijf miljoen gulden geinvesteerd, terwijl 84 man personeel in dienst is waarvoor per jaar twee miljoen gulden moet worden betaald. In zijn openingswoord benadrukte de Ennia directeur het belang van dergelijke bijeenkomsten omdat de agenten die verzekeringen verkopen hun klanten ook goed kunnen voorlichten over hoe inbraak en brand voorkomen kunnen worden.

Prof dr W.G. Klooster op UNA:

Theorie van taalkunde is tussen de talen in

WILLEMSTAD — In zijn lezing in de De la Try Ellis-cyclus aan de Universiteit van de Nederlandse Antillen heeft prof dr W.G. Klooster erop gewezen dat de taalkunde verschillende aspecten heeft: theoretische en descriptieve.

Als theoretische bestudering van het verschijnsel taal, stelt zij zich ten doel LINGUISTISCHE UNIVERSALIA op te sporen: dieper liggende kenmerken die alle talen gemeen hebben en die ons in staat moeten stellen de notie "natuurlijke taal" expliciet te maken. De algemene taaltheorie, of universele grammatica, doet uitspraken over centrale principes die de grammatica's van alle talen beheersen. Tussen grammatisch (descriptief) onderzoek en algemeen theoretisch onderzoek bestaat een wisselwerking. Grammatica's helpen de algemene theorie, die op haar beurt weer sturend werkt bij het opstellen van een grammatica.

De theoretische taalkunde bevindt zich "tussen alle talen" in die zin dat zij zich bezighoudt met de universele grammatica, de beschrijvende taalkunde richt zich op één of meer specifieke talen. Op de Benedenwindse Eilanden is een taalkunde "tussen vier talen" nodig: descriptief ten opzichte van het Papiamentu, het Spaans, het Engels en het Nederlands, maar steeds teruggrijpend op de algemene noties uit de theoretische linguistiek. Op deze wijze kan de taalkunde hier bruikbaar zijn bij het voeren van een realistische taalpolitiek, die in het licht van de naderende onafhankelijkheid zal moeten worden voorbereid. Ook sociolinguistisch onderzoek kan daarbij van groot nut zijn, mede gezien de snelle verandering in de afgelopen jaren van de positie van het Papiamentu.

Het is plausibel om een grammatica te zien als de beschrijving van het taalvermogen van de "native speaker". Volgens deze, mentalistische, visie is de taalkunde in feite een onderdeel van de psychologie. Uit deze opvatting van de grammatica als explicitering van de intuities van de "native speaker" kunnen een aantal overwegingen worden afgeleid met betrekking tot de didactische bruikbaarheid van taalkundige inzichten. Grammatische begrippen kunnen leerlingen alleen goed worden bijgebracht als ze aansluiten bij hun reeds aanwezige intuities. Dat houdt in dat het eerste grammatica-onderwijs aan de hand van de moedertaal moet geschieden. Verwerving van andere talen dan de moedertaal dient zo vroeg mogelijk plaats te vinden en vereist leermiddelen die gebruik maken niet alleen van reeds aangebrachte grammaticale begrippen, maar ook van resultaten van onderzoek gericht op verschillen tussen talen, d.w.z. op die aspecten van de "vreemde" talen die niet met een beroep op intuitie of "taalgevoel" kunnen worden geleerd.

Royements-proces op gang tegen Rozendal

WILLEMSTAD — De DP heeft het proces op gang gezet voor een royement van het Statenlid Boy Rozendal, die in het verleden partij-leider is geweest. De vergadering van wijkleiders heeft gisteravond een motie aangenomen waarin het bestuur wordt opgedragen dit uit te voeren volgens de partij-statuten.

Twee weken geleden gaf deze vergadering de heer Rozendal veertien dagen de tijd om te reageren op het verzoek tot teruggave van het lidmaatschap van de Staten. De heer Rozendal liet eergisteren weten daar geen reden toe te zien aangezien hij jarenlang de principes van de partij heeft gediend en wil voorkomen dat het kabinet-Martina weer in het zadel wordt geheven.

Gezien deze negatieve reactie en de verklaringen en handelingen van de heer Rozendal tegen de partij-principes, hebben de wijkleiders besloten om maatregelen te nemen tegen dit Statenlid. Hij heeft zich gedistancieerd van de partij-discipline wat het mogelijk maakt voor het bestuur om een royements-proces op gang te brengen. Volgens de statuten heeft de heer Rozendal twee weken de tijd om zich te verweren tegenover een royements-commissie die door het bestuur moet worden ingesteld. Die commissie doet een definitief voorstel aan het partij-bestuur. DP-leider Agustin Diaz zei dat het bestuur voldoet aan de door de wijkleiders unaniem aanvaarde motie. Los hiervan werd nogmaals gediscussieerd over de laatste politieke ontwikkelingen. Daarbij werd ook een brief van het partij-bestuur gericht aan gouverneur drs Ben Leito behandeld.

Daarin wordt nog eens uitvoerig uiteengezet dat de DP een eventueel te vormen kabinet zal gedogen, maar er niet in zal deelnemen met een minister. Gelijkertijd belooft de partij geen oppositie tegen die regering te voeren. Bovendien wordt een eventuele suggestie voor [illegible] hand gewezen. Dit gevoerde beleid is herbevestigd in de vergadering van gisteren.

Er was de heer Diaz niets bekend van het voornemen van de heer Frank Rozendal, DP-gedeputeerde, om uit solidariteit met zijn broer ontslag te nemen en op die manier ook de BC-coalitie met MAN op te breken. Ingeval de heer Frank Rozendal zijn ontslag zou indienen als raadslid, zou zijn broer als eerste in aanmerking komen voor opvulling van die open plaats. Hiervan heeft het partij-bestuur officieel niets vernomen, zei de heer Diaz, en hij acht dat ook zeer onwaarschijnlijk zijn collega-gedeputeerde kennende. Voor de rest noemde hij de verhouding met MAN op eilandsniveau uitstekend.

In sport fraudezaak

Vonnis dubbele van geeiste

ORANJESTAD — De beklaagde D.F. werd vanmorgen door de rechter veroordeeld tot 12 maanden gevangenisstraf, waarvan 3 maanden voorwaardelijk, met aftrek van ongeveer 2 maanden voorarrest. Hem werd tenlastegelegd het valselijk opmaken en ondertekenen van eilandsdeclaraties voor enkele duizenden guldens. De valselijk opgemaakte declaraties waren voor gefingeerde aankoop en reparatie van ballen voor de voetbal-, basketbal- en volleybal sport. Twee weken geleden eiste de officier een gevangenisstraf van 5 maanden met aftrek. De rechter noemde vanmorgen de handeling van de beklaagde een geraffineerde verduistering en daarom verdiende beklaagde derhalve een zwaardere straf.

Esther Williams tolk bij rechtbank

ORANJESTAD — In de Arubaanse rechtszaal trad mej. Esther Williams de laatste weken op als de nieuwe tolk. Zij werd vanmorgen door de rechter beëdigd als tolk bij de rechtbank. Mej. Williams is enige tijd geleden, na beëindiging van haar studie in Nederland, bij Koninklijke Besluit benoemd tot beëdigd vertaalster.

BEKENDMAKING

Wij maken hierdoor bekend dat ons spaarbank boek **No. 17291** als verloren is opgegeven.
Een maand na heden zal genoemd boek als vervallen worden verklaard en daarvoor in de plaats een nieuw boek worden afgegeven.

Aruba Bank Ltd.

PRO DEO
AANKONDIGING

Bij exploit van mij, Mario Vries, deurwaarder voor Burgerlijke Zaken op Aruba van de 15de januari 1982, gevolggevende aan de Beschikking van de E.A. Heer Rechter in het Gerecht in Eerste Aanleg, Zittingsplaats Aruba, d.d. 13 januari 1982 waarvan een afschrift is gelaten aan de E.A. Heer Officier van Justitie bij het Gerecht op Aruba is ten verzoeke van DENNIS LEONARD ELLIS, wonende aan de Sabastraat nr. 29 op Aruba en voor deze zaak domicilie kiezende aan de Emanstraat nr. 58 te Oranjestad op Aruba ten kantore van de advocaat mr. C.G. Maduro,

OPGEROEPEN

Regina Abreu, zonder beroep en zonder bekende woon- of verblijfplaats in de Nederlandse Antillen of elders, om op woensdag 2 juni 1982 des voormiddags om 08.30 uur ter terechtzitting van het Gerecht in Eerste Aanleg, Zittingsplaats Aruba ten Raadhuize te Oranjestad te verschijnen, voor de behandeling der zaak, die requirant bij het ingediend verzoekschrift voor gemeld gerecht tegen gerequireerde heeft aanhangig gemaakt.

De deurwaarder bij het Gerecht op Aruba.
Get. M. Vries.

OPROEPING

Een ieder die meent aanspraak te kunnen doen gelden op het hierna omschreven onroerend goed, wordt verzocht hiervan voor 1 MAART 1982 mededeling te doen ten kantore van de ondergetekende.

Het stenen woonhuis met bijgebouw en erf, plaatselijk bekend als Tanki Leendert 19, Kadastraal bekend als Eiland Aruba Eerste Afdeling Sectie P. Nummer 1497, groot DRIE ARE EN ZES EN DERTIG CENTIARE (3.36 Are).

TOELICHTING: Door de heer Valentin Lazaro Donata wordt terzake een beroep gedaan op verkrijgende verjaring en gesteld, dat hij dit onroerend goed gedurende meer dan 30 jaren te goeder trouw, rustig en ongestoord als eigenaar in bezit heeft gehad.

Mr. E.L. LACLE,
Notaris,
Zoutmanstraat 6,
Tel.: 22811-21071

KLM: vroegertje

BEATRIXLUCHTHAVEN — De KLM vlucht uit Amsterdam, die gewoonlijk vrijdagmorgens om acht uur op Aruba aankomt, kwam reeds afgelopen nacht om drie uur binnen. Oorzaak hiervan was dat vanwege het slechte weer in Europa de KLM Lissabon niet aandeed en ineens van Amsterdam naar Aruba vloog. Via Caracas vloog de KLM daarop naar Peru.

DIVI DIVI TA BAI K'E TRIUNFO FALTANDO ALGUN SEKONDE

Olympic a aplasta Athene 73-36

Bon bataya entre Dragons i Divi Divi den basketbòl

WILLEMSTAD — E kampeonato di basketbòl lokal a kontinua ayeranochi riba e kancha di St. Thomas College na Otrabanda ku tres partido for di kua Divi Divi, Jong Curaçao i Olympic a sali vensedó. Prinsipalmente e partido valido pa kategoria maskulino superior entre Divi Divi i Dragons a resulta unu hopi emoshonante ku Divi Divi forsando e viktoria faltando apenas algun sekonde p'e partido finalisa: 63-62. E partido for di komienso a kuminsa desaroya hopi pareu ku ambos ekipo anotando un tras di otro.

Kon ku bai bin tabata Dragons ku a logra tuma ventaha di 32-31 den e prome mitar. Den e di dos mitar e enkuentro a sigi desaroya riba e mesun kaminda i faltando mas of menos tres minüt pa final e skor tabata empata na 58. Divi Divi faltando un minüt i binti sekonde ta logra sali for di e gara di su adversario i tuma ventaha di 61-58. Dragons sinembargo no a entrega i a reakshona di un forma realmente sensashonal, empatando e enkuentro i alabes tuma ventaha di 62-61, faltando apenas 20 sekonde p'e pitaso final.

DESKUIDO

Dragons tumando na konsiderashon ku ya nan a sigura e triunfo ta deskuida nan defensa i duna Divi Divi e oportunidat pa penetra i anota un basket kua a disidi e skor final na nan fabor, 63-62. Un final hopi dramatiko, ku sin duda a resulta un satisfakshon p'e publiko presente.

Topscorer pa Divi Divi tabata R. Warner ku 28 punto i pa Dragons S. Girigorie ku 16 punto.

MASKULINO A

Den kategoria maskulino A, Jong Curaçao a derota Zeemacht ku skor di 40-37. Na half e partido tabata 17-15 na fabor di Jong Curaçao. Topscorer pa Jong Curaçao tabata J. Coffie ku 12 punto i pa Zeemacht e veteranisimo Evans de Koning ku tambe a skor 12 punto.

JUNIOR

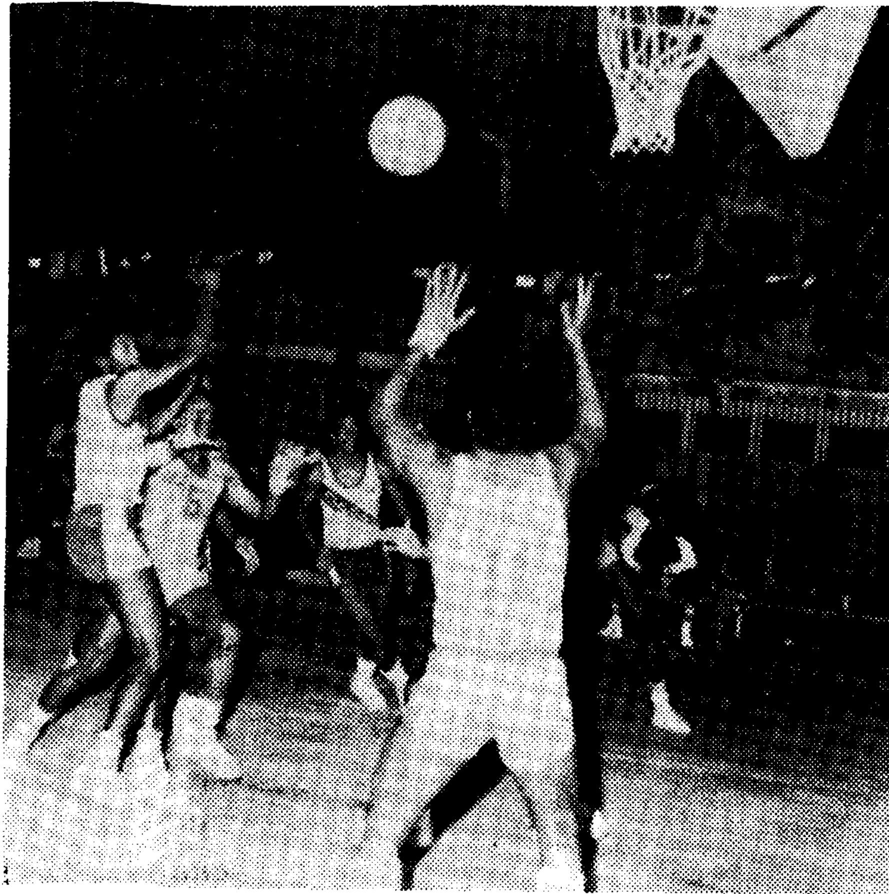
E uniko partido den kua e skor final tabata abulta, tabata esun entre Olympic i Athene valido pa kategoria junior. Olympic a demostra su superioridat kontra su adversario klaramente triunfando ku skor aplasta di 73-36. J. Samuel a resulta topscorer pa Olympic ku 10 punto, mientras ku E. Cijntje a tuma mitar dje total di punto di Athene na su enkargo, 18.

KONTINUASHON

E kampeonato ta kontinua mayan anochi riba e kancha di St. Thomas College ku tres partido. Pa 7'or Seru Fortuna ta enfrenta Estudiantes valido pa kategoria junior. E partido lo ta bou di direkshon di H. Cijntje i R. Snijders komo arbitro suplente mester ta presente Kennedy Filé.

Pa 8'or Nightingales ta enfrenta Sithoc den kategoria femenino. K. Filé i D. Ortega lo dirigi e enkuentro, mientras ku H. Cijntje a keda asigna komo suplente.

E ultimo enkuentro di anochi lo bai entre Athene i Sithoc valido pa kategoria maskulino superior. E Kook i C. de Jongh lo dirigi e partido, mientras ku Ortega mester ta presente komo arbitro suplente. Komo scorer i timer pa tur e tres enkuentronan menshona lo aktua Ivette Rojer i Ivette Ursula.

WILLEMSTAD — Riba e kombinashon di portret por mira dos momentu di akshon durante dje partido entre Divi Divi i Dragons ku sin duda tabata unu di bon nivel i hopi emoshon. Basketbòl ta kanando den bon direkshon.

Forse geldboete voor Gerulaitis

NEW YORK — De Pro-Council van het mannentennis heeft Vitas Gerulaitis een boete opgelegd van 15.000 dollar. Dat gebeurde al een week geleden,, maar de beslissing werd nu pas bekend gemaakt om niet de gang van zaken te beïnvloeden tijdens het toernooi van de Masters. Daarin bereikte Gerulaitis immers de finale. Gerulaitis moet 5000 dollar betalen voor woede-uitbarstingen tijdens de open Amerikaanse kampioenschappen en 10.000 dollar wegens protesteren en van het veld lopen tijdens een indoortoernooi in Melbourne in oktober van het vorig jaar. Gerulaitis heeft het recht tegen de uitspraak in beroep te gaan, maar volgens zijn agent Bob Kain, zal hij dat hoogstwaarschijnlijk niet doen. "De boete is wel wat hoog, maar daarom gaan we nog niet in beroep", aldus de spelersvertegenwoordiger uit Cleveland.

De Pro-Council, die bestaat uit drie vertegenwoordigers van de spelers, drie toernooidirecteuren en drie Grand Prix-officials, zal vandaag uitspraak doen in het beroep, dat John McEnroe heeft ingesteld naar aanleiding van de boete van 5000 dollar, die hem op Wimbledon werd opgelegd.

Romoldo por poko a registra "no hit no run"

Sta Rosa Nabco a dal Tiburones ku skor di 6-1

WILLEMSTAD — E kampeonato di sòftbòl lokal valido pa kategoria maskulino AA, a kontinua ayeranochi den stadion di Sentro Deportivo Korsou na Brievengat ku dos partido for di kua Sta Rosa Nabco i Twins AGC a sali vensedó. Romoldo Martis ayeranochi por poko a registra un "no hit no run" a kosto di Tiburones AGT, despues di ku pa seis inning kompletu ela logra di blanke e ekipo sin permiti niun hit.

Tabata Benigno "Bencho" Imperator kende den e ultimo turno na bate a logra kibra e blankeo i alabes e racha di sero hit kua e astro di Sta Rosa a bai ta impone riba Tiburones. Imperator na tal okashon a konekta un homerun solitario i asina buta e skor final na 1-6 na fabor di Sta Rosa.

Pitcher ganadó a resulta Romoldo Martis kende por sierto a tira un gran partido, perdedó Abraham Lake kende a risibi relevo di Edsel Henriquez. Pa Sta Rosa: 6 kareda; 9 hit i 1 eror, na bate a destaka Arthur Mari, Alvaro Ascencion i Wilfred Martiszoon kendenan a konekta di 3-2. Pa Tiburones: 1 kareda; 1 hit i 4 eror, Bencho Imperator a konekta di 2-1.

TWINS-MOSAICOS

E ekipo di Mosaicos Antillanos ayeranochi a bataya formalmente en buska di nan di tres viktoria dje kampeonato a kosto di Twins. Mosaicos a logra forsa un ekstra inning despues di ku e shete inningnan reglamentario a finalisa empata 2-2.

Tabata Jozef Martina kende den di ocho ta kibra tur speransa di Mosaicos konektando un doblete i empuha dos kareda pa sigura e viktoria di Twins, 5-2. Pitcher ganadó a resulta Wilson Obispo, perdedó Rudsel Elisabeth.

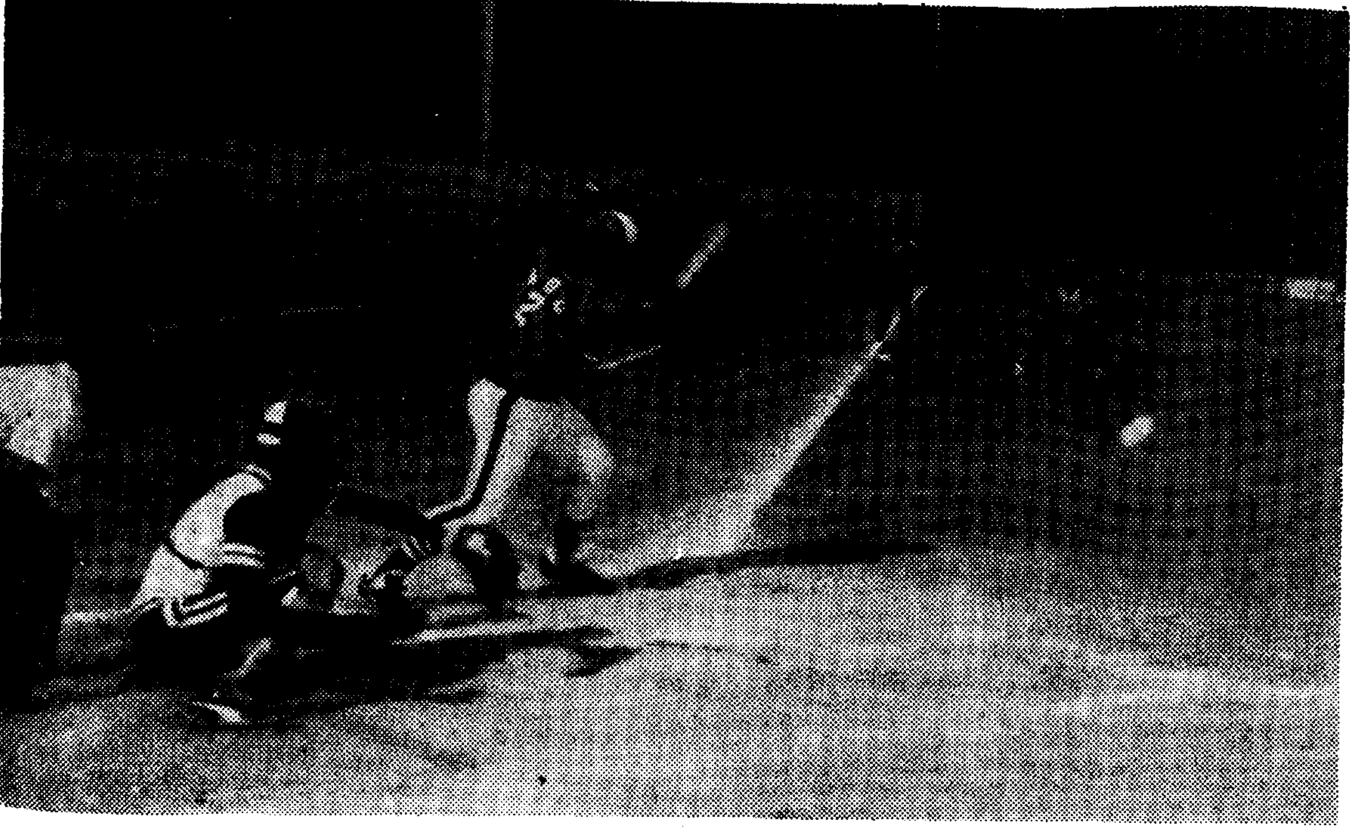
Pa Twins: 5 kareda; 3 hit i sero eror, Jozef Martina a konekta di 4-2. Pa Mosaicos: 2 kareda; 7 hit i 5 eror, Hensley Kinburn a konekta di 3-2.

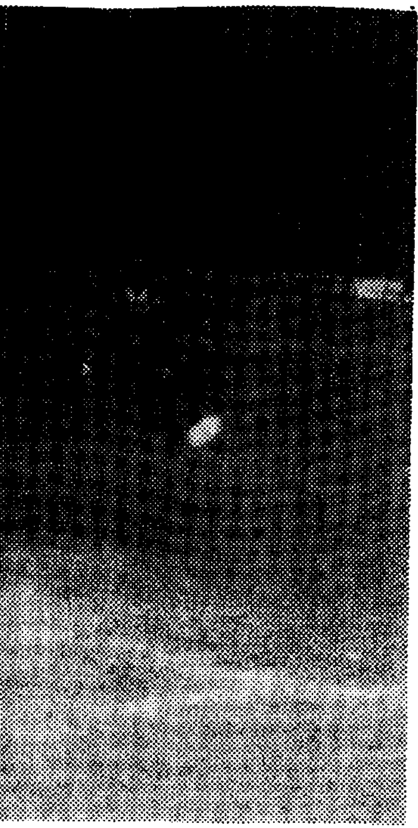
KONTINUASHON

E kampeonato ta kontinua awenochi den stadion di Rif ku dos partido. Den kategoria femenino AA Rising Trotters ta enfrenta Paradise/Greeif Sands i den kategoria maskulino AA, Fuji Film ta enfrenta Tigres/SUBT.

WILLEMSTAD — Dos momentu di akshon durante dje partido di sòftbòl entre Twins i Mosaicos. E ultimo ekipo a bataya formalmente pa logra su di tres viktoria dje kampeonato, sinembargo despues di un ekstra inning nan mester a baha kabes pa Twins ku skor di 2-5.

John Carlos in organisatiecomite OS van Los Angeles

LOS ANGELES — John Carlos, de atleet die in 1968 uit het Amerikaanse Olympische atletiekteam werd verwijderd door de bekende black power-demonstratie, heeft een functie gekregen in het organisatiecomite voor de Spelen van Los Angeles. Carlos (36 jaar) zal de leiding krijgen over jongeren die zich willen belasten met de spelen te helpen opbouwen.

John Carlos die derde werd op de 200 meter bij de spelen van 1968 in Mexico City en Tommy Smith, die de gouden medaille op dit nummer won, werden uit de Amerikaanse ploeg verwijderd door hun black power-demonstratie op het erepodium. Beiden droegen een zwarte handschoen en een zwarte baret, staken hun vuist omhoog en bogen het hoofd bij het spelen van het Amerikaanse volkslied.

Coureurs in staking

Problemen rond GP van Afrika

JOHANNESBURG — De Grote Prijs van Zuid-Afrika voor formule 1-coureurs, die zaterdag op het Kyalamicircuit bij Johannesburg zou worden gehouden, is één week uitgesteld. Men heeft het besluit genomen in verband met een staking van de coureurs, die gisteren weigerden te verschijnen voor de eerste officiele training. De rijders protesteerden daarmee tegen enkele bepalingen in de zogenaamde "super-licentie", die onlangs door de FISA is ingevoerd.

Het besluit om de eerste Grand Prix van het nieuwe seizoen uit te stellen is genomen door de FISA. De organisatie heeft tevens de 31 coureurs, die aan de staking in Zuid-Afrika deelnemen, geschorst. De FISA heeft de race-stallen verzocht voor de GP van Zuid-Afrika nieuwe coureurs aan te trekken.

DOORGANG

"Men is aan onze verlangens tegemoet gekomen", verklaarde de Oostenrijker Niki Lauda, die in de GP van Zuid-Afrika zijn rentree maakt. "Wij gaan nu naar het circuit om te trainen".

Gisteren gingen de 31 coureurs in staking omdat zij het niet eens waren met enkele voorwaarden in de nieuwe "super-licentie". Vooral de bepaling, waardoor de coureurs zich in hun vrijheid beperkt voelden te onderhandelen over nieuwe contracten, was bij de rijders in het verkeerde keelgat geschoten. Nadat de coureurs gisteren geweigerd hadden te verschijnen voor de eerste officiele training besloot de FISA hen te schorsen. De internationale autosport organisatie richtte daarop een verzoek aan de renstallen voor de GP van Zuid-Afrika, die inmiddels een week was uitgesteld, nieuwe coureurs aan te trekken.

Vandaag bleek de eensgezindheid van de coureurs toch niet zo groot toen de Italiaan Teo Fabi en de Westduitser Jochen Mass zich op het circuit meldden voor de training. Mass begon overigens alleen aan de training. Didier Pironi, de officiele onderhandelaar namens de coureurs vloog vanmorgen per helicopter van het hotel in Johannesburg, waar de coureurs de nacht hadden doorgebracht, naar het circuit om te onderhandelen. Die onderhandelingen resulteerden er uiteindelijk toch nog in dat de coureurs besloten te gaan trainen en dat de GP van Zuid-Afrika zaterdag normaal doorgang zal vinden.

Cadushi en Asiento lopen verder uit in badmintoncompetitie

Tampanja II toch iets sterker dan SOVO

WILLEMSTAD — Vrijdag 15 en dinsdag 19 januari is er weer volop badminton gespeeld in de zalen van Sentro Deportivo Korsou, van Rust en Burgh en van de marinebasis Parera. In de hoofdklasse laten Cadushi I en Asiento I hun tegenstanders steeds verder achter zich. Asiento 1 won van Zeemacht I en versloeg ook de nummer drie in de ranglijst: Tampanja I. Wel zag het er in de beginfase van de wedstrijd Asiento I — Tampanja I, even slecht uit voor Asiento, doordat Hugo Sjak Shie en Eunice van Haastert, in de eerste herenenkel en de damesenkel, winst boekten voor Tampanja. Maar meer zat er toch niet in voor Tampanja, en ze verloren de wedstrijd dan ook met 4-2.

EERSTE-KLASSE

In de eerste klasse behaalden Animo I en Flying Shuttle I elk twee overwinningen; Cadushi IV en Tampanja II wonnen één wedstrijd en verloren er één; en Asiento III en SOVO verloren de twee wedstrijden die ze speelden. Vooral de wedstrijd Tampanja II — SOVO was belangrijk, daar deze beide teams ver achter bleven bij de rest, en elk pas één punt hadden behaald. Beide partijen wisten dat, voor diegene die als winnaar uit de bus zou komen, het degradatie-gevaar een heel stuk verminderd was. SOVO had de pech dat er maar één dame aanwezig was en dus verloren zij de damesdubbel al per default. Maar Demetrio Pieternella bracht de balans weer in evenwicht door het winnen van de eerste herenenkel. De damesenkel werd echter gewonnen door Giana Montero voor Tampanja en ook de tweede herenenkel werd door Hildo Henriquez op naam van Tampanja gezet. SOVO vocht door en won de herendubbel, maar de laatste partij, de mixed-dubbel, kwam bij Tampanja, dat zodoende de wedstrijd met 4-2 won.

TWEEDE KLASSE

In de tweede klasse blijven Animo II en Flying Shuttle II een nek-aan-nek race houden om de fel begeerde eerste plaats te kunnen bezetten. Animo II staat momenteel één punt voor, maar heeft wel één wedstrijd méér gespeeld. De nummer drie, Cadushi V, is inmiddels al iets teruggevallen.

UITSLAGEN

De uitslagen van afgelopen vrijdag zijn:
HOOFDKLASSE: Tampanja I — Asiento I 2-4; Cadushi III — Cadushi I 0-6.
EERSTE KLASSE: Tampanja II — Flying Shuttle I 0-6; Animo I — SOVO 6-0; Asiento III — Cadushi IV 2-4.
TWEEDE KLASSE: Cadushi VI — Animo II 1-5; Flying Shuttle II — Zeemacht II 3-3; Cadushi VII — Cadushi V 3-3.

De uitslagen van dinsdag zijn:
HOOFDKLASSE: Asiento I — Zeemacht I 6-0.
EERSTE KLASSE: Cadushi IV — Flying Shuttle I 2-4; Animo I — Asiento III 5-1; SOVO — Tampanja II 2-4.
TWEEDE KLASSE: Cadushi V — Animo II 2-4; Flying Shuttle II — Animo III 5-1; Cadushi VII — Cadushi VI 6-0.

DE STAND

Hoofdklasse:						
Cadushi I	8	8	0	0	16	42- 6
Asiento I	9	7	1	1	15	41-13
Tampanja I	8	5	0	3	10	30-18
Zeemacht I	7	3	0	4	6	19-23
Cadushi II	9	2	0	7	4	13-41
Asiento II	7	1	1	5	3	13-29
Cadushi III	8	1	0	7	2	10-38
Eerste klasse:						
Animo I	8	8	0	0	16	39- 9
Flying Shuttle I	8	5	1	2	11	33-15
Cadushi IV	8	4	1	3	9	26-22
Asiento III	8	4	0	4	8	27-21
Tampanja II	8	1	1	6	3	11-37
SOVO	8	0	1	7	1	8-40
Tweede klasse:						
Animo II	9	7	1	1	15	37-17
Flying Shuttle II	8	6	2	0	14	37-11
Cadushi V	9	3	4	2	10	33-21
Cadushi VII	9	3	3	3	9	27-27
Animo III	8	2	1	5	5	17-31
Zeemacht II	7	1	2	4	4	17-25
Cadushi VI	8	0	1	7	1	6-42

Richardson traint Spaanse basebalploeg

WILLEMSTAD — De Antilliaanse Hamilton Richardson die zoveel furore heeft gemaakt in Nederland en die ook coach is geweest van de Nederlandse basebalploeg gaat volgende maand, februari naar Spanje waar hij als coach van de Spaanse ploeg gaat optreden. Zo heeft het dagblad Het Vaderland uit Den Haag gemeld. Richardson zal werkzaam blijven bij het naar de Nederlandse hoofdklasse gepromoveerde Sparta. Hij krijgt in Spanje assistentie van de Amerikaan Ernie Myers. Hamilton Richardson heeft als trainer bij de Nederlandse ploeg gewerkt onder deze Myers. Richardson blijft ongeveer een maand in Spanje en wel in Barcelona waar hij de centrale trainingen zal verzorgen.

Ongeluk tijdens Monte Carlo rally

CHAUDON — De rallye van Monte Carlo heeft vanmorgen ruim half vijf een half uur stil gelegen. Bij de doorkomst op de Col de Corobin tussen Digne en Chaudon raakte de Alfa Sud van de Fransman Richard Yvorra met hoge snelheid een groep toeschouwers. Van hen werden acht personen gewond, van wie één ernstig. Het achttal werd met ambulances naar nabij gelegen ziekenhuizen overgebracht. Om de ziekenwagens door te laten werd de rallye, die in zijn slotfase was, voor een half uur stil gelegd.

Yvorra bleek niets van het ongeval te hebben gemerkt. Hij werd pas op de hoogte gebracht toen hij bij het eerst volgende controle-punt arriveerde. De Fransman mocht van de organisatoren de rallye vervolgen. Het ongeval gebeurde in de bocht van een weg, waar zich een groot aantal toeschouwers verzameld had. Een gedeelte van hen stond, volgens de organisatie, vrijwel op de weg.

Juan Lozano genaturaliseerd

BRUSSEL — Juan Lozano (25), aanvaller van Anderlecht, is gisteren genaturaliseerd tot Belg. Lozano, die nog altijd Spanjaard was, ondanks het feit dat hij al op 10-jarige leeftijd met zijn ouders naar Belgie kwam, kan nu indien hij wordt geselecteerd door bondscoach Guy Thijs deelnemen voor Belgie aan de eindronde van het wereldkampioenschap voetbal in Spanje.

Vorig jaar diende Lozano ook een verzoek tot naturalisatie in. De commissie wees zijn verzoek echter af. Twee jaar later, dus in 1983, zou hij opnieuw een aanvraag mogen indienen. Dankzij tussenkomst van Albert Roossens, de secretaris-generaal van de Belgische voetbalbond, werd zijn tweede aanvraag met een jaar bespoedigd. Toevallig is dit niet omdat Thijs zich reeds eerder heeft laten ontvallen dat hij in Spanje best van Lozano gebruik wilde maken. De ex-Spanjaard begon zijn carriere bij Beerschot, werd enige jaren geleden aan New York Cosmos getransfereerd en speelt nu voor het tweede jaar bij Anderlecht. Vorig seizoen was Lozano een van de topscorers in de Belgische competitie.

Tennis WCT-toernooi van Mexico

MEXICO — Tomas Smid, Vince van Patten, John Sadri en Balazs Taroczy zijn de halve finalisten van het eerste WCT-toernooi, dat na de breuk met de Grand Prix in Mexico plaatsvindt. Tomas Smid won met 7-5, 6-1 van Sandy Mayer, Van Patten versloeg Terry Moor (7-6, 6-2), John Sadri was sterker dan Jose Higueras (6-3, 7-6) en Balzs Taroczy klopte Ricky Mayer met 6-2, 6-7, 7-5.

ZOEKERTJES

DINSDAGS EN VRIJDAGS

tot 10 woorden

F. 5,50

Elk woord meer f. 0,25.

UITSLUITEND À CONTANT!

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

ZEEWAARDIG KAJUITZEILJACHT, 20 ft., 6 pers., kompleet uitgerust incl. reserve zeilen en Mercury buitenboord moter, NAfl.7.500,–, tel.: 674262.

1 IJSKAST NIEUW, GE, model TBF-15, no-frost, via loterij, nooit in gebruik, prijs fl.1.800,– afbetaling in 2 keer. Adres: Androsweg 32.

FRITEUSE 220V, 2 flessenwarmers 220V, 2 baby-wipstoeltjes, kommode, ledikantje, wandelwagen, luieremmer, badje plus standaard, Weto 151, tel.: 674910.

CONCORD STATIONWAGON, 1 1/2 jaar oud, fully equipped, AM/FM stereo cassette, prijs fl.15.000,–, tel.: 44226, financiering mogelijk.

PORCHSALE O.A. schoolbanken, kopieer-, reken- en telmachine, tijdklok, TL-buizen etc. etc., Turksweg 7A, tel.: 84777.

BUITENBOORDMOTOR JOHNSON 6 pk. compleet, airco "Carrier" 10.200 BTU/hr., tel.: 37942.

CARNAVAL KOOPJE: Een auto. Zo goed als nieuw, merk: Mazda, type: RX5, met airco, radio AM/FM cassette, power window, bouwjaar 1978, vraagprijs NAfl.8.500,–, financiering mogelijk, tel.. 55859.

1 EENPERSOONSBED MET matras fl.100,–, Ala Blancaweg 10, Damacor.

WOONHUIS MET 4 slaapkamers, inboedel afkomstig uit Nederland, boot 16 ft., San Soucis Blok 20.

SUBARU 1979 MET airco, i.z.g. s. Adres. Montaña Rey 712, tel.: 673030.

1 WASMACHINE AUT. GE, fl.400,–, Bramendiweg 245.

WOONHUIS DR. Maalweg 10, gelegen aan Cul de Sac, prijs fl.150.000,– k.k., tel.: 55504.

SPEEDBOAT 18 FT, inboard V-8, i.z.g.st., tegen elk aann. bod, Abrahamsz 153.

CAMARO LT 350, '73, 4 nieuwe banden, nieuwe accu, nieuwe uitlaat, vr.-prijs fl.3.500,–, tel.: 53491.

WEGENS VERTREK: Oldsmobile Omega 1977, full equipped, power-steering, -brake, -window, radio AM/FM, 4 doors, Mon Reposweg 92, office: 43520.

FORD THUNDERBIRD 1978, Town Landau, fl.12.500,–, Kennedy Snack, Otrabanda.

STERN, COMPLEET met zeilen, en trapeze pak, tel.: 79528 tussen 5.00-7.00 pm.

WEGENS VERTREK: Inboedel o.a. Holl. wandmeubel, leren stoel, Sony kleuren tv, lampen, pannenset, 2x schuifdeuren, 4x schuiframen 1.20 cmx1.20 cm, 2x gootsteenbakken, bel na 6 uur: 25265.

CHEVROLET VAN 1968, fl.1.500,-, Kaminda Turquois 13, tel.: 82169/76402.

PERS. AUTO "Daf 44", in goede staat, weinig km., wasmach. "Hotpoint", zonwering "Luxaflex", div. afm., Francia 41, tel.: 78190.

MUSTANG II '74, motor klein defect, tel.: 83937.

AUTO MERK Starlet 1979, rood, tel.: 53748 na 5 uur of kantoor: 70673.

HUIS: BEURS 61, 4 slaap-, 2 badkamers, zaal-eetkamer, ruime keuken, meidenkamer, eigendomsgrond, 630 m2, tel.: 673370.

16 FT HOBI Cat, 24 ft. comercial fishing boat, scuba diving equipt., rubber Dinghy, pellet gun, fishing rods, boys bicycle, color tv and video recorder, call 672699 evenings.

WEGENS VERTREK: Luxe glazen eettafel met zes stoelen (ideaal voor conferentiekamer) fl.4.000,– of beste aanbod; electronische orgel met "automatic rhyth"-systeem, makkelijk om te spelen fl.3.500 ,–, tel.: 672699 tussen 6–9 pm of Brakkeput Abao 78.

1 TOYOTA CARINA 1979, weinig gereden, tel.: 43779.

FIBERGLASS BOOT, 12 voet, fl.800,–, geschikt voor 10 HP motor, tel.: 83533.

2 MATRASSEN VOOR fl.150,– tel.: 77184.

INBOEDEL: KLEUREN tv Panasonic fl.800,–, salontafel fl.500,–, wandmeubel fl.650,–, teener-slaapkamerset: ledikant, wandkast, nachtkastje fl.200,–, film-projector Ricoh sound fl.225,–, hanglegkast p.st fl.100,–, tuinset. parasol, tafel, vier stoelen fl.390,–, eethoek: tafel plus zes stoelen fl.750,–, stoelen grenenhout p.st. fl.90,–, naaimachine (electrisch) fl.300,–, bankstel 4 elementen à fl.150,–, boeken, planten, muziek-boxen p.st. fl.90,–, jongensfiets 12-14 jr. fl.150,–, junior Besto life vest 15, nieuwe gitaar fl.90,–, Scheplwijk, Kaya Kiwa 11.

PHANTOM ZEILBOOT met roof carrier, tel.: 82792.

BMW 1600, 1970, Rondeweg 2, Julianadorp.

19 INCH KLEUREN tv, valhelm, antieke caféstoeltjes, tafeltje, kastje, schilderijen plus lijsten, fotolijstje, kleine zilveren en porseleinen spulletjes, pocketbooks, Ficusweg 17, Julianadorp.

MONTE CARLO, bouwjaar 1981, z.g.a.n., 19.500 km gereden, financiering mogelijk, tel.: 80638 na 7 uur.

UN KAS di piedra ku tres kamber, tereno propio, situá den Paranáweg 3. Informacion serca Pablo Martis, Donkerstraat 3 den Domi (tur dia despues di 5'or).

WEGENS VERTREK: ruim huis in rustige buurt, 3 1/2 slaapkamers, 2 badkamers, grote zaal, 625 m2 erfpachtgrond, vruchtbomen, vraagprijs fl.140.000,–, beschikbaar in juni, Herculesweg 1, San Fuego (zijweg Erosweg), tel.: 77842.

TE KOOP GEVRAAGD CURACAO

HUIS TOT fl.40.000,–, tel.: 43272 na 6.00 pm.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

PER 1 FEBR. 2 slaapkamerwoning, gemeubileerd, aan zee te Bandabou, Lagoen. Inlichtingen tel.: 79675.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

HUIS OF tuinhuisje voor alleenstaande dame, tel.: 53748.

HUIS TOT fl.300,– per mnd., tel.: 43272 na 6.00 pm.

PERSONEEL AANGEBODEN CURACAO

ERVAREN KRAAMVERPLEEGKUNDIGE voor nazorg moeder en kind. Inl.: tel.: 37143.

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

UN HENDE pa trabou di kas pa 5 biaha pa siman, tel.: 672000 (toestel 20) kantoor of 44935 (na kas).

WANTED LIVE-IN maid. Inf.: tel.: 9-2064.

WANTED MAID 2x weeks, call: 611425 afternoonss between 13.00-17.00.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

WEGENS VERTREK: Inboedel. Seroe Blanco 48F (apartement).

DUITSE VW Van 1976, customized sunroof, magwheels, vele extra's, fl.6.200,–, Quillstr. 6, Lago Heights, tel.: 46785.

DUITSE VW Kever, gereviseerde 1600 motor, pas gespoten en bekleed, magwheels, fl.4.000,–, Quillstr. 6, Lago Heights, tel.: 46785.

MOTORFIETS HONDA CBX, 6 cylinder, headers inbegrepen, fl.6.500,–, tel.: 21548.

"GO CARNAVAL" typical Aruban musical book, call: Gloria 9-3583/9-3627.

1 REFRIGERADOR GIBSON, color geel. Pa informacion yama tel.: 23214.

SPLINTERNIEUWE HOUTEN vissersboot, gefiberglassed, 20x7 ft., ideaal voor lokale vissers, tel.: 46169, Dr. Schaepmanstr. 11.

RAMBLER HORNET 1976, fl.3.000,–, Plymouth Valiant 1976 fl.3.000,–, na 6 pm tel.: 47714.

COMMODE, HANG/legkast, tel.: 27632.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

A FURNISHED house, Dadelstraat 23, no children.

TE HUUR GEVRAAGD ARUBA

RUIMTE VOOR kleine bar, J. Jacobstraat 3.

PERSONEEL AANGEBODEN ARUBA

MEISJE ZOEKT huishoudelijk werk, inwonend, Williamstraat 2, tel.: 24271.

PERSONEEL GEVRAAGD ARUBA

HULP IN de huishouding voor 2 ochtenden per week, Savaneta 231A, tel.: 47215.

DIVERSEN ARUBA

WEGGELOPEN KAT: bruinzwart gestreept, witte keel plus witte voetjes, omgeving Pos Chiquito 82C, tel.: 47156.

ZONDAGMORGEN WEGGELOPEN onze zwarte hondje, met lange mooie staart, naam: Scully, omgeving Eagle. Contactadres Katchie Henriquez, Scotlandstr. 27 of tel.: 24900-ext. 103.

Eerst overleg met ALM en premier

Fiat Staten voor ALM-lening aangehouden

WILLEMSTAD — De Staten willen eerst met regering en ALM-directie praten over het beleid op langere termijn voordat goedkeuring wordt gehecht aan de gevraagde garanties voor leningen. Het parlement erkent de urgentie van de hele zaak, gezien de ernstige liquiditeits-problemen van de ALM, maar wil wel meer inzicht krijgen in de plannen voordat er een fiat aan wordt gegeven.

ALM-directeur Tawa Irausquin zei dat de situatie inderdaad almaar verslechtert als er geen maatregelen worden genomen ter verbetering van de situatie. Om de noodzaak ervan te benadrukken heeft premier Don Martina de Staten gevraagd om deze zaak met urgentie af te handelen. In een besloten parlementsvergadering is daarom gisteren deze zaak behandeld.

Maar de Statenleden willen geen goedkeuring geven aan grote leningen op grond van het project-dossiers, alvorens meer duidelijkheid te krijgen van zowel ALM en als de regering over het te voeren luchtvaartbeleid en de rol van de nationale luchtvaartmaatschappij daarin. Bovendien komt eind van de maand een rapport klaar dat de wegen aangeeft voor het langere termijn-beleid.

Aangezien de premier de volgende week enkele dagen naar Honduras gaat, is in principe al overeengekomen dat het parlement in de eerste week van februari met ALM en premier praat over afhandeling van deze kwestie. De ALM-directeur gaat ervan uit dat in februari in elk geval een beslissing wordt genomen ten aanzien van de financiele situatie en de toekomst van de maatschappij. Hij zei dat de ALM wel steeds krapper bij kas komt te zitten, maar dat de salarisuitbetaling geen gevaar loopt. In de Staten-vergadering werd ondermeer aangevoerd dat een reserve van twaalf miljoen gulden enkele jaren geleden is omgeslagen in een tekort van datzelfde bedrag op dit moment.

Statenlid vraagt klaarheid om fysiotherapeut

WILLEMSTAD — Onder de 100 Staten-vragen van MAN-lid Roy Markes behoort ook die naar de juistheid van de informatie dat een fysiotherapeut in dienst van de Capriles-kliniek door de huidige directie beleidsadviserende en beleidsuitvoerende taken krijgt opgedragen. Het gaat hier om de heer Tom Henriquez, die voorzitter is van het bestuur van de ABVO-dienstgroep in deze kliniek.

Het Statenlid wil weten hoeveel fysiotherapeuten er werken en hoeveel van hen ook als zodanig dienst doen in de kliniek. Hij weet van een geval van een fysiotherapeut die zich niet of nauwelijks bezig houdt met patientenzorg, maar wel jaarlijks 8.000 gulden als toelage krijgt voor verhuur van eigen fysiotherapeutische apparatuur. Kan het wel met instemming van de minister zijn dat deze persoon beleidsuitvoerende taken krijgt? De huidige directie heeft voorgesteld om de heer Henriquez hoger in te schalen en zo te verplaatsen van salaris-schaal 7 naar 11. Het Statenlid wil weten of de minister van plan is met dat voorstel accoord te gaan.

De parlementarier wil weten wat er van waar is dat betrokkene een eigen praktijk is begonnen en wat de redenan zijn van het niet lid worden van de Curacaose Vereniging van Fysiotherapeuten. Tot slot wil hij weten hoe het zit met enkele dubieuze declaraties van de heer Henriquez van een studie-opdracht in Colombia verband houdend met zijn overtochtskosten. Gaarna verneemt hij van de minister wat de resultaten van een eventueel onderzoek hiernaar zijn.

Amigoe

Korsou
den ambiente.
ku su karnaval kayente-kayente.........!

KOMITE di Karnaval tin un atrakshon nobo e aña aki. Dia siete di februari tin un festival akuatiko (water-festival) den haf. Lo tin kontrol severo di polis i servisio di Inspekshon den haf riba reglanan ku ta konta den haf. I si e aña aki bai bon, Komité lo ripiti e otro aña sigur, asina nan a sigurá na un rueda di prensa ajera den presensia di representantenan di polis i funkshonarionan di haf.

NE FESTIVAL akuatiko botonan di motor, di tur tipo por partisipa. Nan mester ta dorná. Awe inskripshon ta start i ta dura te dia dos di februari na sede di Komité di Karnaval na Scharlooweg 22 (tel.: 612121). Otro sorto di boto (ku bela o pa rema) no por partisipá. Korda ku CSM partisipá ku algun di nan tankeronan......

KOMITE i autoridatnan ta eksigi pa tur hende ku partisipá mustra nan inskripshon un muestra di registrashon (formulario ta gratis), muestra di e keur e boto (diesdos florin) i un "vaarbewijs". Lo kontrola tur e botonan di nobo prome ku e aktividatnan den haf kuminsá. E kapitán ta karga tur responsabilidat pe boto i su hendenan. Ta avisá ku ora topa kapitan bou di influencia di bebida sterki, por kita e bebida, e boto i parti but pisá tambe. Autoridatnan den esaki lo mustra ningun sorto di kompashon pa evitá tur posibilidat pa akontesimentunan tristu.

INTENSHON ta pa tur partisipante ku nan botonan ta na steiger di ferry Almirante Luis Brion na Nieuwe Haven riba e dia konserni (siete di februari) entre mitar di un i mitar di dos merdía. Dos'or en punto e promé boto ta sali. Tin un ruta delineá kaba pa ku ta pasa di einan te pia di brug lora bai bèk te pia di Fort Nassau i bai boka di haf bèk i despues pa un destino na unda lo tin fiesta...... nan no ke pa nos divulgá e luga ei ainda......

POLIS LO dispone e dia ei di sinku boto. No di nan mes, pero nan lo fia nan di servisio di Haf. Un di e botonan lo dirigi e ruta di e botonan dilanti, un lo nabega meimei pa hiba un kontrol einan tambe i e di tres lo ta e boto final. Dos di e botonan aki ta vigilá entrada di haf pa evitá ku botonan ku tin nada di buska paden drenta. Komité di Karnaval ke enfatisá ku esnan ku no a inskribi na ora, no por partisipá i lo tin ku keda pafo di haf. Polis ta perkura p'esei.

NO TA PERMITI ningun boto di hasi su mes ronchinan den haf. Tur mester sigi e ruta stipulá i ta e boto di polis ta determina e velosidat di e formashon di boto. Komité ta konta riba mas o menos shen boto.....

APARTE DI esaki tin hopi musika. Tin un banda ta toka na parti di Punda i unu na Otrabanda. E atrakshon spesial ta ku tin un lancha ku un banda ariba ku lo ta stashona e dia ei den haf pa deleita tur hende ei banda. Sleepboot lo duna un show e atardi ei, mientras ku banda di Waaigat tambe tin algu spesial. Entre otro lo laga hopi blas los foi einan.

ATA UN biaha mas e diferente nombernan di kandidatonan pa elekshon di Prins i Pancho hubenil pa diadomingo: Prins Ambiente i Pancho Kayente; Prins Z i Pancho Ochenta i Seis; Prins Supla i Pancho Saxofoon; Prins Radio i Pancho Nogoshi; Prins Census i Pancho Bieuw; Prins Ochenta i Seis i Pancho Diesdos; Prins Wise i Pancho Pike; Prins Palu i Pancho Komehein; Prins Ambiente i Pancho Aha; Prins Groot i Pancho Klein; Prins Wowitis i Pancho Doctor; Prins Karnaval i Pancho Korsow; Prins Kayente i Pancho Frieuw; Prins Diesdos i Pancho Te Kos; Prins Oro i Pancho Tesoro.

KOMITE di Karnaval Korsou pa medio di e komunikado aki ta partisipa na e pueblo karnavalista ku e fecha pa sera inskripshon di Prins i Pancho i "Festival Bos di Gordo" ta jegando. Esaki ta diasabra 23 di yanuari pa 12'or en punto.

E FIN DI siman aki, ta e fin di siman pa nos muchanan. Kulminashon di siman aki ta e dos elekshonan di Reina i Prins i Pancho hubenil. Durante di e elekshonan aki, Komite di Karnaval a prepara un programa riba nivel di mucha. E programanan ariba menshona ta ensera:

DIA 23 Yan.: Elekshon Reina hubenil ku presentashon di: Los Explosivos, Rey Tumba Hubenil Eugene Cornelia, Reina Hubenil (Omaira Welhous), Brotherhood of Men, The Amity Dancers i Rachel 50 krt. Joe.

DIA 24 Yan: Elekshon Prins i Pancho hubenil ku presentashon di Steel band Le Marquise, Grupo Movementu Social Kultural, Super Orkesta Fantastiko i Eugène Cornelia.

Ya kartjinan ta obtenibel na Stadion di Subt pa solamente kwater florin. Pues tur mucha ta keda kordialmente invita pa asisti na e fin di siman di "mucha pa mucha" den Stadion di Subt.

KORDA riba e ambiente kayente kayente awe nochi na Dempel pa ocho'or pariba ku Los Explosivos i Machongo.

Remitido

Autentisidat

E PROMÉ habitantenan of tambe por ser bisa e poblashon autentiko di Korsow, Aruba y Bonaire tabata un poblashon k'a ser jamá Indjan.

E Indjannan aki tabata pertenesé n'e tribunan di Arowako y Caribe.

Despues a jega Colon k'e Spanjonan. Na 1634 e Hulandesnan a parese riba escena. Inglesnan, francesnan tambe a jega n'e islanan aki. Hudiuwnan tambe a jega k'e "volksplantingen". Awor despues dje gruponan ja menshoná a jega e negernan.

E negernan a jega e mundu nobo den forma di katibu. Parti di poblashon dje islanan aki sa move di isla pa isla ku un siertu di stabilidat en buska di mehoransa ekonomiko.

Tin mas nashonalidatnan ku tambe ta forma parti legal dje poblashonnan aki.

Awor pa papia di propiedat dje islanan aki esta ta na ken of kwa nashonalidat, rasa of grupo e isla ta pertenese tin ku buske segun mi den autentisidat. (originalidad).

MR. ALEX GOELOE

LIMA — Een belangrijke vorm van economische activiteit blijkt in Perú de pornografie geworden te zijn. Naast de handel in verdovende middelen kende de pornografie verleden jaar een grote stijging, zo heeft het dagblad El Observador vastgesteld. Perú kreeg er 196 miljoen dollar aan inkomsten uit.

Statenlid Roy Markes van MAN:

Dienstgroep deelt lakens uit in Capriles-kliniek

WILLEMSTAD — MAN-parlementslid Roy Markes beschikt over informatie waaruit blijkt dat de dienstgroep in de Capriles-kliniek de dienst uitmaakt in het hele beleid. Dat lijkt hem geen gezonde situatie.

In zijn lawine aan vragen voor minister mr Boy Hernandez van Volksgezondheid vraagt hij meer bijzonderheden over het ontbreken van overleg-situaties waar de kernstaf, behandelstaf, wetenschappelijke staf en anderen die daarbij betrokken waren tot voor kort. Markes stelt dat de huidige directie bijna uitsluitend overleg voert met enkele leden van de dienstgroep, waarmee zelfs beleidsbeslissingen worden doorgenomen, terwijl die eerder genoemde organen niet eens worden gehoord. Dat leidt tot de indruk dat de dienstgroep de lakens uitdeelt in de kliniek. Het Statenlid wil weten hoe de bewindsman denkt deze situatie te corrigeren, aangezien dat een stilstand in de patientenzorg tot gevolg heeft.

Tussen de scheidende en nieuwe geneesheer-directeur heeft er geen overdracht of overleg plaats gehad tot op dit moment over de medische verantwoordelijkheid jegens patienten in de kliniek. Na veel aandringen heeft de wetenschappelijke staf een gesprek kunnen arrangeren. Als het overleg met de kerstaf niet snel op gang komt, levert dat ernstige vertragingen op in de beleidsvormende en uitvoerende activiteiten in de Capriles-kliniek. Bovendien beheerst de huidige geneesheer-directeur dr Lis Linares slechts het Spaans en niet het Engels, Nederlands of Papiamentu' "Hoe moet dat nou?" is de strekking van de daaropvolgende vraag van het Statenlid

Tamarijn-dienst aandacht voor koopvaardijwerk

WILLEMSTAD — In de serie Tamarijnavonddiensten - uitgaande van wijk C van de Verenigde Protestantse Gemeente - wordt zondagavond om half acht in de Tamarijnkerk weer een dienst gehouden. In deze dienst, die geleid wordt door de wijkpredikant van wijk C ds Rob van Buiren, is als gastpredikant aanwezig ds W. Plantinga, koopvaardijpredikant op Curacao. In de preek zal ds Plantinga vooral ingaan op zijn pastorale werk, dat zich met name uitstrekt over opvarenden van schepen die Curacao aandoen. Dit is een goede gelegenheid om wat nader kennis te maken met dit facet van kerkewerk. Alle belangstellenden zijn hartelijk welkom. Na afloop van de dienst is er gelegenheid om - onder het genot van een kopje koffie - nog wat na te praten.

Scheepvaart in december teruggelopen

WILLEMSTAD — In de maanden november en december kwamen er minder schepen aan in de havens van Curacao in vergelijking met dezelfde periode in 1980. Ook het totaal aan beloodste tonnage nam af en zelfs in aanzienlijke mate met niet minder dan twee miljoen bruto register ton (BR). De daling deed zich onder meer sterk voor bij de tankers.

Met tussen haakjes de corresponderende cijfers over dezelfde periode in 1980 krijgt men over november het volgende beeld: 128 (124) vrachten passagiersschepen, 132 (150) tankers, 15 (15) toeristenschepen, 465 (426) lokale vaart en 19 (14) overige schepen met als totaal 759 (729) schepen, met een totale tonnage van 6.406.026 (7.006,.468) BRT. Over december: 104 (113) vracht- en passagiersschepen; 131 (163) tankers, 22 (21) toeristenschepen, 416 (501) lokale vaart en 17 (13) overige schepen met als totaal 690 (811) schepen met een totaal aan tonnage van 5.874.199 (7.564.392) BRT.

Over de beide maanden samen komt men aan een totaal aantal schepen van 1449 (1540) en een totaal aan tonnage van 12.280.225 (14.570.860) BRT.

Ingezonden

Setel, Setel

BRIEF AAN SETEL: Op 2 december vorig jaar meldden wij u telefonisch dat onze tel. kapot was. Reeds de volgende dag kwam er iemand van uw dienst om te zien wat er aan de hand was, zij het dat we eerst een bon moesten tekenen, voordat er iets gepresteerd was. Bij onderzoek bleek dat het mankement niet aan de telefoon zelf lag, doch aan de kabel. De 3e december belden wij om dit door te geven. Op uw kantoor was dit reeds bekend, werd er gezegd en er zou iets aan gedaan worden. Op onze vraag wanneer dit zou geschieden, werd er geantwoord dat dat zo gauw mogelijk zou gebeuren, maar zeker wel in december. Enfin om kort te gaan: vanaf die tijd hebben wij per week 1 a 2 maal gebeld, voor het laatst gisteren de 18e januari, maar de telefoon werkt nog steeds niet.

In de loop der weken hebben wij verschillende dames aan de telefoon gehad die amper luisterden naar onze klacht, totdat ons verteld werd dat we de afdeling hangkabels moesten bellen. Ook dat hebben we gedaan. We kregen een vriendelijke meneer aan de telefoon die stomverbaasd was dat er nog niets was gebeurd. Hij zou er achteraan gaan. Waarschijnlijk heeft deze meneer dat ook gedaan, maar kan dan ook niet meer doen dan de klacht verder doorgeven. We begrijpen ten enenmale niet dat als er een klacht wordt doorgegeven daar geen aandacht aan geschonken wordt. Telefoon heeft men niet voor niets. Wel krijgt men aanmaningen in de bus betreffende rekeningen die al lang voldaan zijn, wel moet men, al kan men de telefoon niet gebruiken, rustig het abonnement doorbetalen.

Onze kinderen en de rest van de familie zit in Nederland. Dankzij u konden wij zelfs met Kerstmis en Nieuwjaar met niemand in contact treden. Mocht er hier of in Nederland iets gebeuren: we zijn niet bereikbaar. Visite die op doorreis was, belde ons vanaf Hato en wilde ons spreken: wij zijn niet bereikbaar. Een gezinslid dat midden in de nacht ziek werd, moest alleen gelaten worden omdat er eerst met de auto uit gereden moest worden om een dokter te bereiken.

[illegible] waar- [illegible] worden, moeten eerst in de auto stappen en zorgen dat ze pen en papier bij zich hebben om evt. een briefje achter te laten. Een diefstal die in huis werd gepleegd, kon niet anders worden aangegeven dan door een persoonlijk bezoek aan de recherche, waardoor natuurlijk de dader gevlogen was. Daarbij komt dat als er iets zeer dringends geregeld moet worden, de heer des huizes dit moet doen door gebruikmaking van de telefoon op zijn bedrijf. [illegible] kosten [illegible] dupe van het feit dat een [illegible] doordat hij privé moet bellen niet beschikbaar is voor het bedrijf zelf. Het is natuurlijk [illegible] interessant in de krant te lezen dat uw bedrijf zo'n enorme winst heeft gemaakt en [illegible] dat er in de toekomst [illegible] winst gemaakt zal worden. [illegible] lijdt door uw kennelijk slechte bedrijfsvoering? [illegible] het wel prettig [illegible] dat dit [illegible] het bedrijf in [illegible] wordt. Wij de telefoonabonnees [illegible] geld krijgen, lijkt het mij [illegible] weg indien er eens een paar maal met de grove kam door de beleidsvoering wordt gegaan.

[illegible]

Onderwijsnota [illegible]

DE ONDERGETEKENDE besturen van de Protestantse scholen verklaren zich hierbij volledig solidair met het R.K. Centraal Schoolbestuur ten aanzien van zowel haar mening over de bevoegdheden van onderwijsfunctionarissen voor de beoordeling van de wijze van functioneren van leerkrachten alsmede ten aanzien van de afkeurenswaardige aanbeveling van de onderwijsbeleidsnota-commissie aan de Minister van Onderwijs betreffende de aantasting van het recht op vrijheid van Onderwijs.

De ondergetekende Protestantse Schoolbesturen delen de mening niet van Sitek en klaarblijkelijk ook de Minister van Onderwijs als zouden Bijzondere Schoolbesturen, die notabene verantwoordelijk zijn voor de functionering van hun scholen, niet de bevoegdheid hebben om de wijze van functioneren van leerkrachten, in haar dienst, die in grote mate het functioneren van de scholen beïnvloeden, te beoordelen.

De Bijzondere Schoolbesturen hebben een arbeidsovereenkomst met de leerkrachten. De kenmerkende elementen van een arbeidsovereenkomst volgens het Burgerlijk Wetboek zijn loon, arbeid en gezagsverhouding.

Uit de arbeidsovereenkomst vloeit voort dat de leerkracht (werknemer) gebonden is aan toezicht, leiding, aanwijzing en instrukties van het Schoolbestuur (werkgever) voor de nadere omlijning van de te verrichten prestatie. De bevoegdheid van Het Schoolbestuur (werkgever) gezag uit te oefenen en de gebondenheid daaraan van de leerkracht (werknemer) vloeien niet voort uit de contractsvoorwaarden doch uit het contract als zodanig. Voor het geldende recht is het verband tussen het gezag van het Schoolbestuur (werkgever) en de prestatieplicht van de leerkracht (werknemer) het belangrijkste interpretatieve gegeven bij de afgrenzing van de arbeidsovereenkomst tegenover andere overeenkomsten.

Uiteraard hebben de inspekteurs van het Onderwijs, namens de Minister van Onderwijs, de bevoegdheid om na te gaan of het gegeven onderwijs in overeenstemming is met de onderwijswetgeving, maar zij hebben beslist geen enkele bevoegdheid om het totaal functioneren van een leerkracht te beoordelen; dit is des Schoolbesturrs als wettige werkgever van de leerkrachten. Van instanties als Sitek, die de belangen behoort te behartigen van haar leden, en zeker de Minister van Onderwijs wordt verwacht dat zij op de hoogte zijn van deze zaken. Ook wij als Protestantse Schoolbesturen eisen derhalve tezamen met het R.K. Centraal Schoolbestuur een duidelijke mening (niet uitspraak) in deze zodat wij kunnen bepalen welke stappen wij verder moeten ondernemen.

Met betrekking tot de Onderwijsbeleidsnota hebben wij reeds onze afkeuring uitgesproken over de voorgestelde wijzigingen in artikel 140 van de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen. Geen goed woord hebben wij voor de gevolgde werkwijze van de "commissie", die dit rapport heeft opgesteld door, blijkbaar doelbewust, tijdens de inventarisatie bijeenkomsten met de Schoolbesturen met geen woord te reppen over "haar mening" over de bevoegdheden van Schoolbesturen. Heeft ze soms een openlijke discussie hierover met de betreffende Schoolbesturen niet aangedurfd?

Waar we verwachtten op onze reaktie aan de Ministerraad en [illegible] dat de Commissie, die de nota heeft opgesteld zou reageren, komt tot onze verbazing een reaktie van Sitek en de Minister van Onderwijs, die beide zonder meer zich met de betreffende passages in de nota verenigen.

In de op te stellen tegennota m.b.t. het onderdeel van de onderwijsnota handelend over "Bestuur en beheer der Scholen" zullen wij in details naar voren brengen onze reaktie op het door de Commissie [illegible] gestelde. Wij willen [illegible] duidelijk naar [illegible] dat deze hele gang van zaken voor ons onaanvaardbaar is.

VERENIGING VOOR PROTESTANTS CHRISTELIJK ONDERWIJS

Slagvaardig

GEBREK AAN slagvaardigheid is inherent aan het [illegible] bestuur [illegible] overheden [illegible] de eilandgebieden [illegible] Nederlandse Antillen [illegible] overgenomen [illegible] hoel wat [illegible]. De laatste jaren is het bovendien mode geworden dat [illegible] en ook ministers [illegible] komen en gaan. [illegible]

[illegible] een van de grootste problemen waar elk Bestuurscollege mee kampt het feit is dat de openbare scholen geen schoolbestuur hebben. In [illegible] heb ik ernstig overwogen het College voor te stellen zulk een schoolbestuur in het leven te roepen.

Eigenlijk maakt het zeer weinig uit of de toezicht op het onderwijs, om deugdelijkheid te garanderen, bij het Land of bij de Eilandgebieden behoort. Het is wel van belang dat er toezicht plaatsvindt. Vroeger beschikte het Departement van Onderwijs over een paar inspecteurs. Hun taak was de scholen te inspecteren. Dit gebeurde zeer regelmatig. Binnen een paar jaar is het Departement van Onderwijs enorm uitgedijd. Dit zou een bijzonder goed teken zijn indien het toezicht op het onderwijs stationair gebleven was of was uitgebreid. Regelmatig hoort men de klacht dat leerkrachten nauwelijks een inspectie meemaken. Sommigen vinden dat prachtig omdat vrijheid nou eenmaal blijheid is. De vakbond vindt het ook best omdat op die manier haar leden die beneden de maat blijven niet in het oog vallen. De ouders ontgaat het ten enenmale. Volgens de wet van Parkingson is het normal dat burocratieen die groter worden minder gaan presteren. Een soort wet van de afnemende meeropbrengst.

Overheden zijn over het algemeen bijzonder slechte managers. Dit is geen gegeven dat plaatsgebonden is. Het geldt over de hele wereld. In totalitaire landen zelfs meer dan in het westen. De Bestuurscolleges, de regering van de Nederlandse Antillen en de deskundigen uit Nederland zijn het er over eens dat men zoveel mogelijk zaken uit handen van de overheid moet halen. De trend is te komen tot Naamloze Venootschappen van de overheid of tot Stichtingen zoals bijvoorbeeld Fundashon Kas Popular op alle drie Benedenwindse Eilanden. Wij kennen de Setel, Kodela en de KAE.

Je hebt soms van die eigenwijze mensen, die zich van de wereld afzonderen en het kontakt verliezen, betweters die zich niets aantrekken van de ervaringen van anderen. De leden van de beleidsnotacommissie, behoren waarschijnlijk tot deze laatste groep. Mensen die iets te maken hebben met het beheer van de scholen zijn bijzonder te spreken over het feit dat drievierde van de scholen op Curaçao beheerd worden door de bestaande schoolbesturen. Esta un alivio. Warhoofden zullen we altijd onder ons hebben. Dat is een bijprodukt van goed onderwijs. Maar laten we die vooral plaatsen waar ze onze gemeenschap geen kwaad kunnen doen.

SIEGFRIED W. RIGAUD

SWA koopt werk van Arubaanse kunstenaar Nouel

WILLEMSTAD — De stichting Welzijnsbevordering Antillianen (SWA) in Rotterdam en omgeving heeft onlangs een van de werken van de Antilliaanse kunstenaar Gustavo Nouel aangekocht. De Arubaan heeft een expositie gehad in Rotterdam, bij welke gelegenheid de SWA-voorzitter Clark Jansen de inleiding verzorgde. Het aangekochte kunstwerk zal opgehangen worden in het nieuwe SWA-centrum, dat in de loop van 1982 in gebruik zal worden genomen als alles volgens plan verloopt. Thema van de expositie van Nouel was Zoeken naar harmonie. De crisis waarin een Antilliaan komt te verkeren [illegible] in Nederland [illegible] alles zo vreemd [illegible] kan leiden dat [illegible], werd door Nouel [illegible], aldus de heer Jansen [illegible] zich te concentreren [illegible] schilderwerk. Ook de [illegible] een werk van deze schilder aangekocht voor [illegible] collectie. Dit blijkt uit Stiwa, [illegible] van de Antilliaanse stichting in Rotterdam.

Theo Ordeman in Radio Actief

WILLEMSTAD — Morgenavond weer een aflevering van het programma Radio Aktief. Om 9 uur is Theo Ordeman, AVRO-televisieregisseur, de gast van Jac Visser in de studio van Hoyer 2. Met Theo Ordeman zal Jac praten over het [illegible] en natuurlijk over [illegible] van het bezoek aan de [illegible].

In het programma [illegible] live wordt uitgezonden [illegible] ook veel platen worden gedraaid van de artiesten met wie Ordeman regelmatig werkt.

SAN JOSE — De minister voor de Economische politie van Costa Rica, Wilburg Jimenez Castro heeft verklaard dat in het prille verleden niet minder dan vijftigduizend vrouwen in het land zijn gesteriliseerd zonder dat er enig deugdelijk motief voor werd aangevoerd. Dit gebeurde naar zijn opvatting onder druk van bepaalde pressiegroepen op nationaal en buitenlands vlak, welke op eigen gelegenheid beslissingen hierover namen.

WORLD IN A NUTSHELL

[illegible]SBON — Portugal [illegible]lished measures yesterday [illegible]event what the government [illegible] 'barefoot tourists' from [illegible]ding the country every [illegible]mer and abusing the tradi[illegible]al hospitality of the [illegible]guese people. According [illegible] new measures, foreigners [illegible]ble to prove they have [illegible]gh money to visit Portugal [illegible] be refused entry. All [illegible]ists will have to have 5.000 [illegible]dos (80 dollars) on them [illegible] they arrive at a Portu[illegible]e frontier post and will [illegible] to prove they have at least [illegible] escudos (eight dollars) for [illegible] day of their stay.

[illegible]ARSAW — Polish Roman [illegible]olic Church leaders, in a [illegible]ement made available [illegible]y, said that martial law [illegible] provoke protest, rebellion and even war. The statement will be read as a pastoral letter from the pulpits of the 18.000 churches in this overwhelming catholic nation this Sunday of next. It demanded the restoration of freedoms revoked after martial law was proclaimed last December 13 and a resumption of political dialogue. It was signed by Poland's deocesan bishops and the Primate, Archbishop Jozef Glemp, who has already denounced the martial law authorities three times from the pulpit.

WARSAW — A pastoral message to all Roman Catholics in Poland will be read during Sunday services on January 31, Church officials said today. The officials said the text of the message would not be made officially available until shortly before the reading and they declined to disclose any details. The message is expected to explain the Church's position on martial law, but informed sources said its content could be subject to change.

WASHINGTON — U.S. Secretary of State Alexander Haig has cut short next week's planned talks with Soviet Foreign Minister Andrei Gromyko from two days to one and plans to focus them on Poland, the State Department said today. Earlier plans were for the talks in Geneva to set a date for the opening of negotiations on limiting the superpowers arsenals of strategic nuclear weapons.

VIENNA — The future of the Polish independent trade union Solidarity is still an open question depending on the behaviour of its activists, according to a leading hard-line communist official. Albin Siwak, a member of the party Politburo, was quoted by Polish radio as telling a meeting in Opole, Western Poland, yesterday that the issue of reactivating Solidarity was an open question. Everything depended on the behaviour of its activists, on the union's new programme and on guarantees that it would not become a political party, Mr Siwak, who was an outspoken critic of Solidarity, was quoted as saying. His remarks were seen as the first indication from a leading Polish official that Solidarity, whose activities have been suspended under martial law, might cease to exist altogether.

NEW YORK — Prices were higher at the close of the New York stock exchange Thursday in fairly active trading. The Dow Jones industrial average, which fell 1.52 points Wednesday, was ahead 2.38 points to 848.27 at the NYSE close.

Advances les declines by about a 7—6 margin among the 1,839 issues crossing the New York stock exchange tape at 4 P.M. EST. NYSE volume amounted to about [illegible] shares, compared with 48,860,090 traded Wednesday. Prices were lower in moderate trading of American stock exchange issues.

VIENNA — Romanian President Nicolae Ceausescu has called on [illegible] to wit[illegible] Afghanistan, the official Agerpres news agency reported today. In a speech last night at a dinner in honour of visiting Pakistani President Mohammad Zia-Ul-Haq, Mr Ceausescu also called for a halt to outside aid for Moslem rebel forces fighting the Marxist government in Kabul. 'Romania has always stood for a political settlement through direct negotiations with the (Afghan) government....which should secure the independence.....and democratic development of the Afghan people' President Ceausescu said. President Zia said a solution should be sought through the mediation of the United Nations, Agerpress said. President Zia arrived in Bucharest yesterday on the second leg of a European tour that will also take him to Yugoslavia and France.

TOKYO — Japanese camera companies said today they would take part in a plan to develop a new range of video systems which would contain recording devices, unlike current models in which a camera and recorder are carried separately. Yesterday a spokesman for Matsushita said it would discuss uniform standards for the new camera with Sony, Hitachi, Victor Company of Japan and Philips of The Netherlands. They believed the range could replace existing eight-millimetre movie cameras. Today a spokesman for Canon and Fuji Photo Film, two of the leading Japanese camera manufacturers, said they would also take part in any talks designed to produce a uniform range.

LONDON — Algeria will pay the estimated 300,000 sterling (470,000 dollar) cost for the desert rescue last week of Mark Thatcher, son of the British Prime Minister, the Algerian embassy said today. Mouloud Ali-Khodja, counsellor at the embassy, said "the British government has nothing to pay. There is no problem about the bill".

STRASBOURG — Belgian Foreign Minister Leo Tindemans announced today that he will go to Japan and the United States soon for talks aimed at securing greater international currency stability. Mr Tindemans is the current president of the European Economic Community (EEC) council of ministers. Announcing the visits in a speech to the European parliament, he said he would seek agreement designed to assure more monetary stability and provide a basis for a revival in the Western economies. A spokesman said he would visit Tokyo and Washington in the second half of next month.

Good News and Bad News

[illegible] YEAR AT about [illegible] I provide a survey of good and bad news, as follows:

GOOD NEWS: The inflation rate is going down. BAD NEWS: So is production and employment.

GOOD NEWS: Cures for cancer, heart trouble, arthritis, and many other diseases were an[illegible] year. BAD [illegible] announcements appeared in the National Enquirer.

GOOD NEWS: Soviet troops didn't invade Poland. BAD NEWS: They didn't have to.

GOOD NEWS: Mrs Susan Benjamin, who lives in a Chicago suburb, received [illegible] 8-by-10 glossy and autographed photographs of President and Mrs. Reagan, a letter extolling voluntarism, and a recipe for crabmeat casserole. BAD NEWS: Mrs. Benjamin, whose two sons have learning disabilities, had actually written to the president to protest budget cuts that threatened special education for the handicapped.

GOOD NEWS: As indicated above, President Reagan urged Americans to support voluntarism. He also asked the wealthy to boost their contributions to charity and appointed a panel to study the subject. BAD NEWS: In 1980 the Reagans' contributions to tax-deductible causes came to only $ 3,089, or less than 1.4 percent of their $ 227,968 adjusted gross income.

GOOD NEWS: More than 34,000 new books were published in the US last year. BAD NEWS: The average American author earned less than $ 5.00 an hour.

GOOD NEWS: The Arizona Department of Economic Security was asked to find piece goods workers who could do a rush job sewing 500 robes for a caller who identified himself as "an equal opportunity employer". BAD NEWS: An investigation revealed that the employer was the Ku Klux Klan.

GOOD NEWS: A truck driver proved again that America is the land of opportunity by working his way up [illegible] job that pays $ 225,000 a year. BAD NEWS: The truck driver is Roy Williams, who [illegible] indictment for bribery [illegible] the time he was elected president of the crime-ridden Teamsters union.

GOOD NEWS: [illegible] once again showed a majority of Americans favored stronger gun control laws - especially for handguns - and the Reagan administration supported a new gun control law. BAD NEWS: The new Reagan law would weaken existing laws and abolish the Bureau of Alcohol, Tobacco and Firearms.

GOOD NEWS: The New York Times Magazine recently ran an article entitled "What's Wrong with Reagan's Foreign Policy?". BAD NEWS: It was by Zbigniew Brzezinki.

GOOD NEWS: A woman in the Rio de Janeiro suburb of Sao Goncalo gave birth to a healthy 8-pound, 2-ounce baby boy. BAD NEWS: She gave birth immediately after appearing in Our Lady of Aparecida Church where she announced in the middle of a wedding that she and the bridegroom - who was marrying someone else - had lived together for the past 10 years. A fight broke out between the families of the bride and groom, which continued until broken up by the police.

GOOD NEWS: President Reagan's cuts in domestic spending included some programs that were wasteful. BAD NEWS: Cost overruns alone for 47 major weapons systems in one quarter of the past fiscal year were greater than all reductions made in domestic spending.

GOOD NEWS: The Tennessee Department of Public Health is handing out free pills. BAD NEWS: The pills are potassium iodide tablets, to be taken - if time permits - in case of a serious accident at a nuclear power plant.

GOOD NEWS: A plan to increase economic aid from wealthy nations to the [illegible] poorest nations was worked out at a UN conference in September. BAD NEWS: No timetable was set for providing the aid. FURTHER BAD NEWS: The current level of such aid is $ 6.7 billion a year - the amount spent annually by Americans on diet drinks.

GOOD NEWS: Americans are so well fed that in the course of a lifetime the average person will eat approximately 350 [illegible]. BAD NEWS: [illegible] for 350 cows, 225 [illegible] and 310 [illegible].

ROBERT YOAKUM

Koersen Centrale Bank

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.48	1.50	1.52
PND STERLING	3.285	3.34	3.40
NED GLD	70.20	70.92	71.72
BOLIVAR	40.91	41.63	42.43
ZW FRANCS	96.35	97.07	97.87
FR FRANCS	--.--	30.40	31.10
DUITSE MARK	77.07	77.79	78.59
SUR GLD	--.--	100.07	100.97
IT LIRE	1.13	1.43	1.49

English Companion

Langs deze weg, bedanken wij allen voor hun belangstelling en medeleven bij het overlijden van Mevrouw

[illegible]

Namens de familie
Ruth Winkel - Maal.

N.V. CURACAOSE DOK MAATSCHAPPIJ

Met diep leedwezen maken wij het overlijden bekend van [illegible] Mevrouw

Carmen Felicia Schuurbiers-Hurtado

Mevrouw Schuurbiers werd op 30 april 1933 in Venezuela geboren en trad bij ons in dienst op 1 februari 1952.

Betrokkene was tot voor kort werkzaam in de inkoop afdeling als Administratief Medewerkster, waar zij bekend stond als een plichtsgetrouwe medewerkster.

De teraardebestelling zal zondag 24 januari 1982 om vier uur plaatsvinden vertrekkende vanuit haar woning aan de Wilhelminalaan 19 naar de Begraafplaats te Bottelier.

Mevrouw Schuurbiers zal nog lang in onze herinnering voortleven.

"JAAR VAN GEHANDICAPTEN TEN DELE GESLAAGD"

Jos De Kok en Ed Eleonora:

Gehandicaptenzorg is méér dan verzorging alleen

DE LAATSTE MAANDEN van 1980 werd met nogal wat ophef aangekondigd dat 1981 was uitgeroepen tot het Jaar van de Gehandicapten en dat hieraan ook op de Antillen en met name op Curaçao de nodige aandacht zou worden besteed. Al vóór het jaar begon, waren er echter tussen de grootse plannen door, al kritische geluiden te beluisteren. Gevreesd werd dat de plannen plannen zouden blijven, dat de gehandicapten zelf uiteindelijk bar weinig op zouden schieten met dit speciale jaar en dat sommige mensen de gelegenheid aan zouden grijpen om zichzelf eens flink 'in the picture' te werken. Inmiddels is het jaar voorbij. Een totale evaluatie – zo die er ooit komt zal voorlopig nog wel even op zich laten wachten. Wél wordt in verschillende organisaties gewerkt aan een evaluatie op kleinere schaal, maar ook daarvan is tot op heden nog maar weinig naar buiten toe gekomen. Jos de Kok, coordinator van de oudercommissie van Totolika én lid van de Raad van Gehandicapten, en Ed Eleonora, werkzaam bij de AGV (Afdeling Geestelijke Volksgezondheid) waagden zich in een gesprek met Ñapa aan evaluatie uit de losse hand, zonder overigens de pretentie te hebben een volledig beeld te geven.

De Kok stelt dat hij "dit doet" als lid van de Raad van Gehandicapten en niet zozeer als coordinator van de oudercommissie van Totolika. Wat niet wegneemt, dat er in de loop van het gesprek, juist uit de mond van De Kok, lichte kritiek te beluisteren valt op het functioneren van de Raad in kwestie.

Eleonora, gevraagd naar wat er volgens hem bewaarheid is geworden van de al vóór 1981 geuite vrees, dat de resultaten van het Jaar van de Gehandicapten uiterst pover zouden zijn, zegt: "Die vrees is gedeeltelijk terecht gebleken, maar voor een ander deel ook niet. Kijk, het gaat erom, wat je verwacht van zo'n jaar. Spectaculaire dingen? Grote projecten? Een organisatie als Totolika heeft toch wel erg veel gedaan, bij andere organisaties zijn de plannen minder uit de verf gekomen".

Jos De Kok verduidelijkt wat er bij Totolika zoal is gedaan in het afgelopen jaar: "Totolika heeft een aantal concrete projecten afgewerkt en die ingediend bij het BC. Er is veel aan publiciteit gedaan, aan het verschaffen van informatie aan de mensen. Er zijn ook een aantal workshops gehouden..."

OVERHEID

Wat de zorg voor gehandicapten betreft, is er behalve voor particuliere organisaties, ook een taak weggelegd voor de overheid. Wat heeft die gedaan in het voorbije jaar? Ed Eleonora: "De overheid heeft twee commissies ingesteld, een landelijke commissie en een eilandelijke werkgroep. In beide organen liepen de zaken niet zo soepel. In augustus vorig jaar ben ik aangetrokken door de eilandelijke werkgroep. We hebben een paper gemaakt over de moeilijkheden, die er waren. Nu zijn we aan het werken aan een plan voor de overheid. Het is geen totaalplan, maar geeft weer welke mogelijkheden de overheid heeft binnen het beleid. Binnen een maand of vijf hopen we gereed te zijn".

"Het land", zegt Jos de Kok, "is nu begonnen met een pakket voorlichtingsprogramma's. Op landsniveau is er nu ook een initiatief om te komen tot een adviesorgaan naar de overheid toe op het gebied van de gehandicaptenzorg. In dat adviesorgaan moeten dan mensen komen van de verschillende eilanden".

Eleonora: "In 1976/1977 is ook al eens een poging tot iets dergelijks gedaan. Dat is toen mislukt. Het is ook moeilijk op te zetten, omdat het vooral de eilanden zijn, die te maken hebben met de gehandicaptenzorg. Het Land heeft er eigenlijk weinig mee te maken".

RAAD

Terug naar de particuliere organisaties. Hoe zijn de onderlinge contacten? Jos De Kok: "Een aantal jaren geleden is zoals bekend de Raad voor Gehandicapten opgericht. Het was een initiatief van Amintha Da Costa Gomez. In de Raad waren verschillende particuliere organisaties vertegenwoordigd. Maar de laatste tijd is het nogal afgezakt. Er zitten nu nog maar een paar organisaties in. Het 'Sentro di Siegunan', Aphafi, Totolika, iemand van het bedrijfsleven, een vertegenwoordiger van de vakbond Sitek....."

Is de positie van de Raad daarmee niet enorm verzwakt? "Het is erg moeilijk", legt De Kok uit, "om te praten over zaken, die de hele gehandicaptenzorg betreffen. Elke organisatie heeft zijn eigen trekken en belangen, die voor die specifieke organisatie een prioriteit zijn". "Daar komt nog bij", meent hij, "dat er personen zijn in de verschillende organisaties, die teveel optreden als personen en te weinig als vertegenwoordiger van hun organisatie". Het klinkt niet alsof binnen de Raad van Gehandicapten alles koek en ei is. Inmiddels zijn de leden van de Raad aan tafel gaan zitten en hebben besloten te werken aan een oplossing van de bestaande problemen.

MGR VERRIET

Problemen, maar dan niet zozeer oplosbaar op korte termijn, zien beide heren ook bij bepaalde instituten in onze gemeenschap. Het gesprek komt terecht op 'Mgr Verriet'. Noch de Kok noch Eleonora lijken erg enthousiast over de manier, waarop in het instituut te werk wordt gegaan.

Ed Eleonora: "Het instituut is opgezet vanuit de religie. Het is een beetje in de trant van 'als ze maar te eten hebben'. Maar volgens de nu heersende ideeen is dat niet meer voldoende. Het bestuur zou dat in moeten zien, maar daar is tot op heden nog geen sprake van..."

"De macht van het bestuur", vult De Kok aan, "is bij Verriet ontzettend groot. Een basis voor veranderingen kan er daarom niet komen. De grootste frustratie is wellicht, dat er binnen het bestuur een aantal mensen zitten, die geen flauw benul hebben van wat het inhoudt om gehandicapt te zijn..... Verriet sluit zich volledig af voor invloeden van buitenaf. Ze zitten niet in de Raad van Gehandicapten, ze hebben geen oudervereniging. Ouders kunnen wel op bezoek komen, maar het wordt niet gestimuleerd. Er is geen maatschappelijk werker....."

Ed: "Je zou de ouders juist op een heleboel manieren bij de zorg kunnen betrekken. Het is erg jammer, dat dat niet gebeurt". Het Verriet instituut vertoont volgens hem "aspecten uit de koloniale tijd". "Zo is er voor de zusters bijvoorbeeld een aparte plaats, waar de rest van het personeel niet mag zitten. Het is een systeem, waar je van buitenaf gemakkelijk kritiek oplevert, maar dat moeilijk te doorbreken is als je er midden in zit..... Bij Verriet is sprake van een sterke hierarchie en van een duidelijk medisch model..."

"Er wordt ook nog steeds gesproken van patienten", voegt De Kok daaraan toe, "en niet van Pupillen. Vroeger was Verriet een revalidatiecentrum. Nu zijn de pupillen voor tachtig procent geestelijk gehandicapten. Maar terwijl ze eigenlijk een instelling zijn voor geestelijk gehandicapten, is het systeem van het revalidatiecentrum gehandhaafd..... Dat merk je ook aan de personeelsbezetting. Er werkt op Verriet geen enkele Z-verpleegkundige".

Wat zijn de gevolgen van dit systeem voor de kinderen? "Je kunt geen leefklimaat voor hen scheppen", meent Ed. "Die film, die onlangs is gemaakt, T'asina nos ta biba, die klopte gewoon niet. De maker heeft er dingen uit moeten knippen. Het is een film, die de werkelijkheid niet laat zien. Wat hiervan de reden is, is niet helemaal duidelijk..."

"Door een film als T'asina nos ta biba", vindt De Kok, "raken de pupillen in een nog groter isolement. Als je op een verkeerde manier naar buiten treedt, licht je de maatschappij verkeerd voor. Dat is niet juist... Maar ja, zo'n film wordt ook in Nederland afgedraaid. Misschien wordt gehoopt op donaties.... Verriet krijgt behoorlijk veel geld, al is het niet altijd helemaal duidelijk wat er gebeurt met dat geld".

Ed Eleonora: "Kijk, de zorg voor voeding etc is op zich erg goed in Verriet. Maar er moet meer gebeuren. Ik denk echter, dat die veranderingen pas echt op gang zullen komen over een jaar of vijf als de huidige directrice weggaat. Er is bij Verriet een té sterke greep van één figuur op de hele organisatiestructuur. Niet dat dat gebeurt met kwade bedoelingen. Maar de ideeen die op Mgr Verriet leven over de zorg voor gehandicapten, zijn inmiddels achterhaald".

PASA DIA

Hoe is de instelling van andere instituten?

Jos De Kok: "Bij Pasa Dia wordt erg goed werk verricht voor de pupillen. De opzet van het dagverblijf is erg goed, de pupil staat centraal, en er is een duidelijk omschreven doelstelling".

"In het sanatorium is de situatie in vergelijking met vroeger erg veel verbeterd. De kinderen die daar zijn, worden nu echt gestimuleerd, er wordt met hen gewerkt. De basis daarvoor is indertijd gelegd door Rietje Ravelli" (Over het sanatorium is in het verleden uitgebreid verslag gedaan in Napa).

Nadruk bij de zorg voor geestelijk gehandicapten zou moeten liggen op het leren zichzelf te redden.

CAPRILES

Ook in de Capriles-kliniek zijn drie afdelingen, waar geestelijk gehandicapten zitten, alhoewel die daar eigenlijk helemaal niet thuishoren. "Daaruit", zegt Eleonora, "spruiten dan ook de problemen voort voor de pupillen, die verblijven in Capriles. De pupil staat niet centraal. De benadering is primair vanuit de psychiatrische hoek, wat dat dan ook mag zijn".

"De problemen hebben", voegt hij daaraan toe, "natuurlijk ook te maken met de algehele problematiek van de Capriles-kliniek.....". Hierover wil hij nog kwijt, dat het zijns inziens weinig zin heeft "om allerlei nieuwe mensen aan te trekken, die als ze dan hier komen tot de ontdekking komen, dat de situatie helemaal niet is zoals die hun was voorgespiegeld, zodat ze binnen de kortste keren gefrustreerd raken". "Je moet beginnen met de mentaliteit van het huidige personeel te veranderen en hen te vormen. In de Capriles-kliniek moet men zich allereerst richten op de zorg, het vervullen van de basisbehoeften van mensen, eten, verzorging en zo. Pas dan kun je beginnen met behandelen".

TOTOLIKA

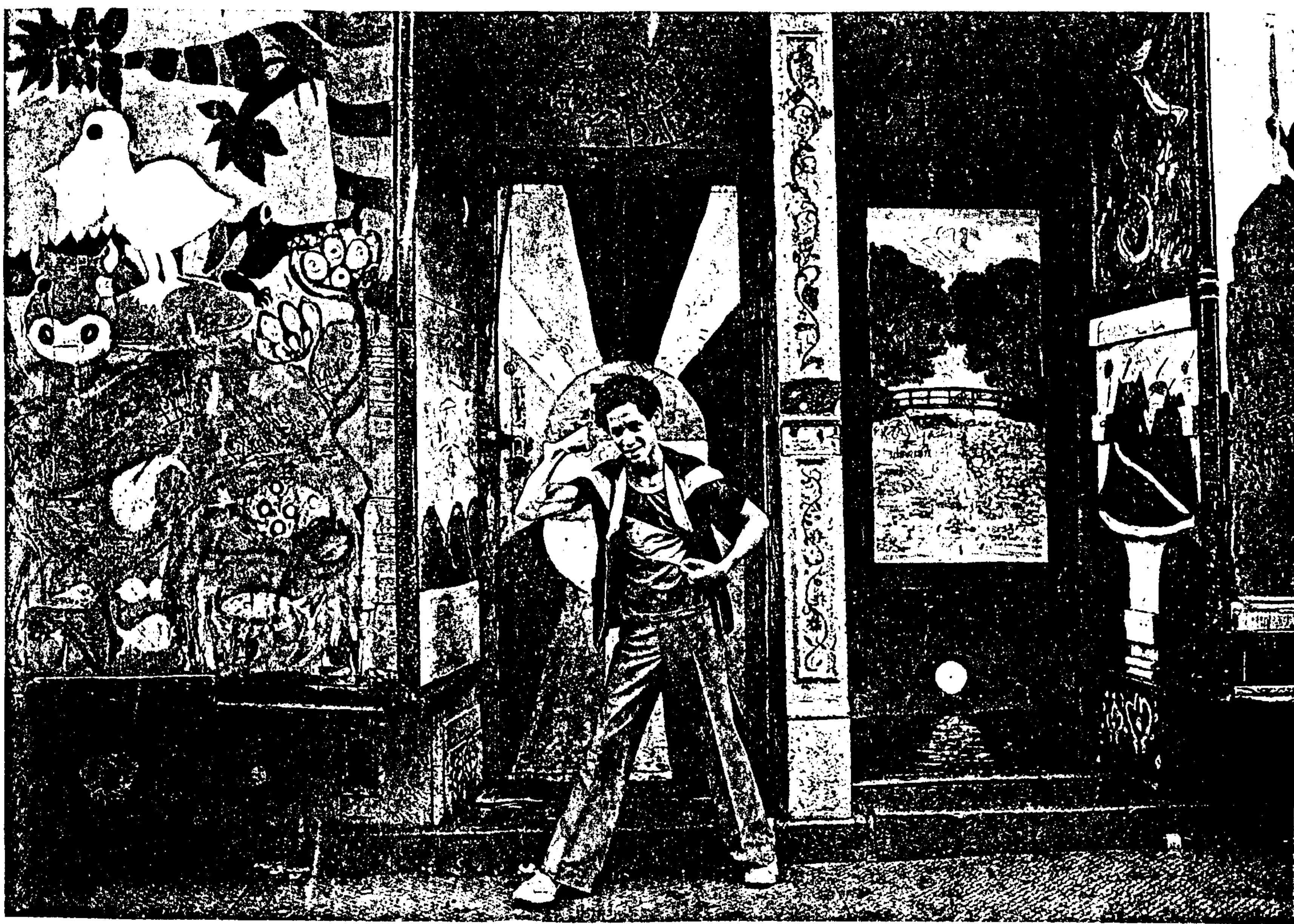
Tenslotte rest nog Totolika. Jos de Kok: "Totolika heeft momenteel 300 geregistreerde pupillen. Zestig bezoeken eens per week activiteitenclubjes. De leiding is in handen van vrijwilligers. In het verleden lag de nadruk vooral op handvaardigheid en handenarbeid. In de toekomst moet die nadruk meer komen te liggen op het zichzelf leren redden. We gaan ook werken aan een selectie van pupillen, die eigenlijk in aanmerking zouden moeten komen voor het toekomstige dagverblijf voor ouderen of voor een gezinsvervangend tehuis. Door bepaalde familie-omstandigheden kan het nodig zijn, dat ze thuis weggaan, alhoewel we ervan uitgaan, dat de pupil zo lang mogelijk in de thuissituatie blijft en alleen op bijvoorbeeld een sociale indicatie ergens anders heen gaat".

FRUSTRATIE

Aan het eind van het gesprek, komt dé grote frustratie ter sprake van zowel degenen die in het kader van de overheid werken aan gehandicaptenzorg als van de particuliere organisaties: "Je maakt rapporten, stelt een plan op, je dient projecten in, maar je hebt grote kans, dat het óf tijden duurt voor er iets mee gebeurt of dat je er zelfs helemaal niets meer van hoort".

Smiles + Smirks

Graffiti II

GRAFFITI beperkt zich niet tot schrift, het is ook beeldend. Eigenlijk zou je alles wat zich in het openbaar manifesteert en een boodschap heeft graffiti kunnen noemen. Zo wordt reclame, graffiti, een openbaar kunstwerk en een straat kunstenaar. Ook de mensen die gesleten worden op straat, de "mumblers", degene die met lange monologen tegen een onzichtbare wereld aanduwen; de "bagladies-men" die op straat wonen en hun bezittingen in plastic zakken achter zich aanslepen; de "bums", de alcoholisten die langzaam verdampen.

New York heeft zijn naam in graffiti geschreven. De beeldende graffiti moet ook deels ontwikkeld zijn uit het zelfde mechanisme dat "het schrijven" voortbracht, nml niet aan de zeer exclusieve bak komen, de officiele expositie ruimtes. De galleries en de musea zijn een ondoordringbare kaste met een drempel waar een kunstenaar normaal gesproken, over struikelt. Een handje vol komt aan de wand, na gesluisd te zijn, door een onzegbaar aantal experts en locale guru's in de kunst.

Logisch dat vooral in de sociaal zwakke buurten, zoals Lower Eastside en de Bronx geschilderde verhalen op open muren groeien. Immens grote afbeeldingen, een dansende vrouw, een congista speler, een zon's ondergang, mensen op de beach. Beelden gespoten uit warm bloed op de achterdeur van New York. Het toont de rijkdom, opgeslagen in hersenen die normaal afgedaan worden met "SPICS" (puertoricanen) of "SAMBO'S (black americans). Zij zijn het die daar wonen en ze verven hun waarheid op hun muren.

Het moet een schok zijn voor de gemiddelde, weldoorvoede gezeten burger te ontdekken dat de "griebusbuurt" schildert. Hoe moet je dat in vredesnaam in vergelijk brengen met het beeld van verkrachters, pooiers, hoerenlopers en drughandelaren. Het is inderdaad een schok, een stuwing van adrenaline die je hoofd omhoog doet bloeien en afvragen waaruit ze in Godsnaam zoiets creeren. Waarschijnlijk stimuleert oppressie de inspiratie bron, een aderlating tegen de verdrukking in, ondanks...dankzij....,zoals in Haiti.

In de chique wijken, East side/Uptown kom je geen muurschildering tegen, iets wat een verademing zou betekenen in de antiseptische sfeer van schone brede straten, met veel wit en weinig minority. Deze laatste komt slechts voor als "door-liftman" en "maids". Enfin, men ontdekte de graffiti kunstenaar; ze worden nu gekatalogiseerd, gerekend tot "The new wave", sommige worden uitgenodigd voor shows in het buitenland en de handel heeft zich meester gemaakt van de logo's voor hun winkelpanden. Kortweg ze worden ingekapseld door de commercie.

Nu nog zeggen de schilders dat ze bestaan dankzij de vrije geest, het eigen initiatief, de anarchie van de daad. Waarschijnlijk zijn ze niet bewust van de rekbaarheid van de dollar, die veel tentakels heeft en die al eerder kunstwerkjes heeft omgezet, in prints op T-shirts, slogans op buttons. Als de dollar ruikt waar het zich kan vermenigvuldigen zal het zeker niet nalaten dit te doen met wie dit toestaat. Misschien is het reeds gebeurd en worden de graffiti sprookjes nu al om zeep geholpen.

N. Ph. DE PALM

KAR! KAR!

301 – Als Summum van metselkunst bracht men op Bandabow levensgrote mensenfiguren aan, reliefs, soms zelfs binnenshuis.

302 – Een zwangere vrouw die zich stijf voelde, waste oudtijds haar buik met blauwe zeep en wreef die in met olie.

303 – Hendrik Kwiers kocht de plantage San Pedro van een zekere Hein. Zijn vrouw was Anita Jansen, donker maar met sluik haar, ze was van Joodse opkomst. Ze hadden negen kinderen.

304 – In het noorden van Brievengat lagen hoge duinen, maar die zijn afgegraven voor de Nieuwe Havenweg.

305 – Jonge flamingo's werden vroeger op Bonaire gevangen, geslacht en gezouten opgestuurd naar Curaçao en goed verkocht. Verleden tijd!

306 – Galan van Kokori was 94 en werd voor het eerst ziek. De dokter zei: Naar het hospitaal. Galan pakte zijn hoed en wilde erheen lopen.

307 – Ook nu nog kun je op de markt mampuritu en sangura kopen voor de maag; een heel klein busseltje voor maar liefst een gulden.

308 – Geiten eten graag onder een boom waarin parkieten zich te goed doen aan vruchten of zaden; want dan valt er heel wat eetbaars omlaag.

309 – Op de Seru di Neger, de westflank van de Kloof, raakte de slaven bij de grote opstand slaags met de troepen van het gouvernement.

310 – "In onze familie is geen schijn van brua te vinden. Maar dat een tweelingskind je buik pakt, is gewoon een feit; mijn vrouw is eraan gestorven".

311 – De gewone man rookte vroeger uitsluitend uit een stenen pijpje, dat hij pipa di wea, pipa di ronchi noemde, ketelpijp.

312 – "Alles wat de stervende heeft aangeraakt, moet verbrand of vernietigd worden. Daarom leggen ze hem op de grond: anders ben je ook nog een bed kwijt".

313 – De olifant zingt in een lied: "Als ik slaap, kan een boom op mijn lijf vallen; ik word er niet wakker van. Maar vliegen, die hinderen mij!"

314 – In het hofje bewesten het landhuis van Ronde Klip stonden drie graven; een voor de heer, een voor zijn vrouw, een voor zijn schoonmoeder.

315 – In grotten huizen geesten. "In die rotswand ginder is een diepe grot; ik wil hem u aanwijzen, maar ik ga niet mee naar binnen".

316 – Vrijdag is de kwaadste dag van de week, dia pisá. Dan gebeuren er ongelukken; kwade dromen komen uit; en het is de dag voor brua.

317 – Als een valk zich uit de lucht laat vallen om een kuikentje te pakken, en hij mist, dan neemt hij een takje mee "Om niet voor niets naar beneden te zijn gekomen." (Z81)

318 – "Een drachtige geit moet de mondi in en zoekt daar speciaal eten. "In een koraal opgesloten, krijgt zij zieke kindertjes".

319 – Is iemand vermoord en vindt men hem op de rug liggen, dan wordt de dader heel gauw gevonden; zegt men.

320 – Op Aruba bewaart men ook donderstenen tegen blikseminslag; maar liefst twee tegelijk, "want een zoekt bij onweer een gezel".

PAUL BRENNEKER

Snelle carriere Nederlands bokskampioen

Ruben La Cruz zoekt tegenstanders

DEN HAAG – Zittend in een prachtig kunstwerk van eigen hand staart hij peinzend voor zich uit. Al ontelbare malen heeft hij, Ruben la Cruz, zich de afgelopen jaren tevergeefs afgevraagd waarom hij als Nederlands amateurkampioen boksen nooit een echte kans heeft gekregen om zich op internationaal niveau waar te maken. Van de ruim vijfitg partijen die de nu 27-jarige halfzwaargewicht de afgelopen acht jaar bokste, verloor hij er maar vijf. De meeste besliste hij met knock out en ondanks de fraaie erelijst heeft La Cruz, die ruim zeven jaar geleden zijn geboorteland Curaçao verliet om in Nederland voor kunstenaar te gaan studeren, nog nimmer Nederland op een Europees kampioenschap vertegenwoordigd.

Het begon allemaal in 1974 toen Ruben la Cruz bij een vriend (die lid was van een boksvereniging) op zolder voor de gein een partijtje bokste. Niet lang daarna meldde hij zich bij Harry Houwaart, alleen maar om bij de Haagse boksvereniging Hoogenband wat conditie op te doen. Houwaart zag echter wel wat in hem en twee maanden later stond La Cruz voor het eerst echt in de ring. Hij verloor zijn eerste partij, maar daarna ging het snel bergopwaarts met de man, die op de Vrije Academie voor beeldend kunstenaar studeert en daarnaast op de Koninklijke Academie decoratief en illustratief tekenen als vak heeft gekozen.

Vliegensvlug doorliep hij de diverse boks-klassen. In 1979 maakte hij zijn eerste A-partij en kon zich even later als nationaal kampioen laten huldigen. In 1980 verloor hij in de finale van de titelstrijd, volgens velen ten onrechte, op punten van Van der Voorn, maar in 1981 pakte hij de titel weer terug.

Sindsdien heeft Ruben la Cruz echter niet meer in de ring gestaan. "In april heb ik voor het laatst gebokst", zucht La Cruz, die zijn conditie echter wel dagelijks (alleen bij Hoogenband, bij Jan Oudshoorn of samen met Jimmy Scott) op peil probeert te houden. "Elke keer als Harry Houwaart eindelijk een tegenstander voor me had gevonden, meldde die zich weer ziek. Steeds kwamen ze met een andere smoes. De verzorgers van die andere jongens zijn bang, dat ik hun beschermelingen k.o. zal slaan. In het verleden is dat regelmatig gebeurd, waarna de tegenstander maar al te vaak besloot om er helemaal mee te stoppen. Dat willen die begeleiders natuurlijk voorkomen, waardoor er in Nederland en ook in België geen tegenstander meer is te vinden".

Hij is in elk geval fit genoeg, om ondanks een 'stilstand' van bijna een heel jaar weer zijn titel te verdedigen. Hij werkt er keihard aan om in topconditie te blijven. Diverse keren heeft hij zichzelf al overtraind. Een gevolg van een gebrek aan goede begeleiding.

Zittend op de leuning van één van zijn eigen kunstwerken wacht Ruben La Cruz op een tegenstander.......

"Ik heb nog nooit een medisch onderzoek gehad", zegt hij, "dat vind ik toch wel een kwalijke zaak. Dat heeft me ook weleens aan het twijfelen gebracht, maar ik hou van de bokssport en ga, ondanks alle tegenslag, toch gewoon door".

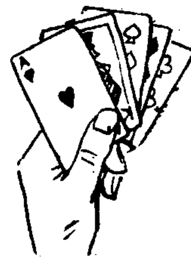
PROOI

La Cruz denkt dat de 'nationale' opnieuw een prooi voor hem wordt en verwacht daarna betere tijden. "Hopelijk kom ik dan tegen Van Raamsdonk", lacht hij. "Als ik hem eruit sla, en geloof me, ik kan hem makkelijk aan, dan krijg ik misschien eindelijk eens de kans om naar een EK te gaan. Waarom de boksbond me internationaal geen kans heeft gegeven, is mij een raadsel. Ik weet niet wat ze tegen me hebben. Als ze me wel de kans hadden gegeven en ik was bij een EK bij de eerste drie geeindigd, was ik nu wellicht prof geweest".

"Natuurlijk kan ik ook zo die overstap maken, maar als je in het buitenland geen sprekende successen hebt gehad, krijg je nooit de goede personen om je heen. Krijg je te maken met mensen, die aan het geld denken en bijna niet aan het individu, de bokser zelf. En daar pas ik voor. Ik wil straks niet met een knikkende kop rond lopen".

OVERSTAP

"Eigenlijk is het nu ook al te laat om de overstap te maken. Ik ben immers al 27 jaar. Nou ja, een goede amateurbokser zijn, is ook leuk. Bovendien vind ik mijn studie erg belangrijk. Ik hoop echter wel, dat ik straks, na het Nederlands kampioenschap eigenlijk eens een kans krijgt om ook elders te bewijzen wat ik kan".

Bridge

Verzorgd door: H. Dorsman

Where the men are separated from the boys

VOL TROTS wierp Mark Serphos zijn laatste slag op tafel in een schijnbaar onmaakbaar contract gedurende de laatste zitting om de strijd voor de Antilliaanse titel.

Het was een heel interessante hand waarbij hij door de uitkomst het niet zo moeilijk had, doch die met open kaarten bij elke uitkomst maakbaar was.

Iedereen is kwetsbaar en Oost was gever.

Sch. A 7 3
Ha. K 10 9 2
Ru. 8 3 2
Kl. Q J 9

Sch. K Q 10 4	–
Ha. 6	Q J 8
Ru. K Q 9 7 6 4	A J 10
Kl. 8 2	A K 10 6 5 4 3

Sch. J 9 8 6 5 2
Ha. A 7 5 4 3
Ru. 5
Kl. 7

Het bieden liep ook over het scherp van een mes, doordat Mevr. Casseres met 1 klaveren opende en ik het nodig vond met 1 schoppen op de Zuidplaats te volgen. Mark bood nu 2 Ru. Ooms op de Noordplaats ging nog met 2 Schoppen meedoen en Oost gaf nu met 3 klaveren haar partner zekerheid dat haar eerste bod op echte klaveren duidde.

Als Zuid bood ik nog 3 Schoppen, dat door Mark werd gedoubleerd en dat waarschijnlijk twee down zou gaan.

Mevr. Casseres ging nu in de denkkamer, durfde het doublet niet in te laten en bood 4 Ruiten. Mark ging nu Azen vragen en wist practisch zeker dat Oost geen verliezer in Schoppen had bij een ruiten contract. Hij eindigde op 6 Ruiten en Noord kwam weinig geinspireerd na dit biedverloop uit met schoppen Aas.

Afgetroefd en een kleine harten nagespeeld. Het troeftrekken was nu te laat, daar Mark nog een aftroever van zijn schoppen verliezer vond, terwijl de tweede klaveren door Zuid niet meer ingetroefd kon worden, want ook deze ene troef was inmiddels verdwenen.

Aardig is het te zien, dat West ook bij troefuitkomst het contract maakt, want de klaveren worden vrij, terwijl de Ruiten kaarten als entree blijven liggen.

Ook het eerst spelen van een kleine harten (onder de Heer vandaan!!) zou niet baten, want......... schoppen tien zit in handen van West, waardoor alsnog de Aas van Noord gedwongen zou worden bij een terugkomst van een kleine schoppen uit Zuid in de tweede slag.

Postzegels

ER WAS EENS... zo beginnen alle sprookjes! Ook in de filatelie! Zie de geschiedenis van de rode en de blauwe Mauritiuspostzegel van 1847. Een wereldberoemd verhaal, maar of het echt zo gebeurd is, weet geen sterveling! Mauritius is een voormalige Engelse kolonie. Het is een eiland, gelegen in de Indische Oceaan voor de oostkust van Madagascar. Wat het in gebruik nemen van postzegels betreft, staat het op de zevende plaats van de wereldranglijst. In 1847 verschijnen er de eerste postzegels en dat blijken later echte voltreffers te zijn! Tot zover de keiharde feiten en nu het verhaal.

Er was eens een echtgenote van de gouverneur van Mauritius, die in 1847 een grote ontvangst wilde organiseren voor alle hoogmogende heren en dames van het eiland. De uitnodigingen voor deze ontvangst moesten en zouden beslist per post, van postzegels voorzien, verzonden worden. Aangezien bedoelde echtgenote de broek aanhad en de gouverneur blijkbaar niet boven het niveau van pantoffelheld uitkwam, werd de postdirekteur Brownrigg met bekwame spoed ten paleize ontboden. Hij ontving de opdracht om in de kortste keren 500 postzegels van 1 penny en 500 exemplaren van 2 pence te laten vervaardigen. Dat was dat! De postdirekteur liet vervolgens de half-blinde graveur Joseph Barnard opdraven en speelde de opdracht puntgaaf door. En toen begon de ellende! Want, op weg naar huis zou Joseph Barnard vergeten zijn welke woorden hij in de zegels moest graveren. Hij keerde op zijn schreden terug, zag ineens boven het postkantoor "POST OFFICE" staan en draaide zich meteen weer om, want dát waren de verloren woorden!

Eilacie, het moest POST PAID zijn. Deze zogenaamde vergissing raakte eerst 17 jaren later in de filatelistische wereld bekend en het duurde nog eens 14 jaren voordat ook de experts overstag gingen en het woord 'vervalsing" ten opzichte van deze eerste twee Mauritiuszegels uit hun vocabulaire schrapten!

Van de rode Mauritiuszegel van 1 penny zijn slechts twee ongebruikte en 12 gestempelde exemplaren, waarvan 7 op brieven, overgebleven. Het zegel is meer oranje dan rood van kleur, maar dat heeft niet verhinderd, dat in de filateliewereld alleen gesproken wordt van "de rode Mauritius". Van "de blauwe Mauritius" van 2 pence leven nog 12 zegels, 6 ongebruikte en 6 gestempelde exemplaren, waarvan 3 op een enveloppe. Over de prijs van deze overlevenden geen discussie! Die gaat boven uw en mijn jaarsalaris uit!

M. ARVIS

Entrega nr 58

DESPWES DI UN vakansi di Pasku i Aña Nobo, nos ta kontinwa awe ku é lès tokante Atáke i Defensa dje REY. Nos a keda kaminda é DAMA ta sali ataká é REY promé ku esaki a enroká. Pero kómo ku é DAMA a bai su só den atáke, i a kome un PEON na f 7, i duna é REY PRETU "háké", é REY a kome é DAMA mesora, defendiyendo su mes ku su promé arma. E posibilidat aki, esta di kome é piesa ku ta ataké, é REY tin solamente ora é piesa ta pará na un hòki pegá ku é REY!

Den é kaso aki é DAMA a kome un PEON ku ta na f 7, i é REY ta pará na e 8 ku ta un hòki un stap schuin banda di f 7, nèt na alkanse di é REY.

Pwes un REY ta defendé su mes kontra di un atáke di kwalkier piesa, KOMIYENDO E PIESA AKI SI E TA PARA BANDA E'DJE.

Den un kaso é REY no por kome é piesa ku ta atáké, esta ora é REY ta bai den háké si é kome é piesa ey! Laga nos wak ki ora é sitwashon ey ta presenta.

Pone tur piesa riba tablero, kada un na nan lugá. Wega ta kuminsa i BLANKU ta hasi su promé movida: 1. PEON di e 2 - e 4; PRETU ta move su Peon di e 7 - e 5; BLANKU su di dos movida ta: 2. DAMA di d 1 - f 3, i PRETU ta kontesta 2. ....., Kabai di b 8 - c 6. BLANKU ta sigi ku 3.Alfil di f 1 - c 4, atakando é PEON PRETU na f 7 awor ku DAMA i ALFIL. Ya é REY PRETU na e 8 ta den peliger, pasobra, manera nos a mira kaba si BLANKU kóme é PEON aki, é REY ta háké i for di un háké por sali un háké-máté, loké ta nifika ku é REY PRETU ta morto!

Si PRETU no defendé bon den su sigiyente movida, BLANKU ta ehekutá su atáke final.

PRETU ta hasi un movida 3.Alfil di f 8 - c 5, anto mesora é DAMA BLANKU ta hunga: 4. DAMA f 3 ta kóme PEON f 7, i duna é REY PRETU háké. AWOR SI E REY PRETU NO POR KOME E DAMA, PASOBRA E ALFIL NA C 4 TA DEFENDE E DAMA. SI E REY KOME E DAMA E REY TA BAI DEN HAKE ANTO ESEY NO POR!

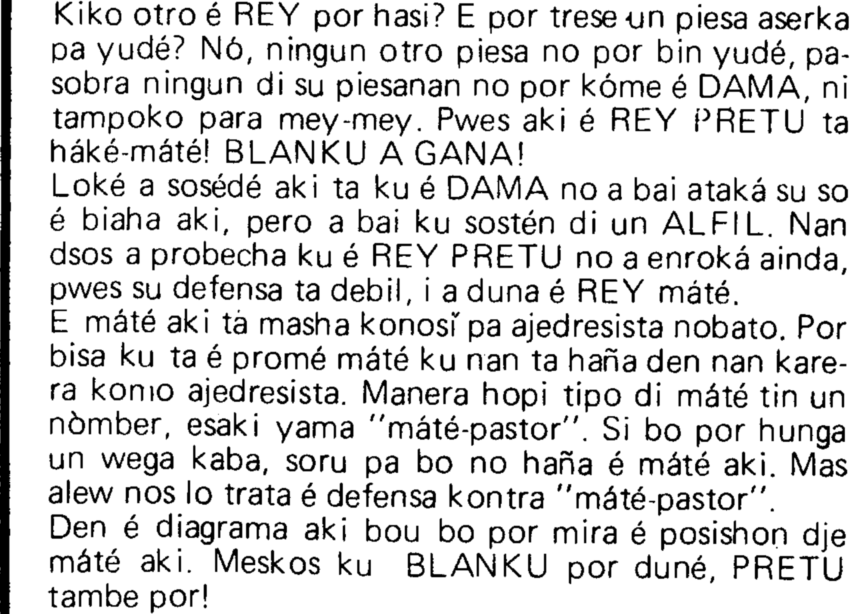
Kiko é REY por hasi anto?? Si é no kóme é mester purba kore bai!! Tin un hòki liber na e 7, pero si é REY bai den é hòki ey, é ta keda hák'é, i esey tampoko no por, pasobra ora é REY TA HAKE, E MESTER SALI FOR DJE HAKE.

Kiko otro é REY por hasi? E por trese un piesa aserka pa yudé? Nó, ningun otro piesa no por bin yudé, pasobra ningun di su piesanan no por kóme é DAMA, ni tampoko para mey-mey. Pwes aki é REY PRETU ta háké-máté! BLANKU A GANA!

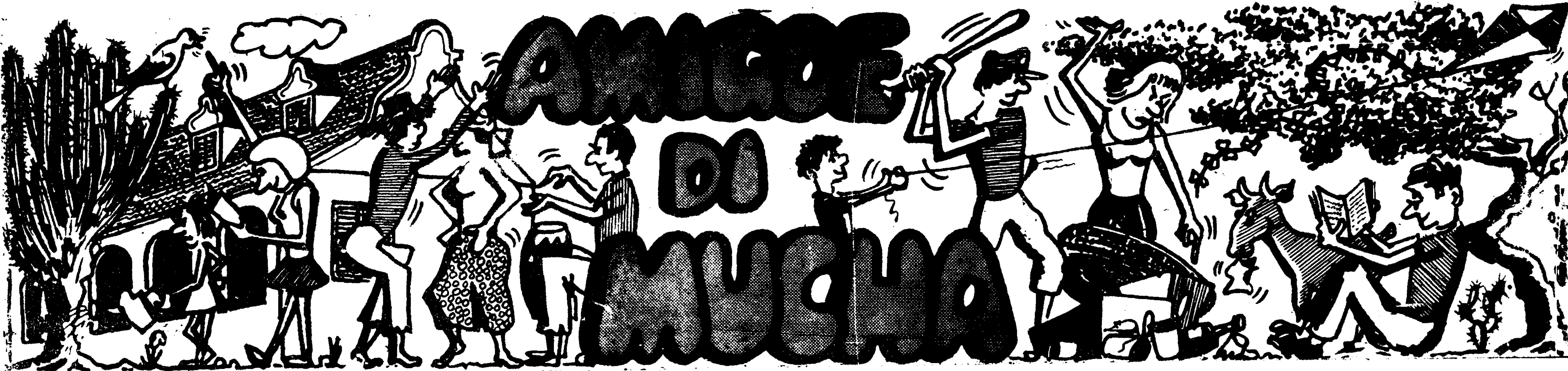
Loké a sosédé aki ta ku é DAMA no a bai ataká su so é biaha aki, pero a bai ku sostén di un ALFIL. Nan dsos a probecha ku é REY PRETU no a enroká ainda, pwes su defensa ta debil, i a duna é REY máté.

E máté aki ta masha konosí pa ajedresista nobato. Por bisa ku ta é promé máté ku nan ta haña den nan karera komo ajedresista. Manera hopi tipo di máté tin un nòmber, esaki yama "máté-pastor". Si bo por hunga un wega kaba, soru pa bo no haña é máté aki. Mas alew nos lo trata é defensa kontra "máté-pastor".

Den é diagrama aki bou bo por mira é posishon dje máté aki. Meskos ku BLANKU por duné, PRETU tambe por!

Te otro biaha.

MI YAMA RENEE DE GROOT i mi tin 10 aña. Mi ta den 5de klas di Sint Ceciliaschool. Mi gusta bai skol hopi. Mi sa ku si mi siña bon dia mi bira grandi mi por haña un bon trabou di moda ku mi por gana plaka. E ora ei mi por ta "zelfstandig", mi no tin mester di steun riba mi hendenan. Mi mes por kumpra loke mi tin mester i mi por biba mi mes bida.

E vaknan ku mas mi gusta ta taal i rekenen, pero no hoofdrekenen si pasobra esei si mi no gusta.

E skol aki ta hopi dushi. No ta semper ma bai e si, pasobra nos a biba un aña na Mexico. Tòg mi ta den 5de klas pasobra mi tabatin mag di salta un klas. Mi ta hasi mi bèst bon den e klas aki pero ora di hunga si mi ta hunga hopi ku mi amiganan dje otro klas.

Semper mi tabatin gana di bira stewardès, pero pensando logiko ma disidi ku ta miho mi bira spesialista di wowo. Lo mi por yuda hopi hende pasobra tin hopi hende ku mester di brèl i ademas lo mi por biba mas largu. Komo stewardès bo ta kore hopi risiko.

Mi tin hòpi hòbi, semper mi ta bezig. Pero tur mi hòbinan ta kos di hasi na kas. Ta landa so mi ta bai landa ku skol i mi ta masha kontentu. Lo mi no a haña leuk pa mi bira hende grandi anto bai bich i mester keda na kantu.

Mi di dos hòbi grandi ta forma amistat. Mi ke bira amiga ku hopi mucha, ta dushi pa kòmbersa i konta otro kos di bo bida. I mi ta kere ku lo ta bon pa mi trabou di dòkter mañan ku mi konose hòpi hende i ta na grasia ku nan, e ora ei nan ta bini serka mi bin trata brèl.

Balia ku kanta tambe mi gusta hopi hòpi. Vòral e estilo disko mi gusta hopi. Menuditis tambe mi tin pero no muchu. Pasobra tòg mi sa ku e muchanan ei lo no haster mi si nan mira-mi. Un kos ku mi gusta hopi tambe ta lesa bùki. Bo ta siña i na mès tempu pasa dushi. Poko dia ei ma lesa un buki hopi spanent ku yama: De dag van de geitenman. Tabata un historia hopi dushi di un mucha ku a yuda su abuelo pe no sigui rabia ku e mester a sali for di su kas i kunuku pasobra gobièrnu kier a kumpré, pa traha kaminda net ei nan.

Na mi kas nos ta pasa hopi dushi. Nos ta 5 ruman i ami ta esun di mas chikitu. Nos ta hunga dushi ku otro. Nos tur ta gusta pinta i lesa i traha kuenta i skirbi poesía. Ami gusta traha kos tambe. Mi ta bai Augustinus, mi ta kumpra hopi kos chikitu. Mi ta bai kas. Mi ta traha algu leuk di nan i mi ta bende esei ku mi konosinan. Asina mi ta haña sen pa mi bolbe kumpra kos.

Bo sa ta pesei mi gusta rekenen, e ora ei bo mes por konta bo sen ora bo bai kumpra kos. Ningun hende no por gaña-bu. Na mi kas nos tin hopi bestia. Nos tin 4 kacho...un fazant...un para ku ta parse un pouwis... ora e ta mucha muhe e ta blanku...i ora e ta mucha hòmber e tin hopi kolo. Nos tin 20 kabritu tambe.

Bo sa kiko mi gusta hòpi hasi trabou di kas...pero bo sa kiko si mi tin rabia riba dje ta limpia kouchi di kacho. Muchanan bosoo mamber gusta wak Giny na televishon? Ami si! Hei...kòrda hasi boso bèst bon na skol i na kas yuda bo mama pa tene bo kas i bo kura limpi.

Ma haña dushi di wòrdu entrevista pasobra semper den kòrant mi ta buska e pagina di mucha i lesa e entrevista. Bo ta konose hopi mucha asina ei i ora bo topa nan ya bo sa hòpi kos di nan. Awor boso tambe sa hòpi kòs di mi no?

Amiguitunan Konta?

KON A BAI KU TUR kos e simannan ku a pasa aki? Kòn ta bai na skol? Karnaval ta den kurpa no? Ya aki dos siman nos lo por konta boso algu di nos reina i Prèns i pancho hubenil. Komprokamu tambe ta trahando duru pa nos haña un elekshon di nos rei of reina di tumba hubenil. Bon bon! Tur e gruponan ku ta bai kana den karnaval a pas paña kaba i e leider i leitster nan tambe ta den ful swing no?

Kòrda bon karnaval ta un tempu dushi, pero no lubida riba nos lès nan di skol.

Karnaval ta bai, pero skol ta keda, no tasina? Traha duru pa tur dos. Awe e damsita ku mi ta bai kòmbersa ku ne yama Renée de Groot. Ma tende ku e ta un mucha muhé hopi aktivo ku ta move hopi. Laga nos ban wak......

Weet je wat een....is?

EEN MENS IS HEEL vaak bereid om alles te doen waarvan hij denkt dat dit hem geluk zal brengen. En heel vaak zegt men: Als je het maar gelooft.....dan zal het ook wel helpen...........Of.....Baat het niet, het schaadt ook niet.

Wat je hier op deze foto ziet.....dat zijn een soort amuletten.....niet zozeer om geluk te brengen, dan wel KONTRA'S tegen ongeluk.

Nos mes ta traha

NOS TA BAN TRAHA un sapu awe. Un sapu ku bo por usa pa pone kos dushi aden pa muchanan bai kas ku ne despues di kualkier fiesta di mucha.

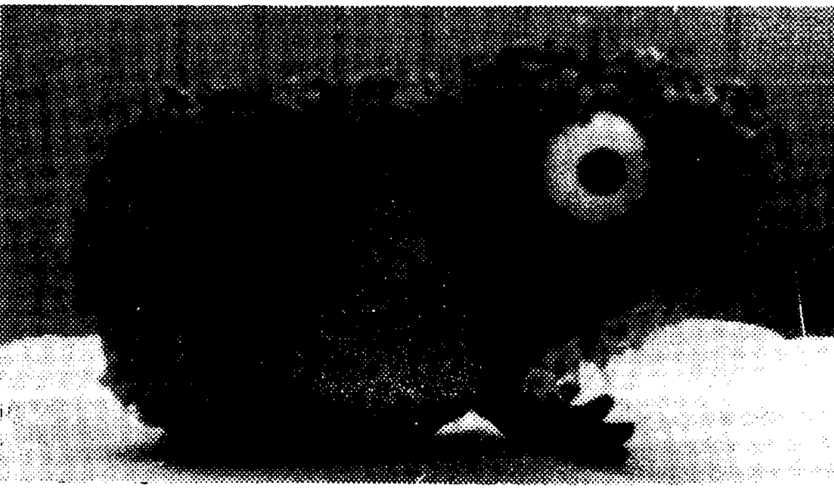
E ta hopi fasil. Bo mester di papel di krèp di dos kòlò i diki i steif. Bo mester di papel di krèp di dos kòlò i tambe un bala di fòm.

Kòrta tambe di karton un repi di un hanchura di mas o menos 5 cm i un largura di mas o menos 20 cm. Na kada banda di e repi aki bo ta marka ku un pòtlot un ranchi di 1 cm. Bo ta kòrta den e rant aki i parti na algun pida chiki (kòrda bon korta den e ranchi no kòrta kita afó). Bo mester di e ranchi aki pa bo por plak e kurpa dje sapu na dje.

Awor bo ta pinta e sapu of kualkier otro bestia riba e karton. Bo ta pinté dos bia. Awor bo ta kòrté saka afó. Awor bo por plak e dos banda dje sapu nan na otro dor di usa e repu ku bo tabatin kaba komo su bòm.

Ora bo ta asina leu bo ta bai dòrna bo sapu su kurpa ku papel di krèp i e bòm bo ta duna un kòlò distinto. Kòrta bo fombol na dos, pinta ku pretu e pretu di wòwò ariba i plak nan kòmo wòwò pa bo sapu. Bo tin awor un sorto di baki den kua bo por pone bo mangelnan. Si bo ke bo por traha un lenga pe sapu of dorné ku kualkier otro kos ku abo por usa.

Bo sa kiko lo ta un kòs prèt. Traha e sapu aki hopi grandi di moda ku e ta pas riba bo kabes i bo bisti na sapu pa karnaval di bo skol.

Poetsje en de spin

(door Nel Basilio)

"MAMA, MAMA, WE hebben een nieuwe buurman", riep Pinkie opgewonden. "Een nieuwe buurman? Waar dan?" vroeg Poetsje verbaasd. Ze zat op de bank voor het kabouterhuisje te genieten van de bloemen voor het huis en de fluitende vogeltjes in de struiken. "Ik zal toch geen bril nodig hebben", zei ze bezorgd, "Als ik zelfs nieuwe buren niet meer kan zien".

"Nou ja", lachte Pinkie, "Hij woont ook niet hier op de open plek, maar daar net om de hoek. Ga je even mee kijken? Dan kun je met hem kennis maken". "Ja, natuurlijk", zei Poetsje. "Een nieuwe buurman, leuk! Wat is het voor een dier?" "Een spin", vertelde Pinkie. "Een heel mooie spin en hij heeft een prachtig web gemaakt".

NIEUWSGIERIG TRIPPELDE Poetsje achter haar zoontje aan, de open plek over en bij het rotsblok de hoek om. "Oh, ik zie het al. Wat een vreselijk groot web. En zo mooi, het lijkt wel een schilderijtje!" riep ze uit. "Maar waar is onze nieuwe buurman nu?" De spin zat in een hoekje van zijn web achter een groot blad en hoorde wat Poetsje zei. Hij roetsjte te voorschijn en riep trots: "Hier ben ik. Ik heb dat mooie web gemaakt". En hij stak een van zijn grote harige poten uit om haar een hand te geven.

"OH!" GILDE Poetsje, "Ai ai ai!" En zette het op een lopen, regelrecht weer naar huis, waar ze hijgend naar binnen vloog en op een keukenstoel neer plofte. "Wat is er!" vroeg kabouter Brr verschrikt. Hij stond net in de keuken van de honingkoekjes te snoepen. Maar Poetsje had het niet eens in de gaten. "Onze nieuwe buurman", zuchtte ze. "Ik heb nog nooit zo'n griezelig beest gezien. Zúlke grote, harige poten". "Maar wat is het dan voor een beest?" vroeg kabouter Brr ongerust. "Een spin", zei Poetsje. "Pinkie nam me mee om kennis met hem te maken, maar ik wil hem nóóit meer zien". "Kom kom", suste kabouter Brr, "Alleen maar een spin". Maar Poetsje schudde haar hoofd. "Ik vind hem doodeng en ik blijf uit zijn buurt, als je dat maar weet".

PINKIE HAD INTUSSEN verbaasd mama Poetsje nagestaard. "Ze is ziek geworden. Ik moet haar gaan helpen", riep hij angstig. "Nee nee, ze is alleen maar bang", stelde de spin hem gerust. "Voor mij en mijn harige poten". "Ach welnee", zei Pinkie verontwaardigd. "Ach welja", lachte de spin. "Trek het je maar niet aan, hoor. Iedereen is bang voor me. Dat ben ik allang gewend". "Nou, maar ik niet, hoor", zei Pinkie. "Ik vind je echt aardig! Je bent niet eens boos op mama Poetsje".

EN ZO HADDEN de kaboutertjes er een nieuwe buurman bij gekregen. Kabouter Brr en Pinkie gingen vaak een praatje met hem maken, want het was echt een heel vriendelijke spin. Maar Poetsje kwam nooit in de buurt. Niet alleen omdat ze de spin griezelig vond, maar ook, omdat ze zich schaamde. Wat moest die spin wel van haar denken, dat ze zo maar weg gelopen was?

Totdat er op een dag iets verschrikkelijks gebeurde. Toen Poetsje nog maar net op weg was voor een bezoek aan Opa Konijn, sprong er opeens een grote wilde kat boven op haar. "Nu heb ik je!" gromde het gevaarlijke beest. "En ik eet je op met huid en haar". "Help!" gilde Poetsje, "Help!"

MAAR DE MUISJES en de vogeltjes, die in de buurt woonden en alles gezien hadden, konden niets doen. En toen een konijntje dapper schreeuwde, dat het lelijke poezebeest hun Poetsje los moest laten, siste deze zo gevaarlijk, dat het konijntje dadelijk angstig weg stoof.

"Ha, ze zijn allemaal bang voor me", lachte de kat gemeen. En om Poetsje te plagen gooide hij haar omhoog en ving haar weer netjes op. "Ai ai ai!" gilde Poetsje. "Oh, hij eet me op!"

"WIE EET JE OP?" klonk opeens een stem. Verbaasd keken de kat en Poetsje op en zagen vlak voor hun neus buurman Spin aan een draad bengelen. "Hè....help!" jankte de kat. "Ijiji!" krijste hij nog eens. En toen de spin hem met een grote harige poot op zijn neus tikte, liet de kat Poetsje los en maakte dat hij weg kwam. "Oh, je hebt mijn leven gered", snikte Poetsje, sloeg haar armen om de hals van de spin en gaf hem twee klinkende zoenen. "Oh eh...ja eh", stotterde de spin. En als hij had kunnen blozen, had hij dat zeker gedaan. "Ben je eh... niet bang voor me?"

"OH EH.....JA", stotterde Poetsje. En omdat zij wel kon blozen, werd ze knalrood. "Ik was het helemaal vergeten". Ze begon opeens te lachen. "Gek he, maar ik snap helemaal niet, waarom ik eigenlijk bang voor je was. Je ziet er heel lief uit". Zo werden Poetsje en de spin dikke vrienden. En als een van de dieren uit de mondi zei, dat hij de spin maar een engerd vond, schudde Poetsje verbaasd haar hoofd. "Hoe kun je dat nu zeggen", zei ze dan. "Zo'n mooi, lief beest!"

E PINTURA bunita aki a wordu trahá pa Renee De Groot ku ta wordu entrevistá otro kaminda na e página aki.

Coordinashon
Papi Muzo

Puzzel en win een prijs

WINNARES van de puzzel van de vorige keer is:

Rita Rodriguez
Maria Christinastraat 17, Aruba

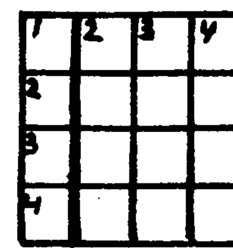
Zij kan haar prijs (waardebon van fl. 15,–) ophalen bij de Redaktie van Amigoe, Nassaustraat 110, Aruba.

OPLOSSING:

KORT
OVER
REDE
TREE

PUZZEL VAN DEZE WEEK:

1. inkeping met een mes;
2. tegenovergestelde van op;
3. honderd jaar;
4. peulvrucht.

De oplossing en de gelukkige winnaar(es) zullen op de Kinderpagina van **5 februari 1982** worden bekend gemaakt.

Kinderen die de puzzel hebben opgelost, kunnen die vóór **4 februari 1982** opsturen naar de Amigoe - Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110; Bonaire - de heer H. Linkels, P.O.B. 122, Bonaire.

Onder de goede oplossingen zullen we een waardebon van vijftien gulden van boekhandel Augustinus verloten.

Duidelijk op de enveloppe vermelden: **KINDERPUZZEL**.

Onduidelijkheid rond Communistische Partij

Poolse militairen voor vraag: wat nu

.....voor het gebouw van de vakbond Solidariteit werd in de bittere kou midden op straat gebeden.......

DE WERELD kijkt nog steeds gespannen toe, hoe de situatie in Polen zich ontwikkelt. Ruim een maand geleden verbaasde generaal Jaruzelski en zijn soldaten de Polen en de gehele wereld door de uiterst nauwkeurige en snelle manier, waarop de noodtoestand werd ingesteld. De Poolse legerleiding vraagt zich echter af: 'Hoe nu verder?'
Zo begon Mark Frankland een beschouwing in de Haagsche Courant.

De Poolse generaals lijken niet precies te weten, wat ze nu moeten doen. Hun weifelende houding kan alleen maar toenemen door de tegengestelde verwachtingen in het westen en het oostblok. De onafhankelijke vakvereniging Solidariteit probeert zich met passief verzet staande te houden. Niemand weet wat er met de bond gebeurt. Er bestaat grote onzekerheid over het doen en laten van de communistische partij.

Hoe groot de rol van de militairen momenteel is, is onduidelijk. Dat geldt ook voor de positie van de rooms-katholieke kerk.

De Poolse maatschappij is beroofd van zijn vrijheid van meningsuiting, maar de autoriteiten hebben niettemin hervormingen en verzoening beloofd. De economische malaise heeft de prijzen drastisch verhoogd. Het is vooralsnog volkomen onduidelijk, hoe een militaire dictatuur de economie kan liberaliseren met hervormingen.

SIGNALEN

Het westen wacht met spanning op een signaal, dat de soldaten in ieder geval proberen een of andere vorm van nationale solidariteit in Polen te vinden en dat zij de macht niet zullen overdragen aan een orthodox-communistisch regime. Maar een dergelijk degelijk communistisch bewind is precies wat de Sovjet-Unie en zijn bondgenoten willen.

Jaruzelski staat voor de moeilijke en waarschijnlijk onmogelijke taak, zowel in het westen als het oosten niet te veel goodwill te verliezen. De Westduitse regering heeft de Poolse vice-premier Rakowski tijdens diens bezoek aan Bonn gevraagd of de militairen op korte termijn hun goede wil kunnen tonen, zoals het toelaten van een delegatie van het Internationale Rode Kruis om de interneringskampen te inspecteren en het toelaten van westerse vakbondsleiders om met Lech Walesa te praten.

Met deze "tekenen van goede wil" zou bondskanselier Helmut Schmidt een stuk sterker hebben gestaan bij zijn besprekingen met de Amerikaanse president Reagan. Want ze zouden kunnen aantonen, dat Jaruzelski gematigd is en zeker geen marionet van Moskou, zoals de VS menen. De gevraagde signalen uit Warschau bleven echter uit.

SLEUTELROL

Het probleem van Jaruzelski is, dat hij geen plan klaar heeft voor het tijdperk na de noodtoestand. De geheime voorbereidingen van de coup, die hoogstwaarschijnlijk niet eens was besproken met de meeste leden van het Politburo, hielden automatisch in, dat er geen politieke plannen konden worden gemaakt. Bovendien lijkt Jaruzelski niet in staat een beslissing te nemen over het lot van de communistische partij, die een sleutelrol moet vervullen in de toekomst van Polen.

De partij, die tijdens de eerste dagen van de staat van beleg bijna geheel van het politieke terrein was verdwenen, begint weer tekenen van leven te vertonen. Er is echter nog weinig sprake van één lijn. Het beleidsbepalende Politburo is slechts één keer bijeen geweest. Evenals het secretariaat van het centrale comité. Maar het parlement van de communistische partij, dat vorig jaar zomer na niet eerder vertoonde vrije verkiezingen was samengesteld, is nog nimmer bijeen geweest. De woordvoerder van de militaire leiding zei onlangs: "Het is duidelijk dat de partij de laatste maanden zijn autoriteit en geloofwaardigheid heeft verloren. De leidende positie is verloren gegaan. De partij behoudt zijn leidende rol uiteindelijk wel, maar op dit moment heeft de militaire raad de touwtjes in handen". In gewone mensentaal: het leger regeert Polen.

HERVORMINGEN

De partij is dus een doorgeefluik voor militaire bevelen geworden. De soldaten hebben echter nog niet laten blijken, welke van de vele richtingen binnen de partij zij verkiezen. Het is opvallend - en sommigen binnen en buiten Polen putten er hoop uit - dat de belangrijkste hervormers van de partij weer in het openbaar beginnen te verschijnen. Tadeusz Fiszbach, de partijleider in Gdansk, die één van de eerste autoriteiten was die het vertrouwen van Solidariteit won, heeft volgens berichten in Gdansk gesproken over de behoefte aan "voorzichtigheid en verzoening met de mensen die met elkaar van mening verschillen".

Hieronim Kubiak, een academicus, die op het laatste partijcongres werd gekozen in het Politburo en die eens in de Poolse regeringsmedia een CIA-agent is genoemd, heeft gesprekken gevoerd met Poolse intellectuelen en de sterk om hervormingen vragende partijorganisatie in Krakow. Aan de extreem-conservatieve kant van de partij komen andere berichten van mensen als Politburolid Albin Siwak. Als ferme proletarische demagoog heeft Siwak Tsjechoslowaakse journalisten verteld dat de partij verdeeld is en dat "iedereen die niet in de partij thuishoort moet verdwijnen om het gezag terug te winnen". Hij suggereerde het wegzuiveren van de liberalen.

GEEN WRAAK

Hetzelfde idee wordt ook geopperd in de officiele Sovjetpers. De correspondent van de Prawda in Warschau heeft met toestemming van de Poolse autoriteiten berichten naar Moskou gestuurd, waarin wordt gevraagd om de "militante Marxistische-Leninistische geest van de partij te doen herleven" en waarin partijorganen aan de kaak worden gesteld, die "verloren zijn gegaan in de harde politieke gevechten". Als deze aanhangers van de harde lijn zich achter de militairen hebben opgesteld in de hoop op actie, zijn zij voorlopig van een koude kermis teruggekomen. De legerkant Zolnierz Wolnosci waarschuwde dat "wraak niet past in een socialistische moraal". Dit kan worden opgevat als een teken van angst: de generaals zijn bang voor de gevolgen, wanneer de fanatici hun zin krijgen.

De verdeling binnen de partij tussen orthodox-conservatieve en gematigde hervormers en een grote meerderheid ertussen zonder richting, maakt Jaruzelski's taak onmetelijk moeilijk. Hij kan zich niet ontdoen van de hervormers en tevens het volk ervan overtuigen, dat hij nationale verzoening en hervormingen nastreeft. Berichten uit Warschau wijzen erop, dat hij voorlopig een middenweg kiest door het in het leven roepen van drie commissies om zich te buigen over de politieke toekomst van Polen.

BOOS EN BANG

De commissies staan onder leiding van Kubiak, Rakowski en Stafan Olszowski. Laatstgenoemde is momenteel de krachtigste man van de communistische partij en zijn Marxistisch-Leninistische instelling draagt de goedkeuring van Moskou. Hij schijnt een tegenwicht te vormen voor Kubiak, terwijl Rakowski - een hervormer, die niettemin tot bloei kwam onder Gierek, Kania en Jaruzelski - zich slim tussen Kubiak en Olszowski opstelt. Maar als Jaruzelski niet tot actie overgaat en gevangen blijft in een partij, die het niet eens kan worden over wat er gedaan moet worden, is de noodtoestand in het voordeel van de haviken. De Poolse werknemers zijn inmiddels boos en bang. Zij vrezen de noodtoestand vooral in de fabrieken, waar de trouw van de arbeiders zwaar op de proef wordt gesteld en stakingsleiders tot 4 1/2 jaar gevangenisstraf hebben gekregen.

Tót zover Mark Frankland in de Haagsche Courant.

.....ondanks de noodtoestand zagen studenten toch kans pamfletten te verspreiden met de strekking: Alle macht aan het Stakingscomite. Zo ver is het voorlopig nog niet.....

Polen: onbestuurbaar en onberekenbaar

POLEN HEBBEN IN 130 jaar van bezetting door vreemde mogendheden en sinds de Tweede Wereldoorlog de overheersing door een communistisch marionettenbewind een traditie opgebouwd van lijdzaam verzet. Dat zich ook uitte in sabotage van de produktie, een naar anarchie neigende vrijheidsdrang, een handigheid om in een corrupte bureaucratie toch je eigen zin te doen, een in deze zin begrijpelijk egoisme onderwille van het zelfbehoud. Met andere woorden, Polen zijn onbestuurbaar en onberekenbaar. Zo was de hamsterwoede van de laatste tijd, ook al verergerde die de problemen van de schaarste, niet te temmen. Het gevolg was, dat Polen meer bezig waren met in de rij staan voor de winkels, met ruilhandel met de daar gehamsterde produkten en het handelen op de zwarte markt dan met werken.

Enkele jaren geleden zag ik dat al met verbazing in Polen. Verbijsterd zag ik ook handige lieden, die kapitalen verdienden op de zwarte markt of door er tot zes baantjes toe op na te houden, terwijl ze hun eigenlijke beroep, ambtenaar, niet uitoefenden. Het verzet tegen welke prijsverhoging dan ook kreeg iets schijnheiligs, als je zag, dat mensen op de zwarte markt een veelvoud betaalden van de winkelwaarde. Ook in dit systeem werden de slimmen (een vreemd samenraapsel van corrupte bureaucraten, oude adel, zwarte handelaren en regelrechte onderwereldfiguren) steeds rijker, en de armen steeds armer.

De communisten hebben de kans gehad om hieraan iets te veranderen, maar in plaats daarvan hebben zij de corruptie aan de regering gebracht. Na de ontluistering van Gomoelka, Gierek en Kania heeft de partij haar krediet verloren. De machtsstrijd tussen de nauwelijks drie miljoen leden van de communistische Arbeiderspartij en de tien miljoen arbeiders, georganiseerd in de onafhankelijke vakbond Solidariteit was eigenlijk al bij voorbaat verloren. In de fabrieken waren de communisten al feitelijk uitgeschakeld. Met zijn eis van vrije verkiezingen dreigde Solidariteit de komende regionale verkiezingen naar haar hand te zullen zetten.

Op zich zou dat ook logisch zijn geweest, want Solidariteit vertegenwoordigt zeker de democratische meerderheid. In de Oosteuropese verhoudingen kan dat niet. Rusland zou dat zeker niet toestaan. In deze situatie is de machtsgreep van generaal Jaruzelski niet onlogisch. Hij heeft blijkbaar een rotsvast vertrouwen gehad in het nationaal chauvinisme van de Polen en blijkbaar zelfs gehoopt Solidariteitsleider Lech Walesa voor dit hogere doel: de nationale zelfstandigheid, te winnen. Tot zover Jan Meulemeesters in het Brabants Dagblad in een beschouwing onder de kop Polen aan chaos ten onder.

Wetenschap en geheimhouding

WASHINGTON — De onder-directeur van de Amerikaanse inlichtingendienst CIA, Robert Ray Inman, heeft onlangs gewaarschuwd voor een grote woede-uitbarsting van het Amerikaanse publiek en een "vloedgolf" van beperkende wettelijke maatregelen wanneer in volle omvang bekend wordt hoeveel Amerikaanse technologie is gebruikt voor de militaire opbouw van de Sovjet-Unie. "De regering zal zelf de kwestie in zijn algemeenheid bekijken en vaststellen hoe die behandeld moet worden, maar er zullen onvermijdelijk controlemaatregelen komen", aldus Inman. Hij zei dit tijdens een discussie over wetenschappelijke vrijheid en nationale veiligheid die georganiseerd was door de Amerikaanse vereniging ter bevordering van de wetenschap. Het thema was ingediend door Mary Cheh, professor in de rechten aan het Nationale rechtskundig centrum van de George Washington universiteit. "Er zijn omstandigheden waarin een regering misschien het recht heeft bij wetenschappelijk onderzoek geheimhouding op te leggen, maar voor de meeste mensen zijn wetenschap en geheimhouding onverenigbaar", zei zij.

"Het is te betreuren dat verscheidene regeringsinstellingen nieuwe maatregelen hebben genomen die beperkingen opleggen aan particuliere ideeën die ontwikkeld zijn onafhankelijk van regeringssteun of -toezicht. Deze instellingen hebben uit naam van de nationale veiligheid zich bevoegd verklaard de publikatie van wetenschappelijke informatie over cryptografisch onderzoek te voorkomen en via exportcontrole binnenlandse verspreiding van een breed scala van technische gegevens te beperken".

Inman zei dat het overlappen van technische informatie en nationale veiligheid "onvermijdelijk een bron van spanning is".

"Deze spanning ontstaat doordat geleerden geen beperkingen van onderzoek en publikatie wensen en aan de andere kant de wens van de federale regering, bepaalde informatie te beschermen tegen potentiele tegenstanders die die informatie tegen deze natie zouden kunnen gebruiken"

Geleerden kunnen daar niet onderuit door onbeperkt recht van onderzoek publikatie of ontwikkeling van wat zij willen te eisen, aldus Inman. "Buitenlandse spionagediensten verzamelen alle soort informatie in de VS.

Specifieke gegevens over technische onderwerpen staan hoog op de verlanglijst van elke buitenlandse spionagedienst en daar zijn goede redenen voor. De VS zijn koploper op veel, zo niet de meeste, technische gebieden en technische gegevens kunnen de internationale kracht van de landen opvijzelen", zei hij.

Inman waarschuwde dat de geleerden zich niet teveel moeten opwinden wanneer de toestand slechter wordt doordat veel vervorderde technologie al aan de Sovjets is doorgegeven. "Ik denk dat er een vloedgolf komt die tot wetgeving leidt die waarschijnlijk nog beperkender is dan bestuursmaatregelen".

Hij voorspelde dat die wetgeving zal worden geëist wanneer het congres zich meer bewust wordt van de gang van zaken en de druk van de publieke opinie groeit om het wegstromen van gegevens stop te zetten. Inman zei dat er "gedegen documentatie" bestaat van het gebruik van "technologie die van de Verenigde Staten of hun bondgenoten was verkregen bij de militaire opbouw van de Sovjet-Unie".

......in de eerste dagen na het afkondigen van de noodtoestand was het leger duidelijk aanwezig in het stadsbeeld in Polen. Zo werd het gebouw van de Academie voor wetenschappen in Warschau door pantserwagens en veiligheidsjeeps omsingeld, waarna honderden professoren en studenten werden aangehouden.....

Vaderland in verte

IN DE BERICHTGEVING over Polen is enige malen het woord asielverlening gevallen. Toen de ambassadeurs van de EEG-landen bij Jaruzelski op bezoek waren, zou die daarop hebben gezinspeeld en zelfs suggesties in deze richting hebben gedaan, waarna later bondskanselier Bruno Kreisky van Oostenrijk in een vraaggesprek eveneens over dit onderwerp heeft gesproken.

Aan Lech Walesa en andere leiders van Solidariteit heeft hij asiel aangeboden, zo deelde hij in een interview met een Oostenrijkse krant mee. En hij voegde er aan toe niet uit te sluiten dat deze vakbondsmensen zouden worden verbannen.

OP HET EERSTE gezicht lijkt verbanning een redelijk humane maatregel: diegenen die er door worden getroffen, hebben het geluk dat ze niet — al dan niet via schijnprocessen — voor een lange periode de gevangenis in gaan of het uiterste middel — worden geëxecuteerd. Dat laatste is onder communistische regiems niet ongebruikelijk, zoals de historie van Rusland in de jaren dertig duidelijk maakt. Onder Stalin werd een zo harde terreur uitgeoefend, dat later Chroetsjev — toch evenmin voor een kleintje vervaard — er slechts met grote emotionaliteit over kon spreken. In een dergelijke situatie lijkt verbanning de minst erge van de vele maatregelen die op dit terrein mogelijk zijn. In de praktijk echter is zij uiterst inhumaan.

MENSEN WORDEN zonder dat te willen van het ene moment op het andere van hun wortels losgesneden. In het begin leven zij in een soort roes, vooral als het om figuren gaat die in die periode sterk de aandacht krijgen.

Een man als Walesa bijvoorbeeld, zou dagenlang in het middelpunt van de belangstelling van de westerse media staan. Zodra echter het nieuws van zijn verbanning zou zijn weggeëbd, zou ook de aandacht voor de man zelf vervagen. Solzenitszin bijvoorbeeld: toen hij pas uit Rusland werd gezet, ging er geen dag voorbij of in de media werd wel aandacht aan hem geschonken, maar dat was na enige maanden voorbij.

Op dit ogenblik wordt haast niets meer van hem gehoord, alleen als hij weer een publikatie het licht heeft doen zien, wordt er enige aandacht aan geschonken en dan vaak nog in negatieve zin: de man — zo wordt dan gezegd — begrijpt weinig van het westen, hij zit tussen twee werelden.

DAT IS IN HET algemeen het kenmerk van de emigrant: het ontheemd zijn, het leven tussen twee werelden, dat van 'het vaderland in de verte' en de nieuwe omgeving. Voor sommigen is dit ontheemd zijn zo slopend dat ze het leven niet meer aankunnen: de Oostenrijkse schrijver Stefan Zweig was er in de Tweede Wereldoorlog een typerend voorbeeld van. Op tweeërlei manier voelde hij zich ontheemd: hij was losgesneden van zijn vaderland Oostenrijk, maar hij was ook een vluchteling in de tijd. Opgegroeid in de sfeer van de oude Oostenrijks-Hongaarse monarchie, in het Europa van vóór 1918, de 'wereld van gisteren' zoals hij die zo treffend aanduidde, kon hij een nieuwe, door hem als destructief ervaren periode niet meer aan: zijn vrouw en hij beëindigden hun leven.

HET LEVEN VAN de emigranten uit de jaren dertig was over het algemeen weinig aantrekkelijk. Velen voelden zich niet in staat de beslissende stap van een 'opnieuw beginnen' te nemen, maar beschouwden de emigratie als een tijdelijk oponthoud. In het land van oorsprong ging echter het leven inmiddels verder, een leven waaraan de emigrant geen deel had. Onderling hadden ze vaak meningsverschillen, waardoor ze naar buiten nogal eens de indruk maakten een sterk verdeelde groep te zijn. De materiële omstandigheden waren evenmin gunstig en vooral ook was er de voortdurende angst dat de achtergeblevenen iets zou overkomen. Het recente voorbeeld van de spanningen voor de atoomfysicus en dissident Sacharov over het al dan niet kunnen vertrekken van de vrouw met wie zijn — in Amerika levende — stiefzoon is getrouwd, is een voorbeeld van de onmogelijke situatie die emigratie voor families kan opleveren.

INDIEN DE MILITAIRE raad in Polen inderdaad zou overwegen de voornaamste opposanten uit het land te verwijderen, zou het deze mensen in hun bestaan en in hun hart treffen. Een mateloze en Middeleeuwse straf voor onafhankelijke Poolse burgers wier enige overtreding is dat zij probeerden in hun land enige vrijheid tot stand te brengen. Met deze maatregel zou tevens dit regiem zijn eigen geestelijk bankroet die nog eens nadrukkelijk onderstrepen. Een regering die haar oppositie verbant, mist immers bij de bevolking zelfs het minimale vertrouwen dat voor elk gouvernement noodzakelijk is.

Tot zover een hoofdartikel van De Kok in de Haagsche Courant.

Ook beenmerg kan worden overgeplant

Medische rubriek

Door dr. M.P.A.M. de Grood

(Door dr. M. de Grood)

WE HOREN de laatste tijd vaak praten over transplantatie van allerlei organen en weefsels. Overplanting van hart, nieren, hoornvliezen, lever en huid zijn uit het medische gebeuren niet meer weg te denken. Ik denk niet, dat er onder u velen zijn, die ooit gehoord hebben van overplanting van beenmerg.

Zoals u weet zijn veel van onze botten hol, vooral de lange pijpbeenderen. In deze mergholte zit het beenmerg. Degenen die wel eens een mergpijp hebben gezien, weten dat het beenmerg er als een vettig weefsel uitziet. Dit vettige weefsel heeft wel bekendheid gekregen door het feit, dat bij een breuk van een groot bot dit vet in de bloedbaan kan terecht komen en dan bloedvaten in longen of hersenen kan verstoppen (vetembolie).

Het beenmerg is een weefsel, dat voor onze gezondheid van groot belang is. Het is namelijk een bloedvormend weefsel, waarin o.m. onze witte bloedcellen ontstaan. Deze witte bloedcellen zijn uitermate belangrijk bij onze afweer tegen vreemde indringers in ons lichaam, vooral van bacteriën. Zodra er bacteriën binnendringen, voeren de bloedvaten in grote hoeveelheden witte bloedcellen aan, die de indringers aanvallen en vernietigen. Wat we als etter kennen, is niets anders dan een grote hoeveelheid witte bloedcellen, die bezig zijn bacteriën te vernietigen. Zijn alle indringers verdreven, dan houdt de ettervorming op en treedt genezing in.

Dit is de reden, dat — wanneer we uit etter bacteriën willen kweken — dit niet altijd lukt. Het kan namelijk zijn dat nèt alle bacteriën de geest hebben gegeven en we spreken dan van steriele etter.

Er komt een aantal aandoeningen voor van het beenmerg, die onze gezondheid ernstig bedreigen. We kennen op de eerste plaats de leukemie: een ziekte, waarbij het beenmerg in overgrote mate witte bloedcellen produceert, die zo abnormaal zijn, dat ze niet de kracht hebben om bacteriën aan te vallen. U begrijpt dat mensen met een leukemie daarom een groot gevaar lopen wanneer ze een infectie krijgen. Immers, er zijn geen of nauwelijks meer normale witte bloedcellen in het lichaam, die de infecterende bacteriën kunnen opruimen en de infectie heeft vrij spel.

We zijn er nog lang niet in alle gevallen achter, hoe een leukemie ontstaat. In het algemeen neemt men aan, dat een leukemie een soort gezwelvorming van het beenmerg is, wat onder invloed van een tot nog toe onbekende oorzaak in alle botten tegelijkertijd optreedt. U hebt ook wel gehoord, dat blootstelling aan ioniserende stralen het beenmerg kan prikkelen tot ontstaan van leukemie.

We kennen ook aandoeningen, waarbij het beenmerg geheel of voor een groot deel te gronde gaat. We weten tegenwoordig, dat er veel medicamenten zijn, die een zodanige invloed op het beenmerg hebben, dat de vorming van witte bloedcellen ophoudt. Ook kan als gevolg van een bestraling een dergelijke toestand optreden. Dit is de reden, dat na toediening van een aantal medicamenten (b.v. gezwelsgroeiremmende stoffen en bepaalde middelen tegen reuma) en tijdens bestraling voortdurend bloedonderzoek wordt gedaan om na te gaan of het aantal witte bloedcellen op peil blijft.

BESTRALING

Zouden we het zieke of het onwerkzame beenmerg in zijn geheel kunnen vervangen door nieuw beenmerg, dan zouden we een kans hebben deze aandoeningen te genezen. Men is nu op beperkte schaal bezig dit ook inderdaad te doen.

Een dergelijke beenmergtransplantatie is een gecompliceerd gebeuren. Zo zullen we bijvoorbeeld in gevallen van leukemie eerst alle zieke beenmerg moeten doden. Dit gebeurt door de patiënt een forse algemene bestraling geven.

Het beenmerg, dat overgeplant wordt, moet wat zijn eigenschappen betreft, erg lijken op het beenmerg van de patiënt; we zouden anders het gevaar lopen, dat het nieuw ingebrachte beenmerg door overgevoeligheidsreacties wordt afgestoten. Om deze reden zal men daarom het liefste als donor een zeer nabij familielid verkiezen, waarbij de kans op overgevoeligheidsreacties zo gering mogelijk is. U begrijpt, dat dit allemaal tevoren in het laboratorium moet worden uitgezocht.

Het beenmerg wordt van de donor afgenomen door naalden in de grote beenderen in te brengen en het beenmerg af te zuigen. Dit is een vrij pijnlijke zaak en moet daarom onder narcose gebeuren.

Het bij de donor verwijderde beenmerg kan in de bloedbaan van de ontvanger worden ingespoten. Het komt dan vanzelf op de juiste plaats terecht. U zult begrijpen dat — zolang het nieuwe beenmerg nog niet "gepakt" heeft — de patiënt voortdurend in gevaar leeft door een infectie overvallen te worden, want afweer heeft hij in dit stadium niet. Er moeten dus allerlei voorzorgen worden genomen: verpleging in een steriele kamer gedurende een aantal dagen en het toedienen van antibiotica. Heeft het merg eenmaal gepakt, dan kunnen we een goed resultaat verwachten.

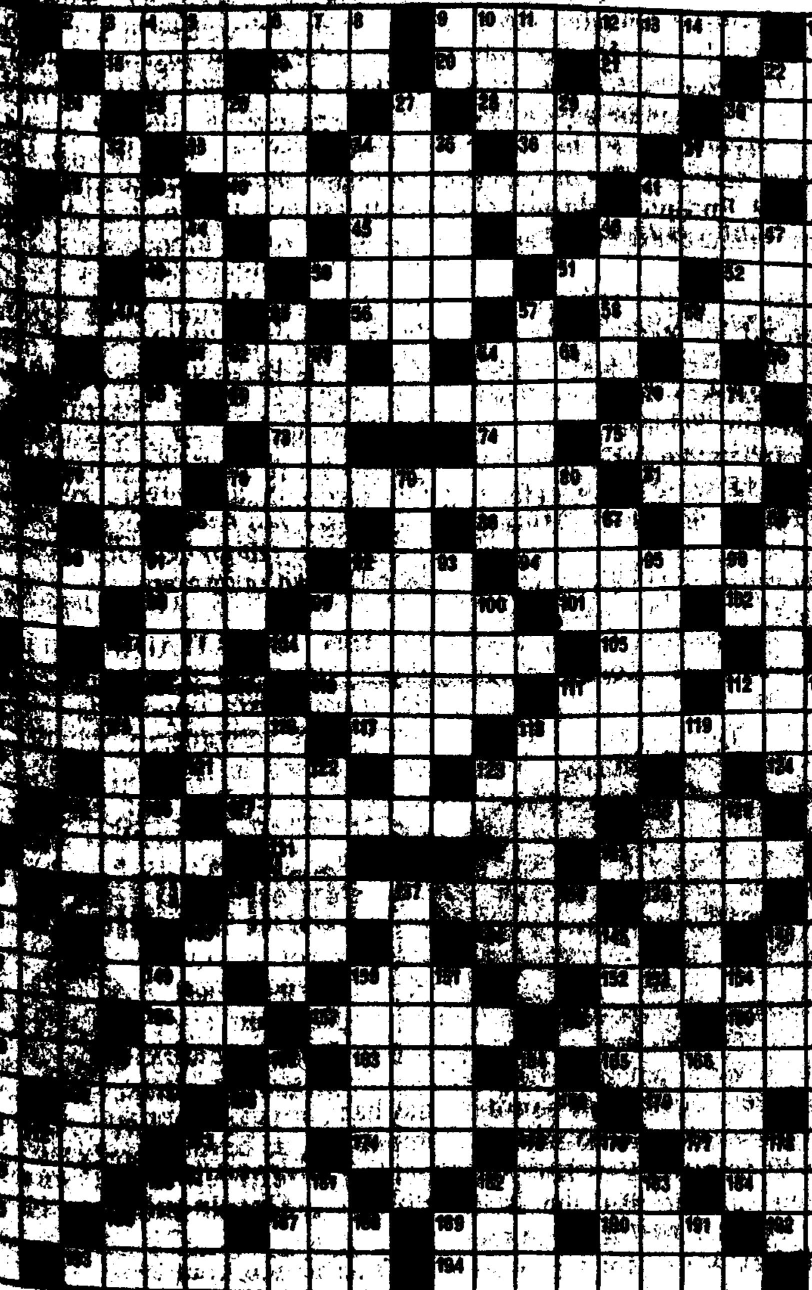
Men is momenteel nog uiterst voorzichtig met het doen van dergelijke ingrepen, gezien de gevaren. Toch belooft deze methode veel goeds voor de toekomst van anders ongeneeslijke patiënten.

Amigoe kruiswoordpuzzel

VERTICAAL: 1.onwaarneembaar; 3.onderofficier; 4.zeil-onderdeel; 5.boordsel; 6.ruim vertrek, zaal; 7.grote bijl; 8.zijne excellentie; 9.familielid; 10.papegaai; 11.opstandig; 12.hetzelfde; 13.vis; 14.voormiddag; 15.niet te lezen; 17.drankgelegenheid; 22.maand; 24.grassteppe in Hongarije; 26.ivoor; 27.beroep; 29.roem; 30.parade; 32.tennisterm; 34.kaartenboek; 35.rede, toespraak; 37.vreemde munt; 39.landbouw gereedschap; 41.smekend verzoek; 43.[illegible]; 44.niet erop; 46.[illegible]; 47.riv. in Duitsland; [illegible] bezoldiging; 55.het [illegible] van palen v.e. gebouw; 57.[illegible]doek; 59.ooglas [illegible] oog; 62.voorzetsel; [illegible] in ontvangst nemen; [illegible] gelerg; 65.[illegible]; 67.springerig insekt; [illegible]; 70.tijdaanduiding; [illegible] ontkenning; 76.[illegible]; 78.tijding, bericht; [illegible] hout van meer dan 3 op elkaar gelijmde lagen; 80.bijb. figuur; 82.zeer warm; 84.bijgevoegd; 85.pos. elektrode; 87.waarschuwingsteken v. schepen; 88.heugnicht; 90.boksterm; 91.dun; 92.reeds; 93.hondengeluid; 95.ingedikt vruchtensap; 96.voorzetsel; 99.vroeger; [illegible]; 106.huisdier; 107.[illegible] 109.riv. in Duits[illegible] [illegible] 112.[illegible] eng; 115.schouderversiering; 116.pl. in Duitsland; 118.vrucht; 119.zweminrichting; 122.uitgestrekte boomloze steppe; 123.onderste deel van rug; 125.sorteerinrichting; 126.guur, koud; 128.pausenaam; 129.steen; 134.feestartikel; 136. fiat insertio; 137.zacht hellend; 138.vogel; 140.snuisterijenwinkel; 142.deel v.h. gebit; 143.beker op hoge voet; 145.as; 146.honingdrank; 148.ingang; 149.ui; 150.electronenbuis met 2 electrode; 151.voor de vorm, schijn; 153.eikschiller; 154.scherf; 161.vermogend; 162.[illegible] nachtlampje; 164.bloedarmoede; 166.tijdsaanduiding; 168.mann. dier; 169.wenk; 172.pl. in Gelderland; 173.muze v.h. heldendicht; 176.wig; 178.plechtgewaad; 180.liefhebber; 181.mak; 182.Eng. bier; 183.koordans; 186.riv. in N-Brabant, 188.Franse NV; 189.voor de vuist; 191.tot nut (afk.).

9.krijgshaftig; 16.onderschrift op brief; 18.nakomelingen; 19.in orde; 20.vlaktemaat; 21.waterkering, 22.met name; 23.omslag, 25.kwaadaardige vrouw; 28.boom; 30.duinvallei; 31.god. v.d. liefde; 33.groente; 34.hoge berg; 36.pl. in Drente; 37.riv. in België; 38.roem; 40.herderslied; 41.deel v.e. ambtsgewaad; 42.balspel; 45.watering; 46.leus; 48.slaghout; 49.zeef; 50.bij elkaar; 51.geboden som; 52.stremsel; 53.staat in de VS; 56.baardje; 58.Moh. rechtsgeleerde; 60.administratie troepen; 61.uitroep van afkeer; 64.balspel; 66.Franse NV; 67.toetje; 69.troubadoer; 70.asvaas; 72.opschudding, onrust; 73.waarnemer (afk.); 74.tin; 75.muziekinstrument; 77.bid; 78.meerdere keren; 71.een zekere, 83.riv. in Siberië; 85.boterton; 86.riv. in Oostenrijk; 88.dat is (Eng. afk.); 89.vroegere Duitse munt; 92.wier; 94.vaststelling v.e. vermoedelijk verloop van iets; 97.ik; 98.Noorse godheid; 99.pl. in Duitsland; 101.Engels bier; 102.percent; 103.van goeden huize; 104.wederwaardigheid; 105.opgewekt, verheugd; 106.beet; 108.godin v.d. dageraad; 110.vlaskam; 11.strafwerktuig; 112.vlasbundel; 114.onderkomen; 117.telwoord; 118.met moeite; 120.[illegible] 121.[illegible] (in samenst.); 124.Franse NV; 125.deel v.e. boom; 127.ontspanning, verslapping v. spieren; 128.water doorlatend; 130.kleur; 131.muzieknoot; 132.klein kind; 133.meteen, terstond; 135.riv. in Oostenrijk; 136.vlinderbloemige plant; 139.Jap. gordel; 141.maanstand; 143.gewicht; 144.metselspecie; 146.familielid; 147.strohalm (om drank te zuigen); 150.niet glanzend; 152.soort roeispaan; 155.schrijfgerei; 156.pl. in Duitsland; 157.afvoerbuis; 158.steenafval; 159.berg op Kreta; 160.gebakken vloertegel; 163.afstammelingen; 165.onwaarheid; 167.Europese rivier; 168.opbrengst; 170.lichaamsdeel; 171.mijt; 173.klein vertrek; 174.Spaanse ex-koningin; 175.boom; 177.toespraak; 179.pl. in Drente; 180.muziekinstrument; 182.nauwelijks; 184.tod; 185.deel v. Franse ontkenning; 186.streling; 187.buidel; 189.bijb. figuur; 190.een weinig; 192.muzieknoot; 193.vergezicht; 194.dobbelsteen.

HORIZONTAAL: 2.kort tweesnijdend zwaard (dolk);

Oplossing kruiswoordpuzzel

WINNARES van de Amigoe Kruiswoordpuzzel dd. 15 januari 1982:

Gladys Pieters
Monteverde 108,
Curaçao.

Zij kan haar prijs (fl. 25,–) ophalen bij de Redaktie van Amigoe, Scherpenheuvel z/n, Curaçao.

Oplossingen van deze week dienen vóór 29 januari 1982 in het bezit te zijn van de Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577.

Deelnemers aan de Kruiswoordpuzzel op Aruba en Bonaire dienen hun oplossing vóór 28 januari 1982 in te dienen: Aruba - Nassaustraat 110; Bonaire - bij de heer Linkels, Abrahamboulevard z/n of P.O.B. 122 en op St. Maarten: Vance James.

Op de enveloppe duidelijk vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

[illegible]

In Mexico

Hoge kindersterfte door agressie ouders

MEXICOSTAD — In Mexicostad overlijdt 52 procent van de kinderen als gevolg van ongecontroleerde agressie van de kant van hun ouders; de rest van de betrokken kinderen loopt psychisch en fysiek letsel op daarbij. Zo heeft dr Jaime Marcovich verklaard bij de opening van het Centrum ter voorkoming van kindermishandeling. Volgens deze arts is de bestaande wetgeving onvoldoende om het kind te beschermen; het is zelfs zo dat de ouders die mishandelen door de wetgeving zelfs enigszins worden bevoordeeld.

Kerken lopen vol door crisis in Brazilie

RIO DE JANEIRO (dec) — Dagelijks brengen minstens honderdduizend mensen een bezoekje aan de kerken in het centrum van Rio de Janeiro, schat Alipio Deodato, assistent of vicaris van de plaatselijke bisschop. Deze ongewoon grote drukte in de kerken is het gevolg van de economische crisis die Brazilie doormaakt.

"Ik ben hier om God te vragen of hij kan helpen om mijn salaris wat te verhogen", zegt een man, vader van vier kinderen, die met het minimumloon van tweehonderd gulden per maand moet zien rond te komen. Andere gelovigen bidden om werk: "Ik bid voor een baantje", vertelt een vrouw die op haar knieen voor een Mariabeeld zit. Ze heeft twee kinderen en geen man en is al vier maanden werkloos. Werklozen krijgen in Brazilie geen uitkering.

Bij het beeld van de 'Goede Jezus voor de arme drommels' worden dagelijks briefjes achtergelaten, waarop de gelovigen hulp vragen bij het vinden van werk, een huis of wat extra geld. "We moeten er voor waken dat het geloof niet afglijdt tot een soort eerste hulpverlening voor materiele zaken", zegt de vicaris bezorgd. Veel Brasilianen zoeken hun toevlucht bij God om een oplossing te vinden voor de nijpende problemen van alledag.

Deze zijn fors toegenomen vanwege de economische recessie waarin het land is gedompeld. De crisis is het gevolg van de gematigd monetaristische politiek die Brazilie heeft aangenomen om de problemen met de betalingsbalans te kunnen bestrijden.

Een Braziliaanse vrouw bidt om werk voor haar zoon. (foto UPI)

OFFER

De politiek heeft enig succes, maar vraagt een groot offer: in 1981 is de industriële produktie vergeleken met een jaar geleden met maar liefst zes procent gedaald.

Alleen de landbouwsector vertoont een behoorlijke groei en daaraan is het te danken dat de groei van het bruto nationaal product niet negatief is. De minister van financien, Ernane Galveas, bevestigde dat hij een nul-groei van het BNP verwacht voor 1981. Dat is sinds de oorlog nog nooit in Brazilie gebeurd en gezien de bevolkingsgroei betekent het een forse achteruitgang in het nationale inkomen per hoofd van de bevolking.

ONDRAAGLIJK

In Sao Paulo heeft de crisis het hardst toegeslagen. Tienduizenden arbeiders zijn op straat gezet in de gigantische fabrieken uit de industriele gordel van Sao Paulo. Voor het eerst vertrekken mensen gedesillusioneerd uit Sao Paulo, traditioneel het aantrekkingspunt voor mensen op zoek naar betere levenskansen. De burgemeester van Sao Paulo Reinaldo de Barros, erkent dat veel mensen hun huur niet meer kunnen opbrengen, omdat de overheid gedecreteerd heeft dat de huren 1 januari met honderd procent omhoog moeten. "Het probleem van de huren is ondraaglijk, wie niet meer kan betalen, kraakt een stuk land of gaat naar een 'favela' (krottenbuurt)", zei de burgemeester onlangs.

Bedrijfsartsen hebben vastgesteld dat de arbeiders zo lang mogelijk hun ziektes verbergen uit angst om anders hun werk te verliezen. Het aantal gevallen van nervositeit, slapeloosheid en impotentie is drastisch toegenomen, werd eind vorige maand vastgesteld op een bijeenkomst van bedrijfsartsen in Sao Paulo. Veel mensen onderbreken een medische behandeling of stellen operaties uit tot in hun cakanties. Anderen, die in de ziektewet lopen, smeken hun artsen om niet genezen verklaard te worden", wie ziek is mag niet worden ontslagen.

Het aantal zwangere arbeidsters is aanzienlijk teruggelopen: hoewel het wettelijk verboden is, is het in Brazilie gebruikelijk dat werkende vrouwen worden ontslagen zodra ze zwanger worden.

Niet alleen voor de arbeidersklasse is de recessie een ware nachtmerrie. Ook de middenklasse gaat er onder gebukt. Dat blijkt uit prozaische advertenties in de kranten, waarbij mensen hun lidmaatschap van exclusieve sociale clubs te koop aanbieden. Schrijnender is dat de middenklasse niet langer geld heeft om haar kinderen naar particuliere scholen te sturen. In Brazilie is het onderwijs een produkt dat te koop is, net zoals een paar schoenen. Particuliere scholen en universiteiten vormden ware goudmijnen, maar nu loopt het aanbod van leerlingen drastisch terug en worden veel particuliere scholen en universiteiten gedwongen om te sluiten.

Omgekeerd kunnen de gratis - openbare scholen, die toch al met een overbezetting te kampen hebben, de aanvragen van nieuwe leerlingen voor het komende schooljaar (dat in januari begint) niet aan.

DIEPTEPUNT

Volgens de regering is ondertussen het 'dieptepunt van de recessie' bereikt. De recessie heeft een aantal resultaten opgeleverd, dat erkennen zelfs critici van het regeringsbeleid. Dank zij de vermindering van de binnenlandse vraag, heeft Brazilie voor het eerst sinds jaren weer een overschot op de handelsbalans, van één miljard dollar.

De inflatie, die een recordhoogte van 120 procent had bereikt, eindigde in 81 onder de 100 procent. Het vertrouwen van de internationale bankwereld in de Braziliaanse economie is hersteld, de leningen die nodig waren om het tekort op de betalingsbalans te dekken, zijn zonder problemen binnengestroomd.

In 81 heeft Brazilie zestien miljard dollar in het buitenland geleend. Het meeste geld is nodig om de rente en de aflossingen van de buitenlandse schuld te betalen, die eind 81 is opgelopen tot zestig miljard dollar.

De buitenlandse schuld blijft de Braziliaanse economie ook het volgend jaar in een wurggreep houden. De rente en de afbetaling betekenen een ware aderlating voor de economie, groter dan die welke het gevolg was van de verhoogde olieprijzen. Niet de Arabieren, maar de internationale bankiers bepalen de speelruimte van de Braziliaanse economie.

In 81 BLIJFT DIE TOESTAND ONVERANDERD; OOK AL BELOOFT DE REGERING EEN LICHTE VERBETERING. Minister van financien Ernane Galveas zei onlangs: "Het volgend jaar zal Brazilie een beetje gelukkiger zijn". Misschien worden de gebeden van al die wanhopige Brazilianen dan ook verhoord.

(Overgenomen uit het NRC-handelsblad geschreven door Roel Janssen)

Uster Gourmet

Voor: 4 personen

Benodigd:
2 blikjes oesters
1 cup bloem
1/2 theelepel zout
1/2 theelepel suiker
1 cup ijskoud water
1 ei, geklutst
2 eetlepels olie

Benodigd voor de saus:
1/2 cup bouillon
2 eetlepels sherry
2 eetlepels soyasaus
1/2 theelepel gemalen gember
Olie

Bereidingswijze:
A. 1. Laat de oesters uitlekken. Bewaar het oesternat.
2. Vermeng de overige ingredienten en maak er een beslagje van.

Bereidingswijze saus:
1. De 1/2 cup bouillon wordt verkregen door 1/4 cup bouillon te vermengen met 1/4 cup oesternat. Vermeng de overige saus-ingredienten, behalve de olie, met elkaar.
B. Verhit de olie. Haal met een vork de uitgelekte oesters door het beslag genoemd onder A. en bak ze goudbruin.
Laat de oesters uitlekken op keukenpapier.
Doe ze op een schaal, gegarneerd met peterselie takjes en dien ze op met de saus.

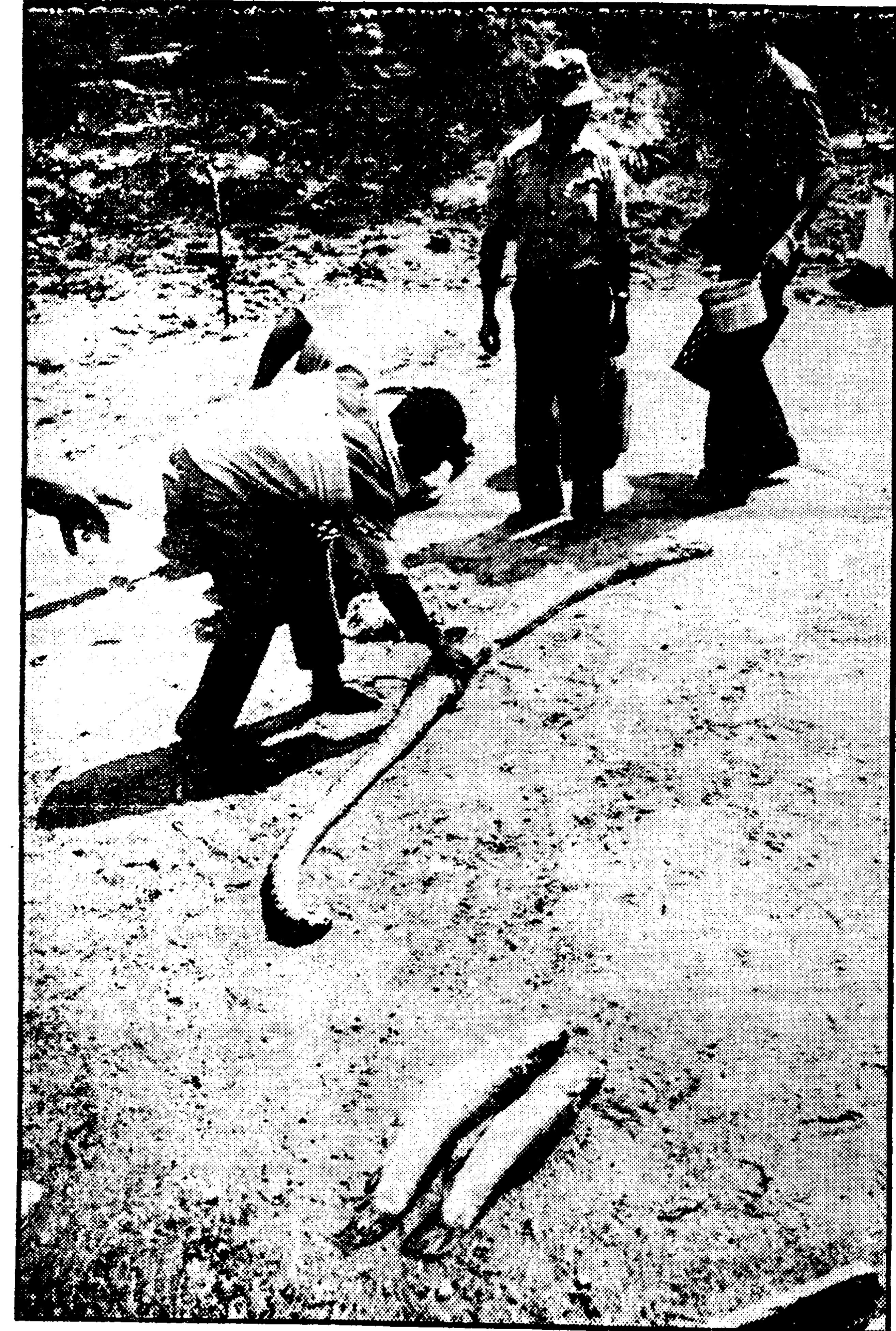
Recept van Bunchi Römer

Tussen de brulapen van het Surinaamse regenwoud

ER LIGT EEN ANACONDA op de oever. Met doorgesneden strot. De waterminnende wurgslang is tussen drie en vier meter lang. Het midden van het lijf is tot drie keer de gewone omvang opgezet door zijn prooi. Resten van een visnet die op de dikke plek zijn blijven steken, laten weinig te raden over de aard van het maal. De vissers poseren gewillig met hun ter dood gebrachte concurrent, die zij waterboa noemen. Enkele meters verderop rust op een steen de visbuit van een bosnegermeisje, een aan moten gesneden pireng, bedolven onder een wriemelende deken van aasvliegen.

De pireng, oftewel piranha, en de waterboa liggen op het zelfde stuk Coppename-oever waar wij onze voor het merendeel overvulde en spierwitte welvaartsgestalten de avond tevoren te water lieten om ze te reinigen van Surinames rode wegenstof. Het lachen van de weldoorbakken autochtonen bij deze gebeurtenis was toen welhaast pijnlijker dan de beet van de piranha-kaken. Al hebben we de vergelijking gelukkig niet hoeven te toetsen op juistheid.

We gaan aan boord van de korjaal, die ons met vijftig paardekracht aandrijfkracht, richting Voltzberg brengt. Joop wijst de granieten uitstulping onderweg aan. Vanuit een kromming in de Coppename is de blauwige puist even te zien. Na een nacht op Foengoe Eiland zet een bosneger ons over de rivierarm in een hevig lekkende polyester boot. Kunststof in het oerwoud, dat kan ook niet deugen.

• De vissers met hun gedode concurrent, de anaconda.

Naar het 'basiskamp' is het twee uur wandelen, over een reeds tientallen jaren bestaand pad, dat de bosnegers met houwerslagen, los uit de pols, van overwoekering vrijhouden.

's Avonds liggen we languit op de kale granietplaten aan voet van de berg. Het is nog warm en de vliegjes lusten ons wel. Hier heeft Joop eens een zonnende jaguar verstoord. Een nachtzwaluw laat zijn heksenkreet horen. De angst, die deze 'geitenmelker' de bosnegers aanjaagt, wordt iets begrijpelijker. Heel ver in het oosten flakkert het weerlicht. "Hoor", zegt Joop en de gemompelde gesprekken doven uit. Van ver achter de berg komt een geluid dat niet op aarde thuishoort. Een hol, fluitend loeien, dat aanzwelt en wegsterft. Stormvlagen door een vervallen kathedraal, reuzekinderen die in lege flessen blazen.

"Brulapen", verklaart Joop. Hij heeft ze ook wel meegemaakt vlak rondom het hangmatkamp. Toen waren ze met hun gedruis eerder oorverdovend dan geheimzinnig. Nu houden ze op voor deze nacht.

De sterrebeelden hier zijn ons grotendeels vreemd. Een reden temeer om je verkwikkend ver weg van de beschaving te achten. Maar het ontwaren van een kunstmaan ontmaskert die gevoelens snel. Voor uitingen van de beschaving kan immers niemand zich meer verschuilen tegenwoordig. Is het geen vliegspoor, zich aftekenend achter een vlucht krijsende papegaaien, dan is het wel een kunstmatige satelliet tussen maanverlichte wolkenflarden die je met je neus op het menselijk ijveren blijft drukken.

HAMER

Het weerlichten, dat thans de hele oostelijke hemel beslaat, begint zich samen te pakken een naderende onweersbui. Nòg smoort de bliksem in de buiken der wolken. We wachten de stormloop van Wodan en zijn Walküren niet af. Noch wensen wij de Thors verzengende hamer te trotseren. Dikke druppels drijven ons onder het palmblad van de afdaken, waaronder de hangmatten reeds uitgenodigd bungelen. Ze zijn vakbekwaam vastgemaakt door de bosnegers, die ook reeds voedsel en alcoholvrije dranken naar het kamp droegen. Dat is wel makkelijk bij zo'n natuurreis.

In het licht van de stormlamp geraakt iedereen, na een demonstratie van Joop, zonder brokken te maken in zijn hangmat. Verdere stoornissen in de nachtrust worden veroorzaakt door gesnurk van verschillende aard, variërend tussen het gereutel van een draak in stervensnood tot een regelmatig, neuzelend gezaag. De jongeheer Bas onderbreekt deze nachtmuziek met een solo in zijn slaap. Met klare stem roept hij: "Joop, Joop, ik ben het dopje van mijn fototoestel kwijt". Naar waarheid trouwens, want hij had het lensbeschermertje 's middags inderdaad in de korjaal verloren. De nachtelijke noodkreet bereikt de in halfslaap verkerende Joop, die even vreest dat er iemand is ontvoerd. We stellen hem gerust.

Tegen de ochtend begint het lichaam, als een boon in een peul omvat door hangmat en klamboe, koud te worden. Voor zonsopgang geven ook de brulapen weer van hun verre aanwezigheid blijk. Opstaan, baden en tandenpoetsen in de beek en dan is de onverwoestbare Joop, die de halvenacht heeft lopen ronddarren, er met citroenthee en ontbijt. De cicaden starten opnieuw hun motorzaagjes en tandartsboren. Waarna een gordijn van schril geluid de stemmen van het woud afdempt.

Op naar de Voltzberg, wiens schaarse kruinbegroeiing in de blozende ochtendnevels gelijkenis vertoont met een spookslot. Hoe vroeg het ook is, na tien minuten hang het kaki je alweer als een doorweekte dweil om de leden. Eén grote doorspoeling, dat is het. En niet eens onprettig. Gruwelijk zou het zijn als men droogbleef.

Bleekgele orchidieeën luisteren het klauterpad omhoog op. Handig zijn op moeilijke plaatsen ter vastklamping wortels en takken aangebracht. Heeft de tropische plantenwereld zelf voor gezorgd. Niettemin wreekt zich het feit dat de Nederlander zich vrijwel uitsluitend op horizontaal vlak beweegt. Maar het hart houdt het. En het gestadig oprijzen uit het plantendek vergoedt alles.

MAMMOETS

Bovengekomen zeg ik: "Dit is een plaats Gods. Hier moet je offeren". Ook Joop bevindt zich in de greep van de schepper. Hij gewaagt van mammoets, die wachten op de dag van de wederopstanding. De anderen zwijgen. Wat valt hier nog aan toe te voegen. Beneden ons ligt het regenwoud te dampen. De opgaande zon vult de flarden vocht met licht, dat zich rozerood aan onze netvliezen hecht. We staan op de Voltzberg, die als een potvis opduikt uit een oceaan van groen. Het is nog koel op dit uur van de dag. In de verte verheffen zich eendere altaren van naakt graniet.

Een vierkant woord, graniet, vaak gebruikt om onverzettelijkheid aan te duiden. Maar dit gesteente hier is rond en effen. Het vormloze, ongrijpbare was het onverwoestbaar geachte te sterk. Wind, stof, regen, zon. Gezamenlijk vormen zij een slijpmiddel dat zelfs graniet rond kan krijgen. Al vergde het karwei miljoenen jaren. "Bolschaalverwering", aldus Joop, die met ironische trots een naar hem genoemde en alleen op deze steenklomp voorkomende cactussoort aanwijst De melocactus Schulzianus. Verder zijn bovenop de Voltzberg gedenkstenen vastgemetseld met de namen van hoogwaardigheidsbekleders die ook deze top hebben bereikt. Grafzerkjes van het koloniale tijdperk. Ze moeten de zwarte dragers bij de klim heel wat zweet gekost hebben.

Vogelaar Jonge Jan heeft een hem vertrouwde houding aangenomen: op de buik en de benen licht gespreid, als een schutter. Met zijn camera, voorzien van een niet geringe telelens, neemt hij een tweetal gieren op de korrel. De belangstelling is niet wederzijds. Over het graniet rennen agamen op de achterpoten heen en weer, als speelgoed tyrannosaurussen. Deze hagedissen van de keerkringen hebben een donkere huid, toegerust als ze zijn voor een leven op de asfaltkleurige bollingen van graniet in afbraak. Een boom heeft in zijn val wortelstelsel met grondlaag opgerold als een tapijt. Daaronder slechts kale rots. Onbegrijpelijk dat een boom tot wasdom kon komen op zo'n dunne bodemlaag.

Tijd om terug te keren. Blanke zijnde, wil je ook in het regenwoud even weten waar je grenzen liggen. Dat moet zijn wanneer bij aanvang van de terugweg naar de overzetplaats drie man de pas versuellen en de rest van het gezelschap achter zich laten onder het door Jonge Jan gebezigde motto 'even tempo draaien'. De als een uurwerk lopende ex-Heerenveen-voetballer krijgt Toon en mij achter zich aan.

De blik op oneindig en douwen maar gaat niet in de jungle. Elke stap vereist een eigen aanpak. Gaandeweg nodigen de glibberige boonwortels, stammetjesbruggen en natte stenen de vermoeid rakende voeten steeds vaker tot wegglijden uit. Toons veldfles raakt leeg en het zweet gutst gul over de bril, wat erg vervelend is op een vaak nauwelijks zichtbaar pad.

De liesstreek wordt zwaar geteisterd door transpiratie en de schurende randen van een verkeerdgekozen onderbroek. Nu moeten we even intiem worden, want een herinnering uit de dienst dringt zich op. In een milde nazomeravond tijdens een oefening bij Maastricht verhaalde de segeant-instructeur eerste klas ons over zijn ervaringen bij de krijgsmacht Suriname. Het best voor de oerwoudmarsen voldeden daar de zogenaamde éénbalsonderbroeken. Losse gevallen met korte wat wijde pijpen. Afhankelijk van hoe men 'droeg', hing daar dan een bebepaald lichaamsonderdeel uit. Ja, dat was me lachen op Sint Pietersberg, die toen nog bestond.

GETEKEND

Halverwege smaakt het beekwater ons even lekker als op de heenweg. Er zwemt een keur aan zeldzame aquariumvissen in het humusrijke vocht. Een vrouwtjespad heeft een rond waterbekken van zand aangelegd in de stroom. Zij heeft er haar eieren, buiten bereik van de vissen, in afgezet. Jonge Jan maant tot matigheid bij het drinken. Ontzilting van het lichaam door overmatig watergebruik heeft menig beginnend woudloper tenonder doen gaan, zegt hij, na zelf zuinigjes wat water te hebben uitgespuwd dat als mondverfrissing heeft dienst gedaan.

Tegen het einde van de mars trekken visioenen van bedauwde flessen vol van het onovertroffen uit rijst gebrouwen Parbobier het wankelende driemanschap over de eindstreep bij de overzetplaats. Daar wacht behalve de boot een koeler met sap. Een zes kilometer bosloop in anderhalf uur, een kwartier rust inbegrepen. "Jullie waren echt getekend", horen we later met enige voldoening.

Maar op een teleurstellende korte achterstand van vijftien minuten arriveert de zestiger Oude Jan aan de finish. Een stille doch taaie rakker, die anderen op kritieke momenten steunt met het juiste snoepgoed. Als laatste komt zijn leeftijdsgenoot Joop aan, met Bas en Flock leergierig aan zijn lippen. De ervaren jungleganger Joop hoeft zich natuurlijk allang niet meer te bewijzen. Al doet hij dat ongewild toch, door bloemrijk te blijven doceren waar zijn toehoorders naar adem lopen te snakken.

Terloops merkt hij ook nog even op, dat Surinaamse families, met opa en al, in één dag naar de Voltzberg gaan, die beklimmen en weer terugkeren naar de logeergelegenheid op Foengoe-eiland. Onder ontspannen kout. Dat zet onze speedmars in een ongewenst perspectief. Niet zo leuk van Joop. Gauw overheenpraten.

Enkele misverstanden en vooroordelen over de jungle zijn echter uitgewist. Het Zuidamerikaanse oerwoud is geenszins een naar verval stinkende, ondoordringbare broeikas, waar jaguars en vogelspinnen je naar het leven staan. Waar apen je onder spottend gelach bekogelen met rottende takken en hardschalig ooft. Waar bizargeblokte wurgslangen zich stiekem opmaken om je ribbekast te kraken. Waar vleesetende planten je neus tot zich nemen wanneer je aan hun bedrieglijk schone bloemen ruikt. Waar met weerhaakstekels bezette ranken je de doorzwete vodden van het bezwijkende lijf scheuren en schimmels na nuttiging van je schoeisel aan de voeten beginnen en het blad knispert onder de nadering van een kolonne hongerige witte mieren. Waar indianen je besluipen met hun curarepijlen schietklaar in de blaaspijpen. Waar je nagedachtenis slechts zal blijven voortleven in je door papegaaien nagebootste laatste snik en waar je skelet nimmer zal worden gevonden, aangezien bepaalde organismen het binnen de kortste keren hebben verwerkt tot het in de bosbouw zo nuttige beendermeel.

JONGENSPRAAT

Niets van dat alles. Jongenspraat. Zo ligt het niet meer voor de met liters vaccin tegen geelzucht, wondklem en de hele reutemeteut volgespoten Europeaan op een georganiseerde natuurreis. Een uitspraak van Surinames opperhoutvester, Frans Bubberman, schiet me te binnen: "Ik heb twintigduizend kilometer door het bos gelopen en ik ben niet één keer gevaarlijk gestoken of gebeten".

Door het bos gelopen. Daar begint het al mee. Alsof het een zondagmiddagommetje betreft. Mijten die zich onder de nagels vestigen. Teken die zich ingraven in lies en oksels. Een gering ongemak. Je trek ze de lijfjes van de kop en dan gaat het verder wel over. En die vliegjes. Niet op letten. Aldus Frans Bubberman.

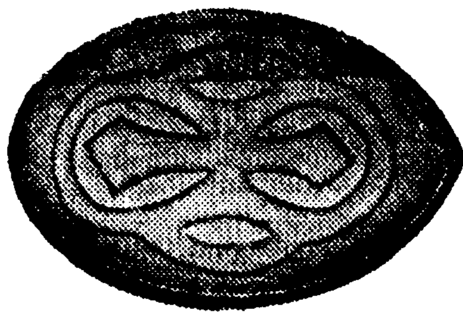
Joop is wat voorzichtiger. Hij raadt ieder aan die een week na terugkomst in Nederland bulten blijft houden welke in verzweringen overgaan, een medishe bezoek te brengen aan het tropeninstituut in Amsterdam. Wat hij zegt, heeft een ongunstige invloed op Toons anders zo roestvrijstalen moreel. Het kon namelijk wel eens de vliegjes betreffen die hem onbarmhartig te lijf zijn gegaan onder de klamboe. Bij het openvouwen van het gaas zaten daar al wat van die ongunstige insektjes onder, die hij niet allen had kunnen ombrengen. Onderlaatst ontmoette ik Toon weer eens. Hij was puntgaaf. En daarmee zijn ook alle gevaren geschetst, die ons hebben bedreigd.

Meer over het regenwoud. Het is er lekker koel en wel vochtig, maar niet drukkend. Schemerig ook, met hier en daar een schilderachtige, maar verwarrende lichtdoorbraak. Het ruikt er als een herfstbos in Nederland en de boslucht is fris en uitermate verkwikkend. Vlinders zijn er nog de minst schuwe dieren, benevens wat hinderlijk insektengespuis. De verwachte dierlijke overdaad laat zich niet zien. Althans op het eerste gezicht. Onze polderogen zijn niet gewend aan het kijken op de korte afstand in die warreling van groen. Een overstekende schildpad is de enige die langzaam genoeg is om zich te laten betrappen.

ONGASTVRIJ

Varend op Surinames bruine rivieren zie je wèl veel dieren, voornamelijk vogels. Er zweven soms vervelend veel gieren boven de boot. De bewoners houden deze vogels hoog in ere omdat ze zo duidelijk een plek des onheils aanduiden, wat het zoeken naar de slachtoffers vergemakkelijkt. Visarenden zijn er ook en reigerachtigen zonder tal.

Vanaf het water lijkt het regenwoud inderdaad ondoordringbaar. En in hoge mate ongastvrij. In klimplanten gehulde, minstens veertig meter boommonsters lijken klaar te staan om de rivier in te waden teneinde je van een landing te doen afzien. In de wortelspelonken vermoedt men een kaaimanmen leger dat gereed ligt de groene reuzen te ondersteunen. Een eenzame bosnegerjongen, vredig gehurkt op de lichtbevlekte oever van een zijkreek, zit onder die indrukwekkende boomwezens te hengelen met een touwtje aan een stok. Hij brengt met zijn argeloze nietigheid het woud tot zijn ware proporties terug.

REAGAN EN ZIJN HOFHOUDING

IN HET WITTE HUIS is pas geleden William Clark, de nieuwe veiligheidsadviseur van de president, met zijn werk begonnen. Hij is de opvolger van Richard Allen, een wisseling van de wacht, waarover de kranten in het westen meer hebben gepubliceerd dan ze bij wijze van spreken over het aftreden van een minister in eigen land zouden doen. Dat is niet verwonderlijk: de functie, waarom het hier gaat, is uiterst belangrijk en de man die de baan heeft, kan grote invloed op het Amerikaanse beleid uitoefenen. Het klassieke voorbeeld van de afgelopen jaren is Kissinger: hij begon als veiligheidsadviseur van Nixon om daarna minister van Buitenlandse zaken te worden. De traditionele spanning tussen minister en adviseur werd in dit geval elegant opgelost: hij wisselde van functie.

DEZE SPANNING heeft vooral te maken met de vraag, wie het gezicht bepaalt van de Amerikaanse buitenlandse politiek: de minister – secretary of state – of de belangrijkste staffunctionaris van het Witte Huis. Strikt grondwettelijk behoort dat de minister te zijn: de senaat moet zijn benoeming goedkeuren en achter hem staat een groot ministerie met bekwame vakmensen, in staat de grote lijnen van de buitenlandse politiek te ontwerpen. Deze politiek dient echter te worden gecoördineerd met andere onderdelen van het beleid, bij voorbeeld met dat van Defensie en dit nu gebeurt in het Witte Huis. Daarvoor dient – onder meer – de veiligheidsadviseur. Hij is persoonlijk medewerker van de president.

HET LIGT VOOR de hand dat tussen minister en zijn departement enerzijds en de veiligheidsadviseur en de staf van het Witte Huis anderzijds competentie-kwesties kunnen ontstaan. Dat kwam voor onder Nixon tussen Bill Rogers als minister en Henry Kissinger als adviseur en onder Carter tussen Cyrus Vance en adviseur Zbigniew Brzezinski. In mindere mate deed dit zich ook al voor tussen minister Haig en Richard Allen, de man die de afgelopen weken het veld moest ruimen. Nu is er dan een man benoemd tegen wie Haig minder bezwaar heeft: William Clark. Hij heeft hem leren kennen als zijn tweede man en hij bleek een goede organisator, zonder veel eigen ideeën overigens op het stuk van buitenlandse politiek.

DE ROL VAN DE president zelf is in dit spanningsveld van groot belang. Bij Kennedy en Johnson bij voorbeeld deden zich dergelijke problemen vrijwel niet voor: ze waren niet van hun staf afhankelijk en hadden vele contacten, ook buiten het Witte Huis. Nixon daarentegen werd helemaal afgeschermd en wilde zich ook laten afschermen: als een assistent de president over een bepaalde zaak belde, werd de telefoon zelfs automatisch aan de toenmalige chef van de staf – de omstreden Bob Haldeman – doorgegeven. Deze man ook selecteerde de memorandums, die voor de president waren geschreven, en besloot eigenmachtig welke wel en welke niet werden voorgelegd. Een dergelijke functionaris beschikt over macht zonder naar buiten verantwoording te hoeven afleggen.

DAARDOOR ONTSTOND er in het Witte Huis onder Nixon een onwerkelijke sfeer, een modern Versailles, waar vrijwel niemand meer de Majesteitelijke President direct kon benaderen, dit in schrille tegenstelling tot Roosevelt, Truman, Kennedy en Johnson, die voor zo veel mogelijk mensen openstonden. Op het gebied van Buitenlandse zaken was er tijdens Nixon echter een 'professional' adviseur, die de zaken voortreffelijk in handen had: Kissinger. Hij ontwierp de buitenlandse politiek van de president en had – later ook als minister – direct toegang tot Nixon. Dat is in een dergelijk systeem een belangrijk recht: 'directe toegang tot de president'. In het bericht van Clarks benoeming stond dan ook te lezen dat hem – in tegenstelling tot zijn voorganger – dit recht is verleend.

RICHARD ALLEN rapporteerde niet rechtstreeks aan de president, maar via adviseur Edwin Meese. Deze Meese wordt tot nu toe beschouwd als de belangrijkste gesprekspartner van de president, een man derhalve met grote invloed op Reagan en dus ook op diens beleid. Haig had ook nog wel eens met Meese te stellen, zo is het afgelopen jaar gebleken, maar dat is dan nu kennelijk opgelost. Clark mag ook direct binnenlopen en hij heeft de afgelopen tijd het vertrouwen van Haig weten te winnen en is bovendien een goede vriend – min of meer een vroegere baas – van Meese. Zolang Clark – eens Reagans secretaris als gouverneur van Californië – zijn baan voornamelijk als een technisch-bureaucratische functie opvat en maar geen eigen politieke opvattingen probeert te verwezenlijken, zal hij met Haig geen last hebben.

MET ZIJN BENOEMING is echter wel het Californische element in het Witte Huis versterkt en dat weer wordt met kritische ogen bekeken door het Washingtonse establishment. Carter had met soortgelijke benoemingen grote moeilijkheden: hij bracht een reeks lokale politieke vrienden mee, die hij op sleutelposities in het Witte Huis zette. In de vier jaar van zijn presidentschap zagen zij echter geen kans zich vertrouwd te maken met het cosmopolitische Washington. Ze werden beschouwd als de 'plattelanders in het Amerikaanse Versailles'. In het algemeen bestaat er aan de oostkust van Amerika een gevoel van superioriteit, men voelt zich de Atlantic sterk met Europa en de rest verbonden. 'Die van Californië worden er argwanend bekeken: 'Wat weten die van de grote politiek?'

DEZE VERHOUDINGEN in het machtscentrum Washington krijgen in de media grote aandacht. Terecht. De groep die in het Witte Huis werkt, heeft grote invloed op de toestand van deze wereld: zij werken voor een 'Imperial presidency', om een uitdrukking van Arthur Schlesinger jr. te gebruiken, een keizerlijk presidentschap. In een dergelijk stelsel is het belangrijk te weten waar de feitelijke macht wordt uitgeoefend: in de hofhouding of door de constitutionele organen. De jongste ontwikkelingen duiden er op, dat de laatste nu weer sterkere accenten kunnen krijgen.

Het bovenstaande is een hoofdartikel van De Kok in de Haagsche Courant.